

Krožno gospodarstvo v središču prihodnosti

10. VRH MALEGA
GOSPODARSTVA
BREZ MALEGA
GOSPODARSTVA NI
PRIHODNOSTI

»Do leta 2030 naj bi bila vsa plastična
embalaža taka, da jo je mogoče reciklirati«

Antonija Božič Cerar, direktorica GZS Službe za varstvo okolja

■ **Krožno gospodarstvo
potrebuje močno
industrijo**

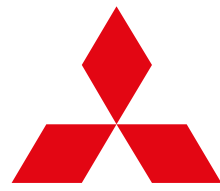
Proizvajalčeva razširjena
odgovornost

■ **Gradbeni sektor pred
novim testom:
od okoljskih zahtev k
dokazljivim rezultatom**

CE-PRINCE

■ **Posel, ki leti:
Kako slovenska inovacija
soustvarja vrhunske skoke**

Intervju s Petrom Slatnarjem

MITSUBISHI ELECTRIC

TOPLLOTNE ČRPALKE

Toplotne črpalke Mitsubishi Electric MEHP-iS-G07

za zunanjo namestitvev lahko delujejo pri zunanjih temperaturah od $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $50\text{ }^{\circ}\text{C}$ in **so optimizirane za hlajenje in ogrevanje nastanitvenih, poslovnih in industrijskih objektov ter proizvodnjo sanitarne tople vode temperature do $65\text{ }^{\circ}\text{C}$** , lahko pa se uporabljajo tudi za procesno hlajenje ter hlajenje podatkovnih centrov. Na razpolago so **moči od 50 do 110 kW, ki se lahko povežejo v kaskadni sistem do 4 enot enakih moči in nadgradijo v sistem do 8 enot** in so zanimiva alternativa za klasične ogrevalne sisteme na plin ali kurilno olje. V svoji kategoriji imajo najboljši kompaktni talni odtis. Vsebujejo zvočno zaščitene spiralne kompresorje s spremenljivo hitrostjo in delujejo tiho, predvsem pa učinkovito in varčno saj uporabljajo obnovljiv vir energije. Upravljanje se izvaja prek standardne tipkovnice ali z zaslonom na dotik (opcijsko). Zahvaljujoč logiki LAN so na razpolago centralizirane rešitve upravljanja s katerimi je mogoče upravljati do 8 enot v eni sami skupini ter optimizirati upravljanje alarmov in enote za rezervno delovanje/stanje pripravljenosti.

Besede, kot so trajnost, krožno gospodarstvo, recikliranje in odgovorna raba materialov, danes spremljamo skoraj na vsakem koraku. Če so bile še pred nekaj leti predvsem del okoljskih razprav, danes vse bolj postajajo del vsakdanjih poslovnih odločitev. Kako proizvajati z manj odpadki, kako zmanjšati porabo surovin, kako zasnovati izdelke in embalažo za ponovno uporabo ali recikliranje ter kako ob tem ohraniti kakovost, varnost in dostopnost izdelkov, so vprašanja, ki danes zaznamujejo skoraj vse industrije.

Ob naraščajočih stroških surovin, energetske negotovosti in vse strožjih regulatornih zahtevah postaja jasno, da prihodnost pripada podjetjem, ki bodo znala ustvarjati več z manj – manj odpadki, manj energije in manjšo porabo surovin. Krožno gospodarstvo zato ni več vizija prihodnosti, temveč poslovna realnost sedanjosti.

Pri tem bodo materiali prihodnosti igrali ključno vlogo pri preobrazbi industrije. Ne gre zgolj za zamenjavo plastike ali uvajanje novih tehnologij, temveč za celovit premislek o tem, kako izdelke načrtujemo, proizvajamo, uporabljamo in ponovno vključujemo v proizvodne tokove. Pametna izbira materialov, učinkovitejši procesi ter inovativni krožni poslovni modeli podjetjem ne prinašajo le okoljskih koristi, ampak tudi večjo odpornost dobavnih verig, nižje stroške in višjo dodano vrednost izdelkov.

Podjetja, ki bodo pravočasno investirala v razvoj trajnostnih rešitev, bodo ustvarjala pomembno prednost na evropskem in globalnem trgu. Ob tem pa je pomembno poudariti, da morajo biti pravila zelenega prehoda pregledna, tehnološko izvedljiva in ekonomsko vzdržna. Krožno gospodarstvo je nujen korak razvoja, vendar lahko nepremišljena ali prehitro uvedena regulativa zmanjšata konkurenčnost industrije ter povečata stroške za podjetja in potrošnike.

Posebej pomembna ostaja podpora malim in srednjim podjetjem, ki se pri prehodu v krožno gospodarstvo pogosto srečujejo z zelo konkretnimi vprašanji: kako pridobiti sredstva za razvoj, kako zasnovati krožni poslovni model, katere regulativne zahteve veljajo, s kom sodelovati in kako preveriti izvedljivost novih rešitev.

Prav zato skozi Slovenski center za krožno gospodarstvo (SCKG) podjetjem pomagamo pri razvoju trajnostnih in konkurenčnih poslovnih modelov ter jim s strokovno podporo, povezovanjem in mrežo vstopnih točk omogočamo lažji prehod v krožno gospodarstvo.

Ob tem ne smemo pozabiti, da bo uspešnost zelenega prehoda v veliki meri odvisna tudi od ljudi, znanja in kompetenc. Slovenija je s sprejetjem dolgoročne podnebne strategije do leta 2050 jasno začrtala pot v podnebno nevtralno družbo, vendar tega cilja ne bo mogoče doseči brez ustrezno usposobljenih kadrov. Prihodnost bodo oblikovali strokovnjaki, ki bodo razumeli povezovanje trajnosti, tehnologije, digitalizacije in inovacij. Nova zelena delovna mesta bodo zahtevala nova znanja, podjetja pa bodo morala vlagati ne le v tehnologijo, temveč tudi v razvoj ljudi.

V času velikih gospodarskih, energetskih in razvojnih sprememb postaja jasno, da bo uspešen prehod v krožno gospodarstvo zahteval več kot zgolj ambiciozne cilje. Zahteval bo znanje, povezovanje, financiranje, razvoj novih kompetenc, konkretno podporo podjetjem ter premišljeno in izvedljivo regulativo. A prav obdobja velikih sprememb pogosto prinašajo tudi največ razvojnih priložnosti. Prav podjetja, ki bodo krožno gospodarstvo pravočasno postavila v središče svojega razvoja in dolgoročne strategije, bodo med ključnimi ustvarjalci prihodnjega razvoja gospodarstva. ■

Foto: osební arhiv

Maruša Boh
odgovorna urednica

”

Krožno gospodarstvo ni več vizija prihodnosti, temveč poslovna realnost sedanjosti.

glas gospodarstva

maj 2026

V središču

Intervju

- 7 Dva okoljska zakona bi bilo treba takoj spremeniti

Proizvajalčeva razširjena odgovornost

- 12 Krožno gospodarstvo potrebuje močno industrijo

Aktualno

Made in Slovenia 2035

- 14 Krožno gospodarstvo med zelenim preходом in industrijsko realnostjo

Biogospodarstvo

- 18 Slovensko biogospodarsko stičišče: platforma za povezovanje in razvoj novih priložnosti

Krožno gospodarstvo

- 19 EU zapira vrata »divjim« izvoznim tokovom odpadkov: nova pravila igre v krožnem gospodarstvu

Krožno gospodarstvo

- 22 Konkretna podpora podjetjem pri prehodu v krožno gospodarstvo

CE-PRINCE

- 24 Gradbeni sektor pred novim testom: od okoljskih zahtev k dokazljivim rezultatom

ESG

- 26 Trajnostna transformacija: od administrativnega bremena do strateškega kompasa slovenskega gospodarstva

Digitalni in zeleni prehod

- 28 Digitalno + zeleno: Kompetence, ki bodo oblikovale prihodnost

10. Vrh malega gospodarstva

- 32 GZS zahteva razbremenitev malih in srednjih podjetij

- 34 »Čas obljub je mimo. Zdaj je čas za dejanja!«

PODKAST

- 36 Gospodarstvo opozarja: Čas za analize je mimo, Slovenija potrebuje konkretne ukrepe

Komentar

- 38 Od digitalnega zaostanka do razvojnega preboja

Poslovna klima

- 40 Kljub izzivom nove energetske krize rast industrijske proizvodnje v Srednji in Vzhodni Evropi

- 41 5 ključnih podatkov za Slovenijo

Kolumna

- 42 Po visokem dvigu cen fosilnih goriv je evropsko gospodarstvo spet v nižji prestavi

Makroekonomski trendi

- 44 Zgolj odzivanje ni več dovolj

Glas podjetništva

Podkast

- 46 Inženirstvo se začne z domišljijo

Poslovni nasveti

Digitalni nasvet

- 47 E-računi niso samo okoljska odločitev, ampak predvsem optimizacija poslovanja

Finančni nasvet

- 48 Izračun odpravnine ob redni upokojitvi delavca in pri invalidsko upokojenem delavcu

Pravni nasvet

- 49 Kako učinkovito uporabiti arbitražo: od klavzule do rešitve spora

Podjetniški odklop

Prehrana in zdravje

72 Prehranska dopolnila: živila, ne zdravila

Nadnaslov

74 Mladi razvijajo trajnostne rešitve prihodnosti

Kmetijska in živilska podjetja

75 Ustanovljeno združenje mesne industrije v okviru Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij

Zdravje

76 Promocija zdravja na delovnem mestu – strateški odgovor na naraščajoči absentizem

Intervju

83 Posel, ki leti: Kako slovenska inovacija soustvarja vrhunske skoke

Fokus GZS

- 52 Fokus GZS
- 52 Dosežki za podjetja
- 53 Zastopamo stališča gospodarstva
- 55 Utrip GZS

Naši člani

Članstvo GZS

68 Novi člani o razlogih za pridružitve

Dosežki članov

69 Projekt EPIK, prejemnik energetske nagrade za najboljši promocijski projekt 2026

Kadri

70 Vajeništvo: naložba v mlade in prihodnost podjetij

Poslovne priložnosti

Internacionalizacija

60 Slovensko-arabski poslovni svet pri GZS: skupnost podjetij s strateškim pogledom v prihodnost

Internacionalizacija

62 GZS Go International

Internacionalizacija

64 Gospodarska diplomacija in razvojna partnerstva kot vrata v Afriko

Viri financiranja

66 Finančne spodbude za trajnostni prehod podjetij

V objektivu

88 V objektivu

Koledar

90 Napovednik

Antonija Božič Cerar
direktorica GZS Službe za varstvo okolja

INTERVJU

Dva okoljska zakona bi bilo treba takoj spremeniti

Podjetjem večje investicije na vodovarstvenih območjih prepoveduje 69. člen zakona o vodah, zakon o varstvu okolja pa je problem za podjetja, ki zbirajo ali predelujejo odpadke

Darja Kocbek, foto: Tadej Kreft

Spremembe 69. člena zakona o vodah, ki prepoveduje vse večje investicije podjetij na vodovarstvenih območjih, in spremembe zakona o varstvu okolja, ki določa, da morajo vsi, ki zbirajo ali predelujejo odpadke, biti lastniki zemljišč in opreme, da lahko opravljajo to dejavnost, sta predpisa na področju varstva okolja, ki bi ju morala nova vlada po mnenju gospodarstva najprej spremeniti, pravi **Antonija Božič Cerar, direktorica GZS Službe za varstvo okolja**.

Zakaj 69. člen zakona o vodah onemogoča investicije in na kako veliko območje se nanaša?

V njem je določeno, da je v primeru, ko je potrebno okoljevarstveno soglasje, kar pomeni, da gre za večjo investicijo, na vodovarstvenem območju vsak tak poseg prepovedan. Po analizi, ki jo je pred nekaj leti naredil glavni ekonomist GZS Bojan Ivanc, na območju Ljubljane, Maribora in delu Gorenjske zaradi tega člena ni mogoče uporabljati 60 večjih objektov. Zdaj se vodovarstvena območja, kjer ni mogoče tako rekoč nič graditi in obnavljati, širijo po celi Sloveniji. Prepovedano je vse, tudi pozitivne spremembe. Tako piše v 69. členu.

So o tem zakonu volivci leta 2021 odločili na referendumu?

Ja, a ne o spremembah 69. člena, ampak 37. člena, ki prepoveduje gradnjo na vodnih in priobalnih zemljiščih v 15-metrskem pasu.

Kako je 69. člen sploh bil oblikovan in sprejet?

Zakon je iz leta 2006 in takrat ga nihče ni bral na tak način kot danes, ker nihče v industriji ni pričakoval, da bo delal tako velike investicije, kot jih delajo danes, in da se bodo tehnologije tako hitro spreminjale, kot se spreminjajo danes. Leta 2006 nihče ni govoril o zelenem prehodu in potrebah po investicijah za njegovo izvedbo. Zdaj industrija bolj dela na zmanjševanju vplivov na okolje in tega premika v širši javnosti še ni. Potem je še sodnica upravnega sodišča odločila, da 69. člen velja tudi za manjša gradbena dela oziroma rekonstrukcije, za kar ni potrebno gradbeno dovoljenje.

”

Zdaj se vodovarstvena območja, kjer ni mogoče tako rekoč nič graditi in obnavljati, širijo po celi Sloveniji.

Lahko navedete kakšno konkretno investicijo, ki jo je zaradi 69. člena nemogoče izvesti?

Nobenega industrijskega objekta, ki je na vodovarstvenem območju, ni mogoče posodabljati, ker so to tako veliki posegi, da bi potrebovali okoljevarstveno soglasje. Predvidena obrata za toplotno obdelavo odpadkov v Ljubljani in v Mariboru sta na primer na vodovarstvenih območjih.

Spremembo 69. člena so nam na pristojnem ministrstvu ves čas obljubljali, pripravljen imajo tudi že predlog novele zakona, ampak ni šel nikoli v javno razpravo.

Nujno je poleg tega treba spremeniti tudi zakon o varstvu okolja, ki določa, da morajo vsi, ki zbirajo ali predelujejo odpadke, biti lastniki zemljišč in opreme, da lahko opravljajo to dejavnost in pridobijo okoljevarstveno dovoljenje. Ta določba je bila sprejeta leta 2022 in stopi v veljavo v letu 2027. To velja za vse nove naprave in za tiste, ki so želeli imeti spremembo okoljevarstvenega dovoljenja. Po izteku prehodnega obdobja bodo te določbe veljale tudi za tiste, ki okoljevarstveno dovoljenje že imajo. To je problem za tiste izvajalce, ki imajo obrate in naprave na zemljiščih v javni lasti, to je države in lokalnih skupnosti. Ta določba ni problem samo za velika podjetja, ampak tudi za mala podjetja, obrtnike, socialna podjetja, ki opravljajo storitve zbiranja odpadkov. Zakon o varstvu okolja je bil v postopku spreminjanja ves čas mandata dosedanje vlade, spremembe pa niso bile sprejete in smo veseli, da niso bile. Ta problem bi rešili, a bi istočasno poslabšali druge zadeve.

Ko govorimo o zakonodaji o varstvu okolja, so problem tudi postopki. GZS zato podpira predlog Evropske komisije za pospešitev okoljskih presoj, ki je del širšega evropskega okoljskega omnibus-a. Slovenija mora zavzeti bolj odločno in razvojno usmerjeno stališče, kot ga zagovarja odhajajoča vlada. Trenutni upravni postopki namreč pogosto zavirajo investicije in zmanjšujejo konkurenčnost gospodarstva. Predpisi EU so od sprejetja zelenega dogovora nasploh izredno tehnični, izredno obsežni, zapleteni in jim je zelo težko slediti. Zato jih je treba poenostaviti.

Evropska komisija verjetno zato objavlja vse več smernic in navodil za uporabo?

Ja in največkrat zadnji trenutek, podjetja pa se morajo takoj prilagoditi.

” **Zakon o varstvu okolja je bil v postopku spreminjanja ves čas mandata dosedanje vlade, spremembe pa niso bile sprejete in smo veseli, da niso bile.**

Kako jim GZS lahko pomaga?

Ker je GZS članica Združenja evropskih gospodarskih zbornic Eurochambres, nekatere dokumente dobimo prej, doma pojasnila seveda iščemo na ministrstvih,

na ravni EU smo člani panožnih združenj, ki se obračajo na Evropsko komisijo in od nje zahtevajo pojasnila. Jaz sem zdaj predsednica odbora za trajnost pri Eurochambres, kjer smo v zadnjem času obravnavali osmi evropski omnibus, ki je okoljski, pa obveznosti trajnostnega poročanja podjetij, ki je del prvega omnibus-a. Aktualen je akt o pospešitvi industrije, s katerim se ukvarjajo različni odbori v okviru Eurochambresa, pa energetske sveženj. Dobiti razumevanje, kaj ti predpisi predstavljajo, je kar težko. Na ravni EU je bila v zelo kratkem času sprejeta zakonodaja, ki je zelo obsežna, in šele zdaj, ko stopa v veljavo, podjetja v praksi ugotavljajo, kaj zanje pomeni.

Kateri so glavni izzivi podjetij pri izvajanju sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti za odpadke?

To je strategija, ki je bila v Evropi sprejeta v 90. letih prejšnjega stoletja. Temelji na logiki, da bo proizvajalec proizvod zasnoval

tako, da ga bo lažje zbirati, razgraditi in predelovati, če bo finančno odgovoren za ravnanje z odpadki. Razširjeno proizvajalčevo odgovornost so najprej razvili za embalažo, čeprav v embalažni direktivi ni nikoli pisalo, da mora biti ravnanje z odpadno embalažo urejeno na tak način. Sledila je električna in elektronska oprema, izrabljena vozila, baterije in akumulatorji. To so štirje tokovi, za katere so na ravni EU predpisali uvedbo sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti. Ravnokar so ga s spremembo direktive predpisali še za tekstil z rokom za uvedbo v letu 2027. S spremembo direktive za čiščenje urbanih voda, to je komunalnih voda, je EU predpisala, da morajo proizvajalci zdravil in kozmetike plačati nadgradnjo komunalnih čistilnih naprav za čiščenje ostankov zdravil in kozmetike v odpadnih vodah, kar je zelo zahtevno in zapleteno. V Sloveniji imamo razširjeno proizvajalčevo odgovornost še za zdravila, za fitofarmaceutvska sredstva, za

pnevmatike in nagrobne sveče. Pri embalaži je izziv nova evropska uredba o embalaži in odpadni embalaži, ki določa, da morajo tudi tisti, ki so v vrednostni verigi, preveriti, ali njihov dobavitelj izpolnjuje vse zahteve. Problem je, kako bodo v podjetjih to preverjali, bodo tehnično razumeli, kaj to predstavlja. Problem je, da proizvajalci to odgovornost običajno prenesejo na eno organizacijo, ki v njihovem imenu administrativno in tudi dejansko ureja to ravnanje. Zato ni stika med proizvodom in njegovo predelavo in nas na področju embalaže čaka uvedba ekomodulacije, ki jo napoveduje nova uredba.

Kaj bo prinesla?

Oceno, koliko dejansko stane zbiranje in predelava proizvoda, pa mogoče oceno prihodkov od recikliranih materialov. Velik izziv predstavlja plastika. Italija ta sistem že ima. Kar je mogoče reciklirati, ima tam ceno okrog 40 evrov na tono, odpadna plastika, ki je primerna samo za energetska predelavo, pa čez 700 evrov na tono.

Zaradi takšne razlike v ceni ne prihaja do zlorab in skušajo čim več odpadne plastike prodati za energetska predelavo?

Do leta 2030 naj bi bila vsa plastična embalaža taka, da jo je mogoče reciklirati. Vse članice že zdaj plačujejo v proračun EU 80 centov za kilogram nereciklirane plastične embalaže. Slovenija je za leto 2023, za katerega so zadnji podatki, imela takšne embalaže okrog 30 tisoč ton, kar pomeni, da je zanjo v proračun EU plačala okrog 24 milijonov evrov. Za zdaj večina držav ta strošek v proračun EU plačuje s sredstvi iz državnega proračuna, je pa vprašanje, kdaj ga bodo prenesle na proizvajalce. V prihodnosti se bo uvedel še sistem polne cene, ki pomeni, dodatnih 45 milijonov evrov, in treba bo obračunati še strošek zbiranja embalaže iz gospodinjstev, kar bo še 43 milijonov evrov. To pomeni, da bo odpadna embalaža, še posebej plastična, postala še veliko dražja.

Med primeri ekomodulacije ste omenili Italijo, je na voljo še kakšen primer, po katerem bi se v Sloveniji lahko zgledovali?

Tudi Nemci jo imajo, in sicer v obliki nadzornega organa, ki spremlja tokove embalaže, pa tudi daje strokovna navodila. Razlika je v tem, da imajo Nemci vse obširno napisano, Italijani pa imajo samo slikovna navodila.

Za Slovenijo je torej priporočljivo uporabiti italijanski model, ker je enostavnejši?

Ja, a tudi EU napoveduje smernice.

Kateri so v Sloveniji najbolj problematični odpadki?

Po mojem mnenju je zdaj nereciklirana plastična embalaža velik izziv, in sicer zaradi veliko predpisov in zato, ker iz nje nastaja mikroplastika in ker bo morala biti do leta 2030 vsa embalaža reciklabilna. V gospodarstvu so v teku razprave, kaj narediti. GZS pa skupaj z Obrtno-podjetniško zbornico prek slovenskega centra za krožno gospodarstvo organizira izobraževanja za različne skupine podjetij.

Kako pa bi lahko zmanjšali prekomerno embalažo, ko je recimo vsak piškot v škatli še posebej v plastični embalaži?

EU bo določila poseben izvedbeni akt za omejevanje prekomerne embalaže. Je pa problem tudi, da se morajo majhna podjetja zaradi stroškov prilagajati in kupovati tisto, kar je na trgu iz serijske proizvodnje, ki pa je večinoma prilagojena velikim nadnacionalkam.

”

Nereciklirana plastična embalaža je velik izziv, zaradi veliko predpisov, ker iz nje nastaja mikroplastika in ker bo morala biti do leta 2030 vsa reciklabilna.

Kako ocenjujete uspešnost delovanja krožnega gospodarstva v Sloveniji?

Državni statistični urad je v začetku marca objavil kazalnike krožnega gospodarstva za leto 2024, po katerih se je na letni ravni delež uporabe materiala v kroženju dvignil za 1,3 odstotne točke in je znašal 10,4 odstotka. Cilj pa je okrog 20 odstotkov na ravni EU leta 2030. Se pa krožnost preračunava tako, da imamo v števcu ulomka izrabo sekundarnih materialov, v imenovalcu pa so vsi sekundarni materiali in primarni

materiali. Če gledamo samo računsko, je reciklaža tako izredno pomembna in tudi izraba snovi, ki jih z njo pridobimo.

Kaj pa v praksi?

Ker smo imeli velike gradbene projekte, drugi tir med Divačo in Kopro in drugo cev karavanškega predora, imamo po volumnu največ gradbenih odpadkov. Po podatkih državnega statističnega urada smo jih lani ustvarili 8,8 milijona ton, kar je 80 odstotkov vseh odpadkov. Veliko gradbenih odpadkov se uporabi za zasipanje, ki pa na žalost ne velja za reciklažo in se ne šteje v krožnost, čeprav so te snovi koristno uporabljene.

Je to tako določeno na ravni EU?

Ja, je.

Kateri pa so v Sloveniji zgledni projekti na področju krožnosti?

S področja recikliranja imamo zelo močno jeklarsko industrijo, industrijo aluminija, kovine so nasploh snov, ki je že po svoji DNK primerna za reciklažo. Med takšne industrije sodi tudi papirna industrija, nekaj

primerov imamo tudi na področju plastike, med njimi je na primer Aquafil. Imamo bioplinarne in kompostarne za recikliranje organskih odpadkov. Perspektivno je zagotovo biogospodarstvo, kjer imamo na ravni EU navdihujoče raziskave, ni pa preskoka njihovih rezultatov v gospodarstvo. To je problem na ravni EU, ne samo v Sloveniji.

”

Povsod, ne samo v Sloveniji, so kot odpadki problematični izdelki za široko potrošnjo, ker so zapleteni, zelo različni in končajo na zelo različnih koncih.

Kakšni so glavni prihranki za gospodarstvo, ki jih omogoča krožno gospodarstvo?

Pri odrezkih v proizvodnji, ki so čisti in sledljivi, se podjetja kar med seboj dogovorijo za izrabo, ali pa samo podjetje razmišlja, kako jih vrniti v lastno proizvodnjo. Povsod, ne samo v Sloveniji, so kot odpadki problematični izdelki za široko potrošnjo, ker so zapleteni, zelo različni in končajo na zelo različnih koncih.

Kakšno je stanje v Sloveniji na področju komunalnih odpadkov?

Po podatkih državnega statističnega urada je bilo v letu 2025 komunalnih odpadkov zbranih nekaj manj kot 1 milijon ton ali za 6 odstotkov manj kot predlani. Največji upad so zaznali pri kosovnih odpadkih, ki jih je bilo zbranih za 24 odstotkov manj, in mešanih komunalnih odpadkih, ki jih je bilo za 14 odstotkov manj. Najbolj pa so porasle količine odpadnih kovin, in sicer za petino. Ločeno smo lani v Sloveniji zbrali 77 odstotkov odpadkov, kar je za 2 odstotni točki več kot leto prej. Četrtno teh so predstavljali biorazgradljivi odpadki, z odstotno točko manjšim deležem sta sledila papir in papirnata embalaža. Ti podatki kažejo, da se odpadki zberejo, izboljšati je treba reciklažo. Na ravni EU zdaj uvajajo nova pravila za prenehanje statusa odpadkov. Objavljen je bil predlog za plastiko, za aluminij, staro železo, baker in steklo pa pravila že veljajo. Za digestat, ki nastaja v bioplinarnah, tudi imamo pravila na ravni EU, a se mi zdijo zelo tehnično zahtevna.

Kateri so v Sloveniji glavni izzivi pri uporabi standardov za najboljše razpoložljive tehnike (BAT) in čistih tehnologij?

Direktiva o izpustih iz industrije je bila sprejeta leta 1996. Rečem lahko, da je naredila velik preskok pri zmanjšanju izpustov iz industrije. Te standarde se ves čas nadgrajuje. Zdaj se na ravni EU pripravljajo tehnični dokumenti za različne panoge, kjer so določene najboljše razpoložljive tehnike (BAT). S tem imajo proizvajalci večjo gotovost za prodajo teh tehnologij. To je pozitivno, ker se gleda na okolje celostno in za vsa podjetja v EU veljajo enaka merila. ■

Kemis – Zanesljiv partner za ravnanje z odpadki že več kot 40 let

Vsako podjetje pri svojem poslovanju ustvarja odpadke. Naša naloga je, da poskrbimo, da z njimi ravnate varno, učinkovito in skladno z zakonodajo. Že več kot štiri desetletja stojimo ob strani slovenskim podjetjem kot zaupanja vreden partner – z rešitvami, ki olajšajo poslovanje in hkrati varujejo okolje.

Ker nam ni vseeno, ne skrbimo le za odpadke – skrbimo za prihodnost.

Z organizacijo izvoza nevarnih in nenevarnih odpadkov na končno obdelavo v tujino zagotavljamo najodbolnejše postopke obdelave in predelave, ki prispevajo k trajnostnemu gospodarjenju z viri in zmanjšanju vpliva na okolje.

Zakaj izbrati Kemis?

- Dolgoletne izkušnje in zanesljivost
- Visoka strokovnost in individualni pristop
- Rešitve, ki podpirajo krožno gospodarstvo in trajnostni razvoj

**Pridružite se nam na poti k čistejšemu jutri.
Ker nam ni vseeno.**

e.storage

BATERIJSKI HRANILNIK ZA PODJETJA IN VEČJE PORABNIKE

Popolna rešitev za integracijo obnovljivih virov energije!

Sistem za shranjevanje energije (BESS) TAB e.storage C183 zagotavlja zanesljive zmogljivosti za vse vrste aplikacij:

Zmanjševanje koničnih obremenitev
Znižajte stroške energije z inteligentnim upravljanjem koničnih obremenitev.

Trgovanje z energijo
Izkoristite nizke cene in prodajte ob visokih cenah

Frekvenčna regulacija
Stabilizirajte omrežje z natančnim uravnavanjem napetosti in frekvence

www.tab.si
info@tab.si | TAB d.d., Polena 6, 2392 Mežica

TAB | Li-ion batteries

PROIZVAJALČEVA RAZŠIRJENA ODGOVORNOST

Krožno gospodarstvo potrebuje močno industrijo

Novi evropski predpisi, dražja energija in boj za sekundarne surovine spreminjajo pravila igre v papirni, kemični in jeklarski industriji.

Mateja Jordan

Zakon o varstvu okolja (ZVO-2) iz leta 2022 je z uvedbo zakonskega monopola korenito spremenil sistem razširjene proizvajalčeve odgovornosti (PRO), opozarja **pravni strokovnjak Aleš Brezavšček iz Odvetniške pisarne Brezavšček & Žgavec**. ZVO-2 je določil, da sme dejavnost skupnega izpolnjevanja obveznosti PRO za vsako kategorijo proizvodov opravljati le ena, nepridobitna organizacija, ki jo smejo ustanoviti le proizvajalci z vsaj 51-odstotnim tržnim deležem. Vse obstoječe organizacije dovoljenja izgubijo po sili zakona brez nadomestila in brez fiksnega prehodnega roka.

Temeljna utemeljitev države za tako radikalno potezo je bilo kopičenje odpadne embalaže pri izvajalcih komunalnih služb, pojasnjuje Brezavšček in opozarja na bistveni problem. »Kopičenje ni bilo posledica konkurenčnega modela, temveč normativne

napake države same. Iz sistema financiranja PRO so bili namreč izvzeti gospodarski subjekti, ki so letno na trg dali manj kot 15 ton embalaže, zato za približno polovico vse embalaže ni bila plačana embalažnina.«

Na to je Računsko sodišče opozorilo že leta 2015, vendar je prag 15 ton ostal v veljavi vse do januarja 2021, zato se je kopičenje odpadne embalaže ustavilo šele po njegovi odpravi. To po Brezavščkovem mnenju kaže, da je konkurenčni sistem po odpravi normativne napake deloval tudi brez monopola, čeprav je bil ZVO-2 sprejet leto pozneje.

PRO spodbuja k bolj premišljenim odločitvam

Sistem PRO v Sloveniji deluje od leta 2004 in je doslej temeljil na konkurenčnem modelu več organizacij. »Je eden najpomembnejših instrumentov za operacionalizacijo načela 'onesnaževalec plača' na sistemski ravni,« meni pravni strokovnjak. Gre za mehanizem, ki stroške ravnanja z odpadno embalažo zaračuna neposredno tistim, ki jo dajejo na trg, in jih s tem spodbuja k bolj premišljenim odločitvam.

Organizacije, vključene v PRO, so več kot dve desetletji vlagale v infrastrukturo, kadre in mrežo izvajalcev, zato bi uvedba monopola po Brezavščkovem mnenju lahko povzročila dolgotrajno in negotovo prehodno obdobje. Ker monopolni model zmanjšuje pritisk k optimizaciji stroškov in inovacijam, so posledice predvidljive. Višji stroški ravnanja z odpadki bi se prenesli v cene embalažnine in posledično v višje cene izdelkov. »Na koncu bo plačal potrošnik,« je prepričan Brezavšček, ki poudarja, da mora biti krožno gospodarstvo tudi ekonomsko vzdržno.

Dokazno breme je na strani države

Sodišče EU je v lanski sodbi poudarilo, da je monopol združljiv s pravom EU le, če država dokaže, da je nujen in sorazmeren. »Država takega dokaza doslej ni predložila, še posebej zato, ker sistem trenutno deluje tudi brez monopola in brez kopičenja odpadne embalaže pri komunalnih službah,« meni Aleš Brezavšček. Po njegovem mnenju bi bilo smiselneje ohraniti konkurenčni model, ga dopolniti z učinkovitejšim nadzorom ter določiti jasne okoljske cilje za posamezne tokove odpadkov.

”

Smiselneje bi bilo ohraniti konkurenčni model, ga dopolniti z učinkovitejšim nadzorom ter določiti jasne okoljske cilje za posamezne tokove odpadkov.

PPWR prinaša nova pravila za embalažo in krožno gospodarstvo

Na gospodarstvo, industrijo, označevanje izdelkov in obveznosti proizvajalcev bo pomembno vplivala tudi Evropska uredba PPWR, ki v ospredje postavlja vprašanje reciklabilnosti embalaže ter jasno spodbuja učinkovitejši sistem krožnega gospodarstva in bo začela veljati letos avgusta,

Aleš Brezavšček opozarja, da bi uvedba monopola lahko povzročila dolgotrajno in negotovo prehodno obdobje. Foto: osebni arhiv

opozarja **odvetnik Matija Urankar iz Odvetniške družbe Urankar & Zupančič**. PPWR izrecno omenja tudi konkurenco med organizacijami oziroma skupnimi shemami za izvajanje PRO pri embalažnih tokovih, kar je pomembno tudi za slovensko ureditev PRO.

Zahteve glede reciklabilnosti embalaže, večje uporabe reciklata in strožjega ločenega zbiranja bodo pomembno vplivale na sisteme ravnanja z odpadki ter povečale kompleksnost in stroške poslovanja tako za gospodarstvo kot potrošnike. Zato bo moral zakonodajalec pri nadaljnjem urejanju sistema PRO izhajati predvsem iz načel preglednosti, finančne stabilnosti in predvidljivosti, ki so ključna za učinkovitost uredbe v praksi.

Ker gre za uredbo in ne direktivo, bodo pravila veljala tudi v Sloveniji, brez potrebe po obsežnem prenosu v nacionalno zakonodajo. Evropski zakonodajalec se je po mnenju Matije Urankarja za tak pristop odločil predvsem zato, da bi zagotovil večjo harmonizacijo pravil med državami članicami in zmanjšal razlike v nacionalnih ureditvah na področju embalaže in odpadkov.

PRO vpliva na konkurenčnost podjetij

Tako v Ljubljanskih mlekarnah kot v Atlantic Grupi podpirajo cilje razširjene proizvajalčeve odgovornosti (PRO) in evropske uredbe PPWR, hkrati pa jasno opozarjajo, da trenutna ureditev sistema PRO v Sloveniji ni uravnotežena. Po njihovem mnenju sistem vse bolj postaja mehanizem za prenos stroškov na proizvajalce, brez jasnih dokazov o sorazmernih okoljskih učinkih ali dejanskih izboljšavah pri ravnanju z odpadki.

Nova ureditev PRO za podjetja pomeni predvsem dodatne obveznosti na področju spremljanja embalaže, poročanja, usklajevanja procesov in načrtovanja stroškov, ugotavljajo v **Atlantic Grupi**. V praksi to pomeni, da se stroški ravnanja z odpadno embalažo v večji meri vključujejo v poslovne procese proizvajalcev in distributerjev, kar vpliva tudi na stroškovno strukturo izdelkov. Največ prilagoditev je bilo zato potrebnih na področju internih procesov, zagotavljanja skladnosti ter upravljanja podatkov.

»Za živilsko industrijo, zlasti mlečno, embalažnina že danes predstavlja resen stroškovni pritisk, ki se iz leta v leto povečuje.

Ta pritisk ni več obvladljiv zgolj z internimi optimizacijami, temveč neposredno vpliva na konkurenčnost podjetij,« so kritični v **Ljubljanskih mlekarnah**.

”

Zahteve glede reciklabilnosti embalaže, večje uporabe reciklata in strožjega ločenega zbiranja bodo pomembno vplivale na sisteme ravnanja z odpadki.

Širitev sistema povečuje stroške in zahteve za podjetja

Stroški zbiranja embalaže, ki jih bodo morali v skladu z uredbo PPWR nositi proizvajalci, pa so za podjetja problematični predvsem zaradi pomanjkanja transparentnosti. Proizvajalci namreč ne bodo mogli preveriti strukture teh stroškov, hkrati pa bodo prevzemali finančno breme brez dejanskega vpliva na delovanje sistema. Dodatno težavo predstavlja tudi neenotno evidentiranje in spremljanje količin zbrane embalaže pri izvajalcih. »Za gospodarske družbe, ki si prizadevamo za učinkovito in odgovorno poslovanje, je takšna ureditev nesprejemljiva,« poudarjajo v Ljubljanskih mlekarnah.

Različne nacionalne ureditve PRO znotraj EU pomenijo za mednarodna podjetja dodatno kompleksnost. Obseg obveznosti, načini poročanja, pristojbine, roki in organizacijski modeli se razlikujejo od države do države, kar v praksi pomeni več administrativnega usklajevanja, več strokovne podpore ter višje stroške skladnosti. Za podjetja, ki poslujejo na več trgih, je zato ključno, da imajo vzpostavljene jasne notranje procese in učinkovito spremljanje lokalnih regulatornih zahtev.

Širitev sistema PRO na nove kategorije, kot sta kozmetika in vplivi na odpadne vode, v Atlantic Grupi razumejo predvsem kot dodatno regulativno obveznost, ki zahteva pravočasno prilagajanje

procesov, natančno spremljanje zakonodaje ter učinkovito upravljanje skladnosti poslovanja. Hkrati pa priznavajo, da takšne spremembe prinašajo tudi prilagoditve za nadaljnjo krepitev trajnostnih praks, ki jih razvijajo že vrsto let. Njihov pristop k odgovorni rabi materialov, embalaže in varovanju okolja namreč ne temelji zgolj na izpolnjevanju minimalnih zakonskih zahtev, temveč je del širše strategije odgovornega in dolgoročno vzdržnega poslovanja.

Trajnost brez kompromisov pri varnosti hrane

V Atlantic Grupi poudarjajo, da je optimizacija embalaže njihova dolgoročna usmeritev, ne samo odziv na regulatorne zahteve. Pri razvoju izdelkov in embalažnih rešitev iščejo ravnotežje med funkcionalnostjo, kakovostjo, okoljskimi vidiki in stroškovno učinkovitostjo. »To vključuje zmanjševanje količine uporabljenih materialov, izbiro ustrežnejših embalažnih rešitev, izboljševanje možnosti recikliranja ter stalno optimizacijo proizvodnih in logističnih procesov.« Takšen pristop jim omogoča učinkovitejšo obvladovanje stroškov sistema PRO, hkrati pa ohranjanje konkurenčnosti na mednarodnih trgih.

Tudi v Ljubljanskih mlekarnah pozdravljajo boljše ravnanje z embalažo, večjo krožnost materialov in zmanjševanje okoljskih vplivov, kar v praksi tudi naslavljajo. Poudarjajo pa, da embalaža v živilski industriji ni zgolj okoljsko vprašanje, temveč pomemben element zagotavljanja varnosti, kakovosti in obstojnosti izdelkov. Prehitri ali nepremišljeni prehodi na nove materiale brez ustrezne infrastrukture, tehnološke podpore in strokovnih rešitev lahko povečajo količine zavržene hrane, kar je v nasprotju s cilji trajnostnega poslovanja. ■

MADE IN SLOVENIA 2035

Krožno gospodarstvo med zelenim prehodom in industrijsko realnostjo

Evropska in slovenska industrija materialov opozarjata, da brez konkurenčnih cen energije, stabilnih dobav surovin in učinkovitega recikliranja krožni prehod ne bo mogoč.

Mateja Jordan

Razvoj krožnega gospodarstva je tesno povezan s konkurenčnostjo energetske intenzivnih industrij materialov, opozarja **Petra Prebil Bašin, direktorica Združenja kovinskih materialov in nekovin ter Združenja papirne in papirno predelovalne industrije**. Čeprav predstavljajo razmeroma majhen delež proizvodnje v Sloveniji in EU, so izjemnega pomena za evropsko suverenost in blaginjo ter delovanje številnih drugih industrijskih panog. Prav te industrije, ki omogočajo predelavo, ponovno uporabo in vračanje materialov v proizvodne procese, so temelj krožnega gospodarstva.

Kot poudarja sogovornica, največji izziv za razvoj industrije materialov in krožnega gospodarstva predstavlja cena energije. Cene elektrike v Sloveniji so med najvišjimi v Evropi, eden ključnih energentov pa ostaja zemeljski plin, saj popolna elektrifikacija zaradi tehnoloških omejitev v številnih procesih še ni izvedljiva. Dodatno

negotovost povzroča tudi rast cen energentov zaradi novih geopolitičnih zaostritev na Bližnjem vzhodu.

Po njenem mnenju brez večje energetske samozadostnosti ter konkurenčnih cen energije tako v Sloveniji kot širše v Evropi ni mogoče zagotoviti stabilnega razvoja krožnega gospodarstva. Obstaja namreč nevarnost selitve proizvodnje iz Evrope, izgube samozadostnosti pri ključnih materialih ter prekinitev dobavnih verig, kar bi lahko dolgoročno oslabilo tako slovensko kot evropsko industrijo.

Papir med krožnostjo in zahtevami varnosti

Papir kot eden najbolj »krožnih« materialov je nepogrešljiv v grafični industriji, kot embalaža ali pri higienskih izdelkih. V živilski industriji, industriji pijač in farmacevtskem sektorju pa mora izpolnjevati tudi stroge zahteve za stik z živili ter zagotavljati varnost in skladnost z regulatornimi standardi, spomni Prebil Bašinova. Po njenih besedah več kot polovica vlaknin za proizvodnjo papirja v Evropi že prihaja iz sekundarnih virov, reciklirana vlakna pa se uporabljajo predvsem v segmentih, kjer so zahteve glede kakovosti in čistosti manj stroge.

Največje omejitve za povečanje deleža recikliranih vlaken so povezane prav z varnostnimi standardi najzahtevnejših segmentov, ki pogosto ne omogočajo njihove uporabe. Ta je odvisna tudi od razpoložljivosti kakovostnega odpadnega papirja, variabilnosti vhodnih surovin in tehnoloških omejitev pri zagotavljanju enakih funkcionalnih lastnosti. Sogovornica ocenjuje, da bo rast deleža recikliranih vlaken v prihodnje pomembna predvsem v manj zahtevnih aplikacijah, medtem ko bodo visokokakovostni tehnični papirji še naprej temeljili na primarnih vlaknih.

V Evropi se reciklira približno 75 odstotkov papirja. Ker podatek vključuje tudi higienske papirje, ki jih ni mogoče reciklirati, je ta dosežek še toliko pomembnejši, poudarja Petra Prebil Bašin in kljub temu vidi prostor za izboljšave, predvsem na področju kakovosti zbranega materiala. »Največji potencial je v boljši ločitvi na izvoru, zmanjšanju kontaminacije z drugimi materiali ter večji standardizaciji sistemov zbiranja med državami članicami EU.«

Izpostavlja tudi spodbujanje čistih in kakovostnih tokov odpadnega papirja, saj ti omogočajo višjo stopnjo ponovne uporabe v zahtevnejših aplikacijah in s tem še učinkovitejše kroženje. Nenazadnje pa je pomembna tudi uporaba sekundarnih surovin čim bližje izvoru, saj se velike količine odpadnega papirja izvažajo, medtem ko slovenske papirnice hkrati uvažajo velike količine surovin, opozarja direktorica združenja.

”

V Evropi se reciklira približno 75 odstotkov papirja, prostor za izboljšave pa ostaja predvsem na področju kakovosti zbranega materiala.

Aquafil: odpadki kot surovina prihodnosti

V skupini **Aquafil**, katere del je tudi **AquafilSLO**, si več kot dvajset let prizadevajo preseči linearni model »vzemi – izdelaj

Brez večje energetske samozadostnosti ni mogoč stabilen razvoj krožnega gospodarstva, opozarja Petra Prebil Bašin. Foto: Tadej Kreft

V podjetju Aquafil so razvili močno, globalno integrirano dobavno verigo za zbiranje odpadkov, kar zagotavlja stabilen dotok sekundarnih surovin. Foto: arhiv Aquafil

– odvrzi« in ga nadomestiti s celovito krožnostjo. Njihov ključni dosežek je inovativni Sistem ECONYL®, ki omogoča proizvodnjo regeneriranega najlona izključno iz odpadkov, kot so odslužene ribiške mreže, tekstilne talne obloge in industrijska plastika. Izdelki iz regeneriranih vlaken so nepogrešljivi pri zapiranju snovnih zank v modni in avtomobilski industriji ter industriji notranje opreme, material pa uporablja več kot 1900 blagovnih znamk, vključno z vodilnimi imeni, kot so Stella McCartney, Prada, Gucci, Adidas, ter avtomobilskimi proizvajalci, kot sta Maserati in Hyundai.

Glavna konkurenčna prednost Aquafila je edinstvena tehnologija kemijskega recikliranja (depolymerizacije), ki omogoča, da ima regenerirani najlon popolnoma enake kemijske lastnosti in kakovost kot tradicionalni najlon iz fosilnih virov, hkrati pa prihrani več kot polovico emisij CO₂ in 70 tisoč sodčkov surove nafte na 10 tisoč ton surovine. V času, ko drugi proizvajalci šele vstopajo v krožno gospodarstvo, so v podjetju že razvili močno, globalno integrirano dobavno verigo za zbiranje odpadkov, kar zagotavlja stabilen dotok sekundarnih surovin.

Potencial vidijo predvsem v povečanju deleža izdelkov ECONYL® v skupni prodaji vlaken, ki sicer vztrajno raste in je lani že presegel 60 odstotkov. Največje omejitve pa so v visokih stroških energije in stroških, povezanih s sortiranjem in čiščenjem odpadnih materialov, ter zapletenih administrativnih postopkih in neustreznih zasnovi izdelkov. Ker so pogosto

sestavljeni iz različnih neločljivo povezanih materialov, to otežuje ali povsem onemogoča proces regeneracije.

Zato bi v Aquafilu kot ključno podporo poslovnemu in zakonodajnemu okolju najbolj potrebovali dosledno uveljavljanje načel ekološkega oblikovanja. To pomeni, da bi morali proizvajalci že pri zasnovi izdelkov razmišljati o tem, kako jih bo mogoče po koncu življenjske dobe enostavno razstaviti, reciklirati in vrniti v proizvodni cikel.

Sami si prizadevajo predvsem za tesna strateška partnerstva s kupci in dobavitelji, s programi zbiranja odpadkov »Take-Back« ter pobudo »Born Regenerated to be

Regenerable (R2R)« pa spodbujajo proizvajalce preprog, tekstila in drugih izdelkov, da skupaj razvijajo izdelke prihodnosti, ki bodo v celoti prilagojeni Aquafilovemu sistemu regeneracije in po koncu življenjske dobe ne bodo končali na odlagališčih.

”

Kot ključno podporo poslovnemu in zakonodajnemu okolju bi najbolj potrebovali dosledno uveljavljanje načel ekološkega oblikovanja.

SIJ: možnosti neskončnega recikliranja jekla

Eden najboljših primerov krožnega gospodarstva predstavlja jeklo, saj ga je mogoče neomejeno vračati v proizvodni proces in vedno znova v celoti reciklirati brez poslabšanja kakovosti. Njegove kemijske in mehanske lastnosti se pri recikliranju ohranjajo, zato lahko izdelek po koncu življenjske dobe ponovno postane osnovna surovina za izdelavo novih izdelkov, spomnijo v **Skupini SIJ**. V Evropski uniji kar 40

Regenerirani najlon ima popolnoma enake kemijske lastnosti in kakovost kot tradicionalni najlon iz fosilnih goriv. Foto: arhiv Aquafil

Jeklo je mogoče neomejeno vračati v proizvodni proces in vedno znova v celoti reciklirati brez poslabšanja kakovosti. Foto: Tomo Jeseničnik

odstotkov jekla proizvedemo po krožno gospodarni tehnološki poti.

Medtem ko večina evropskih jeklarjev šele prehaja na reciklažno proizvodnjo, v SIJ jeklo na ta način proizvajajo že 40 let. Lani so več kot 450 tisoč ton jeklenega odpadka z učinkovitim zbiranjem, razvrščanjem, stalnim nadzorom nad kakovostjo in s pretaljevanjem v elektro obločni peči spremenili v različne vrste jekel. Tako neposredno zmanjšujejo potrebe po primarnih surovinah, kot je železova ruda, obenem pa zmanjšujejo ogljični odtis. »V naših jeklih je v povprečju 78 odstotkov recikliranih surovin oziroma jeklenega odpadka. Pri specialnih jeklih, kot so najzahtevnejše elektro pločevine za e-mobilnost, pa delež recikliranih materialov presega tudi 95 odstotkov,« se pohvalijo.

»

Jekleni odpadek postaja zaradi prehoda na krožno gospodarstvo vse pomembnejša strateška surovina, zato je treba zagotoviti stabilen vir jeklenega odpadka.

Skupina SIJ jeklo dobavlja tako avtomobilski industriji, strojogradnji in energetiki kot industriji bele tehnike, živilski, naftni, plinski in petrokemični industriji, pa tudi medicini, gradbeništvu in vesoljskim tehnologijam. Njihovo jeklo je del nekaterih največjih tehnoloških projektov, na primer tokamaka ITER, največjega fuzijskega reaktorja na svetu, razvili pa so tudi jeklo za uporabo v vesoljskih plovilih.

Jeklarstvo se od leta 2023 sicer sooča z zahtevnimi razmerami, ki vplivajo tudi na poslovanje skupine. Evropska unija zato že uvaja nekatere ukrepe za zaščito industrije, med drugim mehanizem CBAM in višje carine na uvoz jekla. V podjetju ob tem poudarjajo, da postaja jekleni odpadek zaradi prehoda na krožno gospodarstvo vse pomembnejša strateška surovina.

Čeprav ima EU dobro razvit sistem zbiranja in predelave odpadnega jekla, velike količine odpadka še vedno odtekajo iz Evrope, kar povečuje primanjkljaj surovine in pritiske na cene. Zato v SIJ poleg konkurenčnih cen energije in zaščitnih trgovinskih ukrepov izpostavljajo tudi pomen zagotavljanja stabilnih virov jeklenega odpadka. Del potreb pokrivajo z lastnimi podjetji za zbiranje odpadnega jekla, saj kot vertikalno integrirana skupina gradijo tudi lastno surovinsko zaledje. ■

Materiali in krožno gospodarstvo:

7,6 %

prihodkov slovenskega gospodarstva

13 %

izvoza slovenskega gospodarstva

10,5 milijarde EUR

prihodkov

43.000

zaposlenih

64.000 EUR

dodana vrednost na zaposlenega

Made in Slovenia 2035

POKOJNINSKA DRUŽBA A

Nova obveznost za delodajalce: ste že izvedli kolektivno dogovarjanje o pokojninskem načrtu?

Od 1. januarja 2026 dalje velja za vsa slovenska podjetja nova obveznost na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja. Delodajalci z več kot desetimi zaposlenimi, ki še nimajo oblikovanega kolektivnega pokojninskega načrta, bodo morali najkasneje do 1. januarja 2028 izvesti kolektivno dogovarjanje o njegovi vzpostavitvi. Gre za eno pomembnejših novosti pokojninske zakonodaje ZPIZ-20, ki odpira vprašanje dolgoročne finančne varnosti zaposlenih, hkrati pa tudi konkurenčnosti podjetij na trgu dela.

Nova ureditev od delodajalcev ne zahteva nujno uvedbe pokojninskega načrta, zahteva pa izvedbo formalnega postopka kolektivnega dogovarjanja s predstavniki zaposlenih. Če do dogovora ne pride, morata delodajalec in predstavniki zaposlenih podpisati izjavo, da dogovor ni bil dosežen, ter jo posredovati Inšpektoratu Republike Slovenije za delo.

Za številna podjetja bo to priložnost za razmislek, kako zaposlenim ponuditi dodatno ugodnost, ki postaja vse pomembnejša tudi z vidika kadrovanja in zadrževanja zaposlenih. Demografske spremembe, staranje prebivalstva in pričakovani pritiski na javni pokojninski sistem pomenijo, da bodo prihodnje pokojnine vse bolj odvisne tudi od dodatnega varčevanja. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje zato postaja eden ključnih stebrov dolgoročne finančne varnosti zaposlenih.

Davčno najbolj ugodna oblika nagrajevanja zaposlenih

Kolektivni pokojninski načrt pa ni zanimiv le z vidika prihodnje pokojnine, temveč tudi zaradi svoje davčne učinkovitosti. Gre za eno najbolj ugodnih oblik nagrajevanja zaposlenih v Sloveniji. Delodajalec od vplačanih premij dodatnega pokojninskega zavarovanja ne plača nobenih davkov in prispevkov, zaposlenim pa se vplačila ne štejejo kot boniteta. Dodatno se podjetju vplačane premije upoštevajo pri znižanju davka od dohodkov pravnih oseb. Maksimalna davčno priznana premija znaša 5,84 % bruto plače zaposlenega oziroma do zakonsko določenega letnega maksimuma.

To v praksi pomeni, da zaposleni prejmejo dolgoročno korist z bistveno ugodnejšo davčno obravnavo, kot bi jo imelo klasično izplačilo enakega zneska v obliki višje plače ali nagrade. Za podjetja pa kolektivni pokojninski načrt predstavlja učinkovit način dolgoročnega nagrajevanja, ki krepi pripadnost zaposlenih in ugled delodajalca.

Specialisti za pokojninske načrte

V Pokojninski družbi A lahko podjetjem pomagamo pri izpolnitvi novih obveznosti po ZPIZ-20. Našim strankam pomagamo razumeti zakonodajne zahteve, oceniti, ali in kakšen pokojninski načrt je smiseln za njihovo podjetje, pripravimo in vodimo proces kolektivnega dogovarjanja ter izvedemo celotno implementacijo pokojninskega načrta.

Pokojninska družba A je specializirana družba za dodatno pokojninsko zavarovanje z več kot 26 leti izkušenj na področju upravljanja pokojninskih načrtov. Danes upravljamo pokojninske načrte za številna največja slovenska podjetja, imamo več kot 70.000 varčevalcev ter več kot 600 milijonov evrov bilančne vsote. Odlikujejo nas strokovnost, popolna transparentnost poslovanja, razpršeno zasebno lastništvo ter lastno uspešno upravljanje sredstev.

Podjetja si lahko prek naše spletne strani naročijo brezplačen 20-minutni posvet z našimi strokovnjaki, kjer razložimo, ali morajo ukrepati, predstavimo možne scenarije in dobre prakse že uvedenih pokojninskih načrtov ter odgovorimo na ključna vprašanja glede novih obveznosti. ■

Več informacij: www.pd-a.si

BIOGOSPODARSTVO

Slovensko biogospodarsko stičišče: platforma za povezovanje in razvoj novih priložnosti

Slovenija je z vzpostavitvijo nacionalnega stičišča za biogospodarstvo (Si.Bio) naredila pomemben korak k bolj usklajenemu razvoju tega področja. Stičišče predstavlja osrednjo platformo za povezovanje gospodarstva, raziskovalnih institucij, države in drugih deležnikov z namenom krepitve sodelovanja ter razvoja novih rešitev.

Alenka Dovč, Združenje kemijske industrije, GZS, foto: Tamara Vidmar

Slovensko biogospodarstvo je v zadnjih letih dobilo novo točko povezovanja. Nacionalno stičišče Si.Bio je nastalo kot rezultat več evropskih projektov (BIOLOC, BioINSouth, CEE2ACT, BOOST4BIOEAST), ki jih v Sloveniji izvajajo GZS – Združenje kemijske industrije, Circular Change, Anteja ECG in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V kratkem času je stičišče vzpostavilo široko mrežo sodelujočih, saj je v stik vključilo več kot 150 deležnikov ter pridobilo več kot 30 aktivnih članov.

Ključna vloga stičišča je povezovanje različnih sektorjev in oblikovanje skupnega prostora za razpravo, izmenjavo znanja ter razvoj projektov. Deluje kot »skupno mislišče«, kjer se prepoznavajo priložnosti za

nove vrednostne verige, krepí inovativnost ter omogoča dostop do evropskih mrež, financiranja in dobrih praks.

Povezovanje deležnikov in strateški razvoj

Pomemben del aktivnosti predstavljajo tematske delovne skupine, ki se trenutno vzpostavljajo in bodo pokrivalo področja, kot so agroekologija, biosnovani materiali, prehranski sistemi, gozdarstvo in bioenergija. Na podlagi delavnic in sodelovanja deležnikov se hkrati oblikujejo tudi izhodišča za nacionalno strategijo biogospodarstva do leta 2040.

Rezultati dosedanjega dela kažejo, da so ključni izzivi predvsem dostop do

financiranja, pomanjkljiva zakonodaja, vrzeli v znanju ter nezadostna povezanost deležnikov. Stičišče zato aktivno prispeva k pregledu politik (policy landscape), pripravi analiz ter oblikovanju priporočil za bolj usklajene in učinkovite ukrepe na nacionalni ravni.

”

Ključna vloga stičišča je povezovanje različnih sektorjev in oblikovanje skupnega prostora za razpravo, izmenjavo znanja ter razvoj projektov.

Konkretna orodja in podpora podjetjem

Ob strateških usmeritvah stičišče razvija tudi konkretna orodja in aktivnosti za podporo podjetjem. Med njimi izstopa BioINSouth Toolkit, ki omogoča oceno okoljskih vplivov, spremljanje krožnosti ter podporo pri načrtovanju trajnostnih projektov. Hkrati se izvajajo tudi aktivnosti za povezovanje z investitorji in trgom, kot so pitching dogodki (npr. v okviru BOOST4BIOEAST), ki podjetjem omogočajo predstavitev idej, pridobivanje povratnih informacij in vzpostavljajo partnerstev. Te aktivnosti bodo vključene tudi v prihajajoče dogodke,

Izhodišča za nacionalno strategijo biogospodarstva do leta 2040 se oblikujejo tudi na podlagi delavnic in sodelovanja deležnikov.

med drugim na letošnji konferenci TBMCE v Portorožu od 9. do 11. septembra.

Pomemben vidik delovanja stičišča so tudi ožje, nišno usmerjene delavnice, ki omogočajo poglobljeno obravnavo posameznih tem ter učinkovito povezovanje partnerjev pri razvoju konkretnih projektnih idej in prijav.

V letu 2026 se aktivnosti še krepijo, od pilotiranja orodij in delavnic za podjetja do podpore pri dostopu do financiranja ter priprave dolgoročne strategije delovanja stičišča. Slovensko biogospodarsko stičišče tako postaja pomemben mehanizem za povezovanje, razvoj znanja in ustvarjanje novih poslovnih priložnosti, ki temeljijo na učinkoviti rabi virov in sodelovanju. ■

Pomemben vidik delovanja so tudi ožje, nišno usmerjene delavnice, saj omogočajo poglobljeno obravnavo posameznih tem.

Združenje kovinske industrije

KROŽNO GOSPODARSTVO

EU zapira vrata »divjim« izvoznim tokovom odpadkov: nova pravila igre v krožnem gospodarstvu

Z novo uredbo ne gre le za več nadzora, temveč za jasen premik k odgovornemu ravnanju z viri in razvoju krožnega gospodarstva. Spremembe prinašajo izzive, a hkrati odpirajo priložnosti za podjetja, ki bodo znala pravočasno prilagoditi svoje procese.

Nevia Paulić, Slovenski center za krožno gospodarstvo, GZS in Bojan Počkar

Evropska unija je z novo Uredbo (EU) 1157/2024 o pošiljkah odpadkov naredila pomemben korak k strožjemu nadzoru nad čezmejnimi pošiljkami odpadkov. Politični dogovor je bil dosežen 11. aprila 2024, uredba je bila objavljena 30. aprila 2024 in začela veljati 20. maja 2024. Večina določb

pa se bo začela uporabljati prav v času objave tega članka, 21. maja 2026.

Glavni cilji uredbe so:

- olajšati pošiljanje odpadkov za ponovno uporabo in recikliranje (vzpostavitev nadzornih postopkov, izboljšati

sledljivost gibanja in spodbujati pošiljanje odpadkov na recikliranje),

- zagotoviti, da se bodo odpadki iz EU pošiljali le, če se bo z odpadki v namembnih državah ravnalo na okoljevarnen način ter

- okrepiti sodelovanje nadzornih organov pri izvajanju uredbe in s tem se učinkoviteje boriti proti nezakonitim pošiljkam odpadkov.

Konec »izvoznih problemov«?

Nova uredba zastruje pogoje za izvoz odpadkov iz EU, zlasti odpadne plastike in drugih vrst odpadkov. Cilj je preprečiti, da bi EU svoje okoljske obveznosti prenašala v države z nižjimi okoljskimi standardi. Poudarek je na večji odgovornosti pošiljateljev, sledljivosti tokov odpadkov in strožjem nadzoru nad (ne)zakonitimi pošiljkami. Izvoz v ne-OECD države (ti. tretje države) bo dovoljen samo v tiste države, ki bodo obvestile Evropsko komisijo o pripravljenosti za uvoz odpadkov iz EU in sposobnosti, da z njimi ravnajo na okoljevaren način. Za vse nevarne odpadke oziroma odpadke, ki izkazujejo nevarne lastnosti, pa še naprej velja prepoved izvoza v ne-OECD države.

DIWASS: digitalni nadzor nad odpadki

Ključna novost je elektronski sistem DIWASS (The Digital Waste Shipment System), ki bo omogočal digitalizacijo postopkov pošiljanja odpadkov in izboljšal preglednost nad pošiljkami odpadkov prek meja EU. Sistem se bo uporabljal tako za pošiljke odpadkov, ki se prevažajo s soglasji pristojnih organov kot tudi za pošiljke nenevarnih odpadkov, ki se pošiljajo z Dokumentom iz Priloge VII (ti. zeleni odpadki). Dostop do sistema bodo poleg podjetij in pristojnih organov imeli tudi nadzorni organi (okoljske inšpekcije, carinski organi in policija).

”

Namen nove uredbe je, da se več odpadkov obdela znotraj EU in se tako zmanjša odvisnost od zunanjih obdelovalnih zmogljivosti oziroma da se odpadki vračajo v ponovno uporabo.

Foto: Depositphotos

Zakaj je reforma potrebna?

V EU nastajajo zelo velike količine odpadkov, velik del pa se jih še vedno izvažava v tretje države, kjer obdelava pogosto ne dosega evropskih okoljskih standardov. Nova uredba naslavlja to težavo z namenom, da se več odpadkov obdela znotraj EU in se zmanjša odvisnost od zunanjih obdelovalnih zmogljivosti oziroma da se odpadki vračajo v ponovno uporabo (krožno gospodarstvo).

Kaj to pomeni za slovenska podjetja?

Na operativni ravni se povečujejo zahteve po dokumentaciji, soglasjih in sledljivosti, kar pomeni več administrativnih obveznosti in višje stroške skladnosti. Posebej občutljiv ostaja segment izvoza odpadkov, kjer se pogoji postopoma zastrujejo, zlasti pri tokovih izven EU.

Hkrati pa uredba odpira tudi razvojne priložnosti. Zaradi omejevanja izvoza bo več materialov ostalo v evropskem prostoru, kar krepi lokalne reciklažne zmogljivosti in spodbuja razvoj krožnih poslovnih modelov v Sloveniji. Digitalizacija postopkov, podprta z DIWASS, pa lahko dolgoročno prinese večjo učinkovitost in manj birokracije.

Med ambicijo in realnostjo

Čeprav je nova uredba jasen korak naprej, pa praksa kaže, da bo implementacija zahtevna. Sistem DIWASS je bil še spomladni v fazi intenzivnega razvoja, pristojni organi pa zadržano priznavajo, da bo začetek uporabe prinesel precej operativnih izzivov.

A prav zato je zdaj ključen trenutek: tisti, ki bodo pravočasno vzpostavili procese sledljivosti in digitalne evidence, bodo imeli konkurenčno prednost v okolju, kjer bo transparentnost postala nova valuta krožnega gospodarstva. Uredba tako ni le regulativni izziv, temveč priložnost, da slovenska podjetja stopijo korak pred evropsko krivuljo. ■

Več o DIWASS

MERKUR ZAVAROVALNICA

Trajnostnost ni zapis v poročilih, ampak poslovna odločitev

Trajnostnost je v zadnjih letih postala ena najbolj uporabljenih besed v gospodarstvu. Podjetja poročajo, merijo in razkrivajo vedno več podatkov, vendar se vse pogosteje odpira vprašanje: kakšen je dejanski učinek vseh teh aktivnosti?

V zavarovalništvu je odgovor nekoliko bolj konkreten. Največji vpliv ne nastaja v poročilih ali strategijah, ampak tam, kjer se sprejemajo ključne poslovne odločitve – pri upravljanju kapitala in dolgoročnih tveganj.

»Trajnostnost v našem sektorju ni primarno komunikacijska tema, ampak poslovna odločitev. Ključno vprašanje je, kam usmerjamo sredstva in kako pri tem upoštevamo dolgoročne vplive,« poudarja Meta Lahne, predsednica uprave Merkur zavarovalnice.

Evropski regulatorni okvir – od uredbe SFDR do direktive CSRD in zahtev Solventnosti II v zadnjih letih pomembno vpliva na način, kako podjetja razkrivajo trajnostnostne vidike poslovanja. Cilj je večja transparentnost in boljše razumevanje tveganj, povezanih z okoljskimi in družbenimi dejavniki. A regulativa sama po sebi še ne pomeni dejanskega učinka.

»Regulativa postavlja standarde in povečuje primerljivost, kar je pomembno za zaupanje. Ne more pa nadomestiti vsebine, saj ta nastaja z odločitvami, ki jih podjetja sprejemamo vsak dan,« dodaja Lahne.

Za zavarovalnice je prav področje naložb tisto, kjer lahko ustvarijo največji trajnostnostni vpliv. Kot dolgoročni investitorji neposredno vplivajo na to, kateri projekti, panoge in poslovni modeli bodo prejeli podporo kapitala. V Merkur zavarovalnici so zato trajnostnostni kriteriji vključeni v celoten investicijski proces – od izbire naložb do njihovega spremljanja. To vključuje upoštevanje okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikov ter jasno opredeljene izključitvene kriterije za dejavnosti, ki niso skladne z načeli trajnostnega razvoja.

»Pri naložbah ne ločujemo med finančno uspešnostjo in trajnostnostjo. Oboje je povezano. Odločitve, ki so dolgoročno vzdržne, so praviloma tudi poslovno smiselne,« še pojasnjuje Lahne.

Vključevanje trajnostnostnih vidikov je vse bolj povezano z upravljanjem tveganj. Podnebne spremembe, regulatorni pritiski in družbeni premiki vplivajo na stabilnost naložb in poslovnih modelov, zato trajnost ni več dodatna plast poslovanja, ampak način razmišljanja o prihodnosti.

Meta Lahne, predsednica uprave Merkur zavarovalnice. Foto: Matjaž Očko

Čeprav se trajnostnost pogosto povezuje z velikimi sistemi, ima ta logika širši pomen tudi za podjetja. Ključno vprašanje ni, kako trajnostnost komunicirati, temveč kako jo vključiti v odločitve – od investicij do poslovnih modelov. Prav tam nastaja največji učinek.

Ob finančnem vidiku trajnostnost dopolnjujejo tudi družbene aktivnosti. V Merkur zavarovalnici s projekti, ki spodbujajo prostovoljstvo, medgeneracijsko sodelovanje in podporo skupnosti, nadgrajujejo svojo vlogo odgovornega partnerja v okolju, kjer delujejo.

Trajnostnost ob tem ni le vprašanje poročanja, temveč predvsem vprašanje odločitev in njihovega dolgoročnega vpliva. ■

Kako Merkur zavarovalnica vključuje trajnostnost v poslovanje?

- trajnostnostna merila vključena v odločitve o naložbah;
- upoštevanje ESG kriterijev pri upravljanju portfelja;
- opredeljeni izključitveni kriteriji za določene dejavnosti;
- vključevanje trajnostnostnih tveganj (npr. podnebna in dolgoročna tveganja);
- poudarek na dolgoročnem upravljanju tveganj in donosnosti
- družbeno odgovorne aktivnosti in vključevanje v lokalno okolje

KROŽNO GOSPODARSTVO

Konkretna podpora podjetjem pri prehodu v krožno gospodarstvo

Prehod v krožno gospodarstvo za mala in srednja podjetja (MSP) ni več vprašanje izbire, temveč konkurenčna nuja. Vendar se podjetja, zlasti tista v začetnih fazah razvoja ali na nižji stopnji »krožne zrelosti«, pri tem pogosto soočajo s konkretnimi vprašanji: kje dobiti sredstva, kako zastaviti krožni poslovni model, s kom sodelovati, katere zahteve veljajo in kako preveriti, ali je krožna ideja sploh izvedljiva.

Mojca Drevenšek

Slovenski center za krožno gospodarstvo (SCKG) na ta vprašanja odgovarja tudi z mrežo vstopnih točk, ki podjetjem brezplačno nudijo neposredno strokovno podporo.

Vstopne točke SCKG: od informacij do izvedbe

Vstopne točke SCKG delujejo kot stičišča znanja, povezovanja in svetovanja za prehod v krožno gospodarstvo. Na voljo so podjetjem in drugim ciljnim skupinam (javni sektor, nevladne organizacije, socialna podjetja, prebivalci itd.).

Za mala in srednja podjetja (MSP), ki pogosto nimajo lastnih razvojnih ali trajnostnih oddelkov, so vstopne točke predvsem:

- prva kontaktna točka za **razumevanje krožnega gospodarstva v praksi**, na primer na področju ravnanja z odpadki,
- pomoč pri **iskanju aktualnih razpisov in drugih finančnih virov** ter usmerjanju pri pripravi projektnih prijav in vodenju skozi prijavnne postopke,
- priložnost za **mreženje in povezave** z drugimi podjetji, strokovnjaki in raziskovalnimi institucijami,
- prostor za **testiranje idej**, preverjanje poslovnih modelov in uvajanje rešitev.

Kam se lahko obrnejo podjetja? Fokusirane vstopne točke za mala in srednja podjetja (MSP) Podjetja v začetnih fazah razumevanja krožnosti: osnove KG, razpisi in prvi koraki

Za podjetja, ki šele vstopajo v krožno gospodarstvo, so posebej primerne vstopne točke pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

”

Vstopne točke so namenjene podjetjem in drugim ciljnim skupinam. Podjetjem brezplačno nudijo neposredno strokovno podporo.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) in Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor (OOZ Maribor) nudita podporo MSP na začetni stopnji »zeleni zrelosti«. Podjetjem pomagata razumeti:

- osnove krožnega gospodarstva in s tem povezanega zakonodajnega okvira, na primer na področju ravnanja z odpadki,
- možnosti optimizacije virov in stroškov poslovanja,
- koncept ekodizajna in razvoja trajnostnih izdelkov ali storitev,

- pogoje za pridobivanje certifikatov na področju trajnostnega razvoja in krožnosti,
- razpise in možnosti financiranja krožnih rešitev, da lažje presodijo, ali je njihova ideja primerna za sofinanciranje in kako jo ustrezno razviti.

”

GZS vstopni točki podjetjem ponujata storitev ocene ravnanja z odpadki, ki pomaga preveriti skladnost z zakonodajo.

Krožno naprednejša podjetja: projekti, partnerstva in raba tehnologij

Vstopne točke pri Gospodarski zbornici Slovenije (lokaciji: Ljubljana in Dravograd) ter v Pomurskem tehnološkem parku (lokacija: Murska Sobota) so namenjene podjetjem, ki že razmišljajo o razvoju ali nadgradnji krožnih poslovnih rešitev.

Podjetjem nudijo podporo pri:

- ocenjevanju zrelosti za zeleni prehod,

»Podjetja se v praksi pogosto soočajo z vprašanji, kako sploh začeti s krožno preobrazbo: katere ukrepe izbrati, kako jih vključiti v procese in kje poiskati ustrezno podporo ali financiranje. Slovenski center za krožno gospodarstvo jim pri tem pomaga, da krožne ideje ne ostanejo na ravni koncepta, ampak se razvijejo v konkretne rešitve, podprte z znanjem, partnerstvi in dostopom do ustreznih instrumentov.«

Nevia Paulić, samostojna svetovalka, GZS

Foto: osebni arhiv

- razvoju trajnostnih in krožnih poslovnih modelov,
- iskanju poslovnih in razvojnih partnerjev,
- dostopu do mednarodnih strokovnih forumov,
- načrtovanju in izvedbi digitalizacije, sledljivosti in industrijske simbioze,
- testiranju novih proizvodov ali tehnologij.

Posebna vrednost teh točk je v povezovanju podjetij z raziskovalnimi institucijami in podporno infrastrukturo, kar je ključno za uspešne prijave projektov in dolgoročen razvoj.

Gradbeništvo in materiali: ciljno usmerjena podpora

Za podjetja iz gradbenega sektorja je na voljo vstopna točka pri ZAG – Zavodu za gradbeništvo Slovenije (lokacija:

Ljubljana). Ta nudi specializirano podporo pri:

- razumevanju zahtev nove EU regulative za gradbene proizvode,
- okoljskem označevanju (EPD) in ocenah življenjskega cikla (LCA),
- recikliranju odpadkov v gradbene proizvode,
- testiranju in uvajanju okoljskih tehnologij.

Za podjetja je to pomembno, saj se zakonodajne zahteve hitro spreminjajo, nepoznavanje pa lahko pomeni resno poslovno tveganje. ■

Več informacij in prijava

Storitve GZS vstopnih točk: Ocena ravnanja z odpadki

GZS vstopni točki v Ljubljani in Dravogradu podjetjem ponujata storitev ocene ravnanja z odpadki (t. i. waste audit), ki pomaga preveriti skladnost z zakonodajo, odkriti priložnosti za izboljšave ter zmanjšati tveganja pri ravnanju z odpadki.

Ekipa GZS skupaj z odgovornimi osebami v vašem podjetju pregleda ravnanje z odpadki po strukturiranem vprašalniku, ki zajema različne vidike: od ločenega zbiranja, skladiščenja in obdelave do požarne varnosti in poročanja.

Na podlagi pregleda podjetje prejme poročilo z ugotovitvami, tveganji in predlogi izboljšav, kar mu omogoča, da se pravočasno pripravi na morebitni inšpekcijski nadzor ter okrepi svojo okoljsko odgovornost.

Ocena ravnanja z odpadki (»waste audit«): kaj podjetje pridobi?

- Jasno sliko o skladnosti ravnanja z odpadki in morebitnih tveganjih.
- Konkretno predloge za izboljšave, ki zmanjšajo stroške in administrativna tveganja.
- Večjo pripravljenost na inšpekcijski nadzor ter večjo transparentnost do partnerjev.
- Boljšo notranjo organizacijo ravnanja z odpadki in večjo okoljsko odgovornost.
- Občutek varnosti: da je ravnanje z odpadki urejeno, pregledno in pod nadzorom.

Kako poteka sodelovanje z GZS vstopnima točkama – ključni štirje koraki

- Korak 1 – **Prijava:** prijavite se prek spletnega mesta SCKG: <https://www.sckg.si/sl/novice/javni-poziv-za-individualno-strokovno-svetovanje-in-mentoriranje-za-msp/>, kot vstopno točko izberete GZS.
- Korak 2 – Ekipa GZS preveri upravičenost vaše prijave in po potrditvi dogovorimo **termin obiska**.
- Korak 3 – **Pregled in analiza:** ekipa GZS strokovno pregleda vaše stanje na področju ravnanja z odpadki ter pripravi poročilo z ugotovitvami in priporočili.
- Korak 4 – **Predstavitve rezultatov:** prejmete jasen, razumljiv povzetek z usmeritvami za nadaljnje korake na področju ravnanja z odpadki.

CE-PRINCE

Gradbeni sektor pred novim testom: od okoljskih zahtev k dokazljivim rezultatom

V gradbeništvu se odvija tih, a temeljit premik. Trajnost ni več dodatna vrednost ali stvar ugleda, temveč postopoma postaja pogoj za sodelovanje na trgu. To se najbolj jasno kaže pri javnem naročanju, kjer se okoljski vidiki iz deklarativnih zavez selijo v konkretna merila in odločitve.

Valentina Kuzma, Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala, in Boštjan Udovič, Zbornica za poslovanje z nepremičninami, GZS

Prav v tem kontekstu projekt CE-PRINCE (Interreg Central Europe) prihaja v pravem trenutku, saj povezuje evropske usmeritve z dejansko pripravljenostjo podjetij. Zato prihajajoča usposabljanja ne pomenijo le nadgradnje znanja, temveč tudi prvi resen test pripravljenosti sektorja na novo realnost.

Javno naročanje ima pri tem posebno težo. S svojo kupno močjo neposredno vpliva na razvoj trga gradbenih proizvodov, storitev in tehnologij. Merila, ki jih naročniki vključujejo v razpisno dokumentacijo, ne določajo le izbire izvajalca za posamezen projekt, temveč tudi to, katere rešitve bodo podjetja razvijala, katere materiale bodo uporabljala in v katere kompetence bodo vlagala. Javno naročanje tako postaja eden

ključnih mehanizmov za pospeševanje zelenega in krožnega prehoda v gradbeništvu.

”

Trajnost se seli v samo izvedbo projektov, kjer morajo načrtovani okoljski učinki postati tudi dejansko doseženi rezultati.

Na GZS ocenjujemo, da projekt CE-PRINCE pomembno prispeva k zmanjševanju razkoraka med javnimi naročniki in podjetji. Projekt namreč ne prinaša le novih znanj, temveč tudi konkretna orodja, primere dobrih praks in boljše razumevanje, kako lahko zeleno in krožno javno naročanje postane razvojna priložnost za gradbeni sektor.

Trajnost kot merljiv kriterij v gradbenih projektih

Če je bilo zeleno javno naročanje v Sloveniji do zdaj pogosto razumljeno predvsem kot izpolnjevanje minimalnih zahtev, se to hitro spreminja. V ospredje stopa vprašanje dejanskega vpliva na okolje in sposobnosti ponudnikov, da te vplive tudi dokazujejo. Presoja življenjskega cikla, ogljični odtis, kakovost in izvor materialov postajajo del jedra razpisnih postopkov. S tem se spreminja tudi logika konkurenčnosti – ni več dovolj ponuditi najnižje cene, temveč postaja odločilno, kako trajnostno, učinkovito in dolgoročno smiselno je projekt zasnovan in izveden.

Ključna sprememba pa se ne dogaja le na ravni dokumentacije, temveč neposredno na gradbišču. Trajnost se seli v samo izvedbo projektov, kjer morajo načrtovani okoljski učinki postati tudi dejansko doseženi rezultati. V praksi to pomeni sistematično spremljanje emisij, rabe virov in drugih okoljskih kazalnikov skozi različne faze projekta ter njihovo preverjanje. Gradnja tako postaja tudi podatkovni proces, v

Primer 1: Načrtovanje stavbe z uporabo trajnostnih materialov (do največ X točk)

Točke prejme ponudnik, ki v projektni dokumentaciji poleg obveznega 30 % deleža lesa ali lesnih tvoriv predvidi in dokaže uporabo dodatnih gradbenih proizvodov iz obnovljivih ali recikliranih virov (npr. celuloza, konoplja, volna).

Točkovanje temelji na skupnem deležu trajnostnih materialov:

- 0 točk: minimalni delež brez dodatnih materialov
- Y točk: delež nad 30 % do ___ %
- Z točk: delež nad ___ % do ___ %
- X točk: delež nad ___ %

Dokazila:

- izjava ponudnika o doseganju deleža
- koncept trajnostne zasnove z navedbo materialov in oceno izvedljivosti

Takšno merilo, katerega delež v razmerju do drugih meril mora znašati najmanj 10 %, naročniku omogoča, da spodbuja uporabo trajnostnih materialov že v fazi načrtovanja, hkrati pa mora z ustreznimi pogodbenimi določbami zagotoviti, da se zaveze prenesajo tudi v izvedbo.

katerem bo sposobnost merjenja, upravljanja in dokazovanja okoljskih kazalnikov ena ključnih konkurenčnih prednosti.

Za podjetja to pomeni jasno prelomnico. Prednost bodo imela tista, ki razumejo lastne procese, sistematično zbirajo podatke in jih znajo smiselno vključiti v svoje poslovanje ter jih prepričljivo predstaviti naročnikom. To vključuje tudi poznavanje standardiziranih orodij, kot so LCA analize, EPD deklaracije in drugi preverljivi viri podatkov. Podjetja, ki teh sposobnosti ne bodo razvila, bodo vse težje konkurirala na razpisih, ne glede na cenovno konkurenčnost.

”

GZS pripravlja usposabljanja, ki bodo znanje prenesla v prakso. Več o CE-PRINCE usposabljanjih na straneh 91 in 92.

Orodja in znanja za pripravo na trajnostno javno naročanje

V okviru projekta CE-PRINCE smo zato razvili samoevalvacijsko orodje, ki podjetjem omogoča celovito oceno njihove pripravljenosti na krožno in zeleno javno naročanje. Orodje naslavlja ključna področja – od strategije in nabave do zasnove, proizvodnje, uporabe in ravnanja ob koncu življenjske dobe – s poudarkom na merjenju vplivov, uporabi ustreznih dokazil ter vzpostavitvi učinkovitih podatkovnih tokov. Prihajajoča usposabljanja bodo

to znanje prenesla v prakso in povezala podjetja ter naročnike, saj je razumevanje na obeh straneh ključno za učinkovito izvajanje trajnostnih zahtev.

Naročniki lahko trajnostne in krožne vidike vključujejo na različnih ravneh javnega naročanja – od tehničnih specifikacij in pogojev za sodelovanje do pogodbenih določil. Ključni premik pa se dogaja pri merilih za oddajo javnega naročila, kjer se vse pogosteje upoštevajo stroški v življenjski dobi ter merljivi okoljski učinki, kar omogoča bolj celovito presojo ekonomske najugodnejše ponudbe. Pri tem je bistveno, da so merila jasno opredeljena, preverljiva, sorazmerna, nediskriminatorska in neposredno povezana z izvedbo projekta.

Ob tem dodatni pritisk prinaša tudi evropski regulatorni okvir, saj se pričakuje sprejetje novega zakonodajnega paketa na področju krožnega gospodarstva. Gradbeni sektor bo pri tem v ospredju, zato si podjetja odlašanja ne morejo več privoščiti. ■

*Primeri meril za izbor v JN, ki sta zasnovana kot teoretični koncept, je pripravila Janja Pincolič Odvetniška družba Potočnik in partnerke, o.p., d.o.o. strokovna in izvedbena pomoč pri izvedbi GZS serije CE PRINCE usposabljanj

Primer 2: Nadstandardna oprema za učinkovito rabo vode v stavbi (do največ X točk)

Točke prejme ponudnik, ki ponudi sanitarno opremo z izboljšanimi parametri učinkovitosti:

- armature za umivalnike s pretokom \leq ___ l/min = Y točk
- splakovalni sistemi z dvokoličinskim splakovanjem (polno splakovanje porabi \leq _____ l, varčno pa \leq _____ l vode) = Z točk

Maksimalno število točk prejme ponudba, ki izpolnjuje oba pogoja hkrati.

Dokazila:

- seznam opreme z navedbo proizvajalca, modela in tehničnih karakteristik
- tehnični listi proizvajalca

Splošna izjava brez konkretnih podatkov se točkuje z 0 točkami, ponujena oprema pa je za izbranega ponudnika obvezujoča tudi v fazi izvedbe. Takšen pristop zmanjšuje tveganje, da bi trajnostne zahteve ostale le na papirju.

Naročnik v okviru meril določi strožje zahteve (nadstandard) kot v tehničnih specifikacijah (osnovnih). Naročnik mora že pri oblikovanju osnovnih tehničnih specifikacij upoštevati zahteve in cilje, ki jih določa Uredba o zelenem javnem naročanju.

Pomembno je, da naročnik že v razpisni dokumentaciji določi tudi mehanizme za preverjanje izpolnjevanja zavez, saj se s tem zagotovi, da načrtovani trajnostni učinki postanejo tudi dejanski rezultati.

ESG

Trajnostna transformacija: od administrativnega bremena do strateškega kompasa slovenskega gospodarstva

V zadnjih letih se je v poslovnem svetu zgodil tektonski premik. Če smo še pred desetletjem o okoljski odgovornosti razpravljali v okviru PR, marketinških oddelkov, danes te teme vstopajo neposredno v pisarne uprav in finančnih direktorjev. Kratica ESG, ki združuje okoljske, družbene in upravljalvske vidike poslovanja, je postala novi jezik globalnega kapitala.

Alenka Lesjak, Strateški razvoj, GZS

Nova realnost poročanja: Zakonodajni okvir je jasen

Evropska unija je z direktivo o poročanju o trajnostnem poslovanju podjetij (CSRD) postavila nove standarde. Čeprav se je sprva zdelo, da bodo obveznosti omejene le na največje akterje, je okvir zasnovan stopenjsko in se bo dramatično razširil. Ključno vlogo igra **Direktiva (EU) 2024/1760**, ki zvišuje pragove za zavezance in poenostavlja postopke. Po novem bodo za CSRD poročanje zavezana podjetja z več kot 1000 zaposlenimi in prihodki nad 450 milijonov EUR, medtem ko se na področju

skrbnega pregleda (CSDDD) pragovi zvišujejo na 5000 zaposlenih in 1,5 milijarde EUR prihodka. Nova pravila so začela veljati 18. marca 2026, države članice pa morajo spremembe glede poročanja v nacionalni red prenesti do marca 2027.

Prava moč teh direktiv se skriva v učinku domin v dobavnih verigah. Tudi če je podjetje mikro, malo ali srednje veliko (MSP), se ne more izogniti zahtevam velikih sistemov po podatkih o ogljičnem odtisu in etičnem upravljanju, saj morajo ti v svoje izračune vključiti celotno verigo vrednosti.

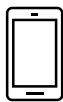
”

Podjetja, ki se bodo lotila zbiranja podatkov proaktivno, bodo imela prednost pri pogajanjih z bankami, saj finančni sektor že sili v financiranje projektov z nizkimi podnebnimi tveganji.

Projekt ESG pospešek kot odgovor na negotovost

V tem kompleksnem okolju se je projekt ESG pospešek uveljavil kot ključno stičišče informacij za MSP. Zasnovala sta ga Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ter Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, izvajal pa Slovenski podjetniški sklad (SPS). Strokovni konzorcij pod vodstvom GZS je izvedel 40 usposabljanj po vsej Sloveniji, ki se jih je udeležilo več kot 250 MSP. Osrednje sporočilo projekta je, da ESG ne sme biti viden kot birokratsko breme, temveč kot priložnost za samoreflexijo in konkurenčno prednost. Podjetja,

Dostop do podkasta

ki se bodo lotila zbiranja podatkov proaktivno, bodo imela prednost pri pogajanjih z bankami, saj finančni sektor že sili v financiranje projektov z nizkimi podnebnimi tveganji.

Moč prostovoljnega poročanja in podpora države

Zakaj bi se podjetje, ki ga zakon še ne zavezuje, lotilo tega procesa? Odgovor je v profilu odgovornega delodajalca, ki privablja mlade strokovnjake, in postopnem grajenju baze podatkov brez pritiska rokov poleg vseh drugih elementov konkurenčnega gospodarstva. Da bi slovensko gospodarstvo lažje prebrodilo to obdobje, SPS v prvi polovici leta 2026 pripravlja ESG vavčer za sofinanciranje svetovanja pri pripravi prostovoljnih trajnostnih poročil. Že zdaj pa je na voljo vavčer za celostno vrednotenje okoljskih vplivov (LCA).

”

Okoljski, družbeni in upravljavski vidik poslovanja vse bolj vplivajo na dobavne verige, pričakovanja kupcev in pogoje financiranja.

Foto: Tadej Krieff

POVABILO K POSLUŠANJU PODKASTA

Celoten pogovor s Tino Štrukelj iz podjetja Infinite Pure Solutions in Natašo Teraž Krois iz podjetja Lumar lahko poslušate v podkastu Poslovni nasveti. Sogovornici spregovorita o ESG ter o trajnostnem poročanju, ki sta del poslovne realnosti, ki vpliva na dobavne verige, pričakovanja kupcev in pogoje financiranja.

Sinergija med izobraževalnimi projekti, kot je ESG pospešek, in finančnimi spodbudami ustvarja okolje, v katerem slovenska podjetja lahko postanejo vodilna v regiji. ESG je tukaj, da ostane, in tisti, ki bodo ta pospešek izkoristili danes, bodo krojili gospodarsko sliko jutrišnjega dne. Čas za prvi korak je zdaj, ko trg še nagraduje tiste, ki so korak pred drugimi.

Je vaše podjetje pripravljeno na ESG?

ESG (okoljski, družbeni in upravljavski vidiki poslovanja) danes ni več le marketinški »nice-to-have«, temveč postaja del vsakdanje poslovne realnosti. Vse bolj vpliva na dobavne verige, pričakovanja kupcev in pogoje financiranja, zato se vse več podjetij sprašuje, ali so na ESG sploh pripravljena.

Vabljeni k poslušanju podkasta, v katerem gostujeta **Tina Štrukelj iz podjetja Infinite Pure Solutions, vodja strokovnjakov v programu ESG pospešek**, ter **Nataša Teraž Krois iz podjetja Lumar**, ki ESG že vrsto let uresničuje v praksi.

V pogovoru odpirata ključna vprašanja, kaj ESG pomeni za podjetja v praksi, kako začeti, od postavitve prioritet do zbiranja podatkov, ter kako se izogniti greenwashingu in graditi verodostojnost. Dotakneta se tudi konkretnih izkušenj iz programa ESG pospešek, ki podjetjem pomaga pri krepitevi znanja o trajnostnem poročanju in vključevanju ESG v poslovne procese. ■

Oglejte si posnetke vseh štirih brezplačnih modulov usposabljanj za prostovoljno trajnostno poročanje za mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ki so na voljo na spletni strani projekta ESG pospešek.

Usposabljanje
ESG pospešek

DIGITALNI IN ZELENI PREHOD

Digitalno + zeleno: Kompetence, ki bodo oblikovale prihodnost

Slovenija je pred natanko petimi leti sprejela Resolucijo o dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50), v kateri je bil načrtan cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050. Dobra izobrazbena struktura, ki jo bomo izkoristili v prid učinkovitemu, vključujočemu in trajnostnemu prehodu v podnebno nevtralno družbo, bo ključna za doseganje tega cilja. Brez novih, raznolikih znanj za nova zelena delovna mesta ne bo šlo.

Mateja Pucihar Baebler, Združenje za informatiko in telekomunikacije, GZS

Napredek na področju digitalnih tehnologij, njihovo širjenje v številne in raznolike gospodarske sektorje ter medsebojno delovanje digitalnega in zelenega prehoda že spodbujajo spremembe v znanjih in spretnostih, ki se zahtevajo od strokovnjakov na področju IKT in širše.

Novi strokovni profili za digitalni in zeleni prehod

Vse bolj so potrebni profili razporejeni v obliki črke m. Ti strokovnjaki imajo globoko znanje in spretnosti na treh specifičnih področjih strokovnosti ali disciplinah (3 navpične črte črke m) ter široko znanje in spretnosti na več področjih ali disciplinah (vodoravni črti črke m), kar jim omogoča

medsebojno sodelovanje in učinkovito izkoriščanje strokovnosti drugih na določenem področju. Na primer IKT strokovnjaki, ki razvijajo rešitve za trajnostni razvoj, morajo biti specializirani na več področjih. So specialisti za digitalizacijo, poznajo smernice za trajnostni razvoj in poznajo področje uporabe, na primer za kmetijstvo, energijo ali finance. IKT strokovnjaki morajo oblikovati in nadzirati izvajanje prilagojenih rešitev za podjetja iz različnih sektorjev, od kmetij, do proizvodnih podjetij, ki upravljajo svojo porabo energije, do malih trgovcev na drobno, ki se odločajo za aplikacije, ki so prilagojene njihovim potrebam.

Kompetenčni modeli za digitalno trajnost prihodnosti

V okviru projekta Digital4Sustainability, ki ga financira EU, smo na GZS razvili pet kompetenčnih modelov in spremljajoče učne načrte, ki bodo pomagali oblikovati novo generacijo evropskih strokovnjakov za digitalno trajnost – na treh specifičnih področjih. Kompetenčni modeli so bili razviti v tesnem sodelovanju z industrijo, akademsko sfero in civilno družbo. Kompetence, ki so opredeljene v dokumentu, bodo potrebne za zmanjšanje kritičnih vrzeli v znanju, tako z digitalnega kot trajnostnega področja.

Kompetenčni modeli prinašajo večšine in znanje za 5 vlog, ki jih bodo v prihodnosti potrebovala podjetja, ko bodo želela stopiti na pot digitalnega in zelenega prehoda:

- **Data Analyst for Sustainability** – podatkovni analitik za trajnost je strokovnjak, ki pripravi analizo podatkov s področja trajnosti, zagotovi kakovostne podatke in zna komunicirati rezultate, ki temeljijo na dokazih in pomagajo pri odločitvah.
- **Data Professional for Sustainability** – podatkovni strokovnjak, ki se osredotoča na podatkovno infrastrukturo, napredno analitiko in integracijo digitalnih rešitev v strategije trajnosti.
- **Digital Sustainability Consultant** – svetovalec, ki zna oceniti zrelost organizacije na področju digitalne trajnosti, prepozna priložnosti za izboljšanje in oblikuje strateške načrte.
- **Digital Sustainability Manager** – je vodja, ki ima znanje za vodenje internih transformacij na področju trajnosti, usklajevanje ekip in spodbujanje organizacijskih sprememb.
- **Sustainability Technical Specialist** – tehnični specialist, ki je osredotočen na praktično izvajanje, vključno z zelenimi IT-praksami, konfiguracijo platform za trajnost in sistemov za spremljanje porabe energije.

”

Kompetenčni model bo dragocen vir za izobraževalne ustanove, ki želijo razviti nove programe usposabljanja na področju digitalne trajnosti.

Foto: ChatGPT

Objavljeni kompetenčni modeli vključujejo strukturo, učne izide in ključne tematike, v katerih bodo lahko delodajalci našli znanja, ki jih zaposleni potrebujejo za dvig veščin na področju digitalnega in zelenega prehoda. Izobraževalne ustanove bodo z njimi oblikovale svoje izobraževalne programe in s tem zagotovile, da bodo prihodnji programi usposabljanj neposredno odgovarjali na dejanske potrebe trga dela.

”

Projekt Digital4Sustainability bo pomagal evropskim podjetjem, zlasti malim in srednje velikim, doseči dolgoročno konkurenčnost in rast z digitalno in trajnostno preobrazbo.

Orodje za izobraževalne ustanove in organizacije

Kompetenčni modeli in učni načrti opisujejo veščine in znanja, ki so potrebni za prenos digitalnih inovacij v merljive trajnostne vplive. Predstavljajo načrt nadgradnje znanja in prekvalifikacije posameznikov in delovne sile, da bodo pripravljeni na uresničevanje zelenih in digitalnih ambicij Evrope.

To delo je temeljni kamen projekta Digital4Sustainability, saj zagotavlja prilagodljiv, modularen okvir znanj in veščin, ki bo pomagal premostiti vrzel v digitalni trajnosti v Evropi in bo preoblikoval poklicne vloge, ki smo jih opredelili v analizi potreb po znanju in spretnostih v izobraževalne

profile. To delo postavlja temelje za razvoj pilotnih učnih programov, ki bodo razviti v prihodnjih mesecih in ki bodo omogočili udeležencem in organizacijam, da se spopadejo z dvojnimi zelenim in digitalnim prehodom.

Kompetenčni modeli so zasnovani za strokovnjake na različnih stopnjah kariere in v različnih sektorjih – od tehničnih vlog do vodstvenih položajev. Kompetenčni modeli bodo dragocen vir za izobraževalne ustanove, ki želijo razviti nove programe usposabljanj na področju digitalne trajnosti, ter za organizacije, ki želijo izboljšati usposobljenost svoje delovne sile. ■

Več informacij
o projektu

O projektu Digital4Sustainability

Digital4Sustainability je štiriletni projekt, ki ga financira EU in je namenjen pospeševanju dvojnega prehoda Evrope. Cilj projekta je opremiti delovno silo z bistvenimi znanji, potrebnimi za spodbujanje inovacij, usmerjenih v trajnostni razvoj. Kot odziv na nujne potrebe po doseganju podnebne nevtralnosti in izpolnjevanju ciljev trajnostnega razvoja (SDG) je projekt razvil napredno strategijo digitalnih trajnostnih spretnosti in bo oblikoval vrhunske učne programe. Ta prizadevanja bodo naslovlila nujne in nastajajoče potrebe po spretnostih evropske industrije ter omogočila zaposlenim, da razvijejo trajnostne tehnologije, ki podpirajo okoljske, družbene in upravljalvske prakse (ESG). Z upoštevanjem potreb industrije v celotnem projektu bo Digital4Sustainability pomagal evropskim podjetjem, zlasti malim in srednje velikim podjetjem, doseči dolgoročno konkurenčnost in rast z digitalno in trajnostno preobrazbo.

Za več informacij o projektu se obrnite na mateja.baebler@gzs.si ali na spletno stran <https://digital4sustainability.eu/>.

GEN-I

Nove tržne razmere zahtevajo naprednejši pristop k upravljanju z OVE

Lastniki proizvodnih naprav iz obnovljivih virov se danes soočajo z bistveno drugačnimi tržnimi razmerami kot še pred nekaj leti. Slovenija je konec leta 2025 preseгла 1.650 MW skupne inštalirane moči sončnih elektrarn, kar predstavlja več kot dvakratno moč obstoječe Nuklearne elektrarne Krško (696 MW). To je jasen znak uspešnega prehoda na obnovljive vire, hkrati pa prinaša strukturne izzive, ki bodo v prihodnjih letih le izrazitejši, saj se številnim napravam hkrati iztekajo podporne sheme, ki so doslej zagotavljale stabilnost prihodkov. V takšnih razmerah postaja ključno vprašanje, kako iz nespremenjene proizvodnje ustvariti največjo možno vrednost.

Zakaj so cene v urah največje proizvodnje najnižje?

Ko velik del sončnih elektrarn ob ugodnih vremenskih razmerah doseže proizvodni vrhunec, trg tega presežka ne more absorbirati po pozitivnih cenah. Rezultat je strukturni pojav, ki ga občutijo vsi proizvajalci električne energije: v urah z visoko sončno proizvodnjo cene padejo pod 30 €/

MWh, pogosto tudi pod ničlo. Negativne ure niso več izjema, Slovenija jih beleži vse pogosteje, tudi med delovniki. Ko elektrarne obratujejo pri polni zmogljivosti, povprečna cena oddane energije pada. To ni začasna anomalija, temveč pričakovana posledica visoke penetracije obnovljivih virov, ki bo z nadaljnjo rastjo le izrazitejša.

Spremenil se je tudi dolgoročni cenovni trend. Pred leti so bili dolgoročni PPA-ji (power purchase agreement) privlačna izbira za proizvajalce, saj je bila termimska cena za vsako naslednje leto višja od prejšnjega. Danes je obratno: govorimo o pojavu backwardationa, kjer so cene za prihodnja leta nižje kot za bližnja, kar je posledica hitre rasti novih obnovljivih virov. Pasivna prodaja v takšnih razmerah ni več dovolj. Prednost bodo imeli tisti, ki bodo upravljanje OVE prilagodili novim razmeram.

Iztekanje podpornih shem: čas za odločitev

Velik del danes obratujočih sončnih elektrarn je bil zgrajen pred 10 do 15 leti v obdobju podpornih shem z zagotovljenimi

odkupnimi cenami. Lastniki so imeli doslej stabilne in predvidljive prihodke, ki so bili le malo odvisni od tržnih gibanj. Večina teh shem se izteka med letoma 2025 in 2030, ko bo celotno tržno tveganje prešlo na proizvajalca. Pričakovati, da bo tržna cena nadomestila dosedanjo podporo, ni realistično, saj se je struktura cen zaradi rasti obnovljivih virov bistveno spremenila. Strategijo za obdobje po izteku je smiselno oblikovati vsaj eno do dve leti vnaprej, kar omogoča premišljeno analizo možnosti in vzpostavitve partnerstva pod optimalnimi pogoji.

Iztekanje podpore ni konec posla. Je trenutek, ko se odloča, kakšni bodo prihodnji prihodki.

Prehod iz obstoječih podpornih shem v nove tržne razmere je za proizvajalce OVE ključna prelomnica, saj prinaša novo realnost in pomembne odločitve za prihodnost. Prav zato je izbira pravega partnerja odločilna za stabilnost, obvladovanje tveganj in dolgoročno uspešnost proizvodnje. GEN-I s svojim znanjem trgovanja, upravljanjem velikih OVE sistemov in izkušnjami z baterijskimi hranilniki zagotavlja rešitve, ki omogočajo najboljše rezultate tudi v spremenjenih tržnih razmerah.

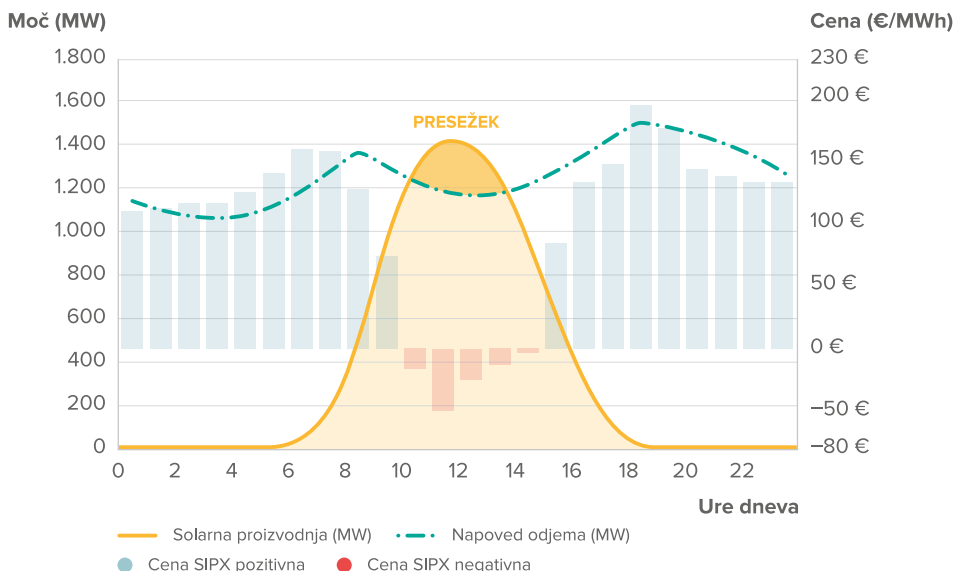
Katera rešitev je prava za vašo elektrarno?

Optimalen pristop je odvisen od profila elektrarne, predvsem od tega, kako je priključena na omrežje. Opisani rešitvi veljata za vse vrste proizvodnih naprav iz obnovljivih virov: sončnih, hidroelektrarn in vetrnih elektrarn, saj strukturni izziv nizkih in negativnih cen zadeva celoten trg. V praksi se ločita dva značilna primera, ki zahtevata različen pristop.

Primer 1: Elektrarna brez lastne rabe po izteku podporne sheme (priključna shema PS.1)

Lastniki elektrarn, ki vso proizvedeno energijo oddajajo v omrežje brez lastne rabe, se ob izteku podporne sheme znajdejo na prostem

VZROK ZA POJAV NEGATIVNIH CEN NA TRGU

Graf prikazuje negativne cene na trgu, ki nastopijo, ko solarna proizvodnja v dnevni konici preseže skupni odjem trga.

trgu, kjer zagotovljeno odkupno ceno na domesti tržna, ki je strukturno nižja in manj predvidljiva. Za mnoge lastnike elektrarn je to prva neposredna izpostavljenost tržnemu tveganju. Način upravljanja elektrarne postane ključen dejavnik prihodkov.

Aktivno upravljanje proizvodne naprave

Prva rešitev je izvedljiva takoj in z minimalno investicijo. Strokovnjaki GEN-I na proizvodno napravo namestijo napreden krmilnik, ki omogoča upravljanje oddaje proizvedene energije v realnem času glede na razmere na trgu. Elektrarna tako proizvedeno energijo vedno oddaja ob najprimernejšem trenutku, kar se neposredno odraža v višji povprečni ceni. Izkušnje iz prakse kažejo, da ta rešitev izboljša finančni izid za do 10 % na letni ravni v primerjavi s pasivno prodajo.

Baterijski hranilnik energije

Pri elektrarnah brez lastne rabe je smiselnost hranilnika odvisna od specifikke posameznega primera. Ker lastne rabe ni, hranilnik deluje zgolj kot arbitražno orodje med obdobji nizkih in visokih cen, optimizacija omrežnine pa odpade. Ne glede na manjši potencial upravičenosti investicije, GEN-I vseeno za vsak primer pripravi natančno simulacijo rešitve s hranilnikom, da se z izračunom preveri smiselnost take odločitve.

Dinamične cene

Za doseganje maksimalnega učinka obeh rešitev je ključen prehod na dinamične cene, saj te omogočajo polno izkoriščenost potenciala upravljanja in optimizacije prihodkov. Dinamične cene odražajo dejanske razmere na trgu v posamezni uri in omogočajo prilagajanje oddaje ali shranjevanja glede na trenutne cenovne signale. V razmerah vse pogostejših nihanj, vključno z negativnimi cenami, je to pogoj za optimizirane prihodke.

Primer 2: Elektrarna z lastno rabo in prodajo viškov (priključna shema PS.2)

Lastniki elektrarn, ki del proizvedene energije porabijo za lastne potrebe, viške pa prodajo v omrežje, so v preteklosti elektrarne pogosto predimenzionirali, saj je bila v času visokih cen večja zmogljivost enostavna

rešitev in smiselna investicija. Danes se je ta logika obrnila: elektrarna največ energije proizvede ravno v urah, ko so cene na trgu najnižje ali celo negativne. Vrednost elektrarne zato ni samo vprašanje tega, koliko proizvede, temveč po kakšni povprečni ceni to energijo proda. GEN-I ta proces optimizira z dvema rešitvama, ki se razlikujeta po obsegu investicije in samem učinku.

Aktivno upravljanje proizvodne naprave

Rešitev aktivnega upravljanja je mogoče implementirati tudi v tem primeru brez posegov v obstoječo infrastrukturo. Z nadgradnjo upravljanja proizvodnje se optimizira čas oddaje energije na trg, kar omogoča višjo doseženo ceno brez dodatnih investicij v proizvodne kapacitete. Pričakovani učinek ostaja na ravni do 10 % letno.

Baterijski hranilnik energije

Pri elektrarnah z lastno rabo hranilnik optimizira tako prodajo viškov kot stroške lastne porabe: izboljša povprečno ceno oddane energije in hkrati znižuje stroške omrežnine z izravnavanjem konične moči odjema. Ker optimizacija deluje na dveh področjih hkrati, je potencial za izboljšavo prihodkov bistveno večji kot pri elektrarnah brez lastne rabe.

Hranilnik presežno energijo shrani v obdobjih nizkih cen in jo odda v obdobjih višjih cen. Skupni učinek v primerih iz prakse kaže, da so stroški energije po investiciji nižji za do 35 %. S trenutno dostopnimi subvencijami so povračilne dobe ugodne, praviloma med 2. in 5. leti.

Dinamične cene

Enako kot pri prvem primeru je tudi tu prehod na dinamične cene ključen za polno izkoriščenost potenciala upravljanja.

Znanje, ki se odraža v rezultatih

Odločitev o najprimernejšem pristopu za posamezno elektrarno zahteva poglobljeno tržno znanje. GEN-I je prisoten v 27 državah od Evrope do Združenih držav Amerike. V prestižni mednarodni raziskavi Energy Risk Commodity Rankings 2026 je že drugo leto zapored postal najboljši trgovec z električno energijo v regijah Srednje in Vzhodne ter Jugovzhodne Evrope ter

dosegel drugo mesto v kategorijah Najboljši energetski trgovec in Najboljši trgovec z električno energijo v Evropi. Takšna priznanja dodatno potrjujejo ugled GEN-I kot zanesljivega in inovativnega partnerja, ki svoje znanje pretvarja v napredne, konkurenčne in stabilne energetske rešitve za svoje odjemalce in partnerje.

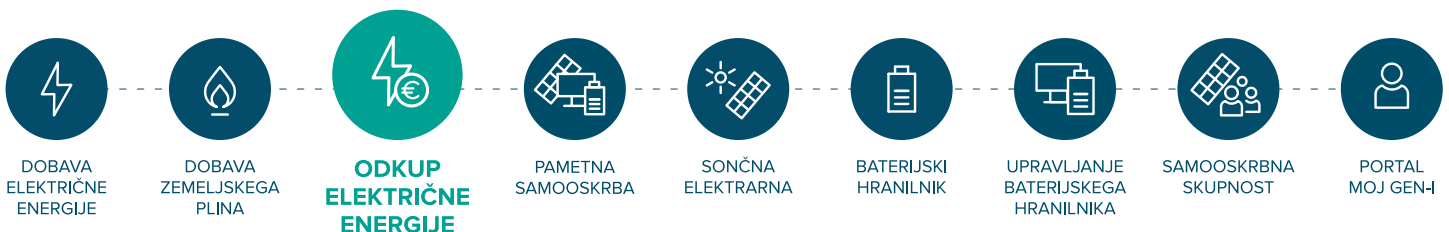

Strateško partnerstvo za spremenjen trg

Nizke cene v urah visoke solarne proizvodnje, celo negativne cene in iztekanje podpornih shem so izzivi, ki bodo zaznamovali tudi prihodnje delovanje proizvodnih naprav iz OVE. Odgovor nanje je pravočasna in preiščena strateška odločitev – prehod na aktivno upravljanje proizvodnje ter izkoriščanje različnih modelov, ki omogočajo optimizacijo prihodkov in večjo stabilnost.

V takšnem okolju postaja ključna izbira ustreznega energetskega partnerja, ki zna na podlagi analize proizvodnje in tržnih razmer določiti najprimernejšo strategijo ter jo tudi učinkovito izvajati. GEN-I kot vodilno energetska podjetje v regiji s svojim znanjem in rešitvami partnerjem omogoča optimalen izkoristek njihove proizvodnje.

Kontaktirajte GEN-I, kjer vam bodo na podlagi analize vašega obrata pripravili strategijo, prilagojeno vašim razmeram in ciljem. ■

10. VRH MALEGA GOSPODARSTVA

GZS zahteva razbremenitev malih in srednjih podjetij

Mikro, mala in srednje velika podjetja morajo biti prepoznana kot strateška prioriteta.

mag. Tajda Pelicon, foto: Tadej Kreft

Mikro, mala in srednje velika podjetja predstavljajo pomemben steber slovenskega gospodarstva, a so hkrati izjemno izpostavljena posledicam naraščajočih stroškov dela, energetske krize, pomanjkanja kadrov in preobsežne regulacije. Na 10. Vrhu malega gospodarstva je Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) predstavila konkretne ukrepe iz 10-letnega gospodarskega programa Made in Slovenia 2035, ki jih predlaga politiki za izboljšanje poslovnega okolja za malo gospodarstvo. Samo stabilno in razvojno naravnano poslovno okolje zagotavlja dolgoročno rast in investicije podjetij, ohranjanje delovnih mest, pa tudi storitve države in skrb za upokojene in socialno šibke.

10. Vrh malega gospodarstva.

3 x 3 = Tri vsebine. Trije načini uporabe. Tri priložnosti za mreženje.

Pričakovanja do nove vlade

MSP morajo biti prepoznana kot strateška prioriteta. GZS pričakuje, da bo nova vlada:

1. naredila oceno obstoječih administrativnih zahtev/bremen in odpravila prekomerne zahteve za MSP;
2. v postopke sprejemanja zakonodaje že v zgodnji fazi priprave predpisov preko reprezentativnih gospodarskih združenj vključila strokovna stališča podjetnikov;
3. izvedla ukrepe za preprečevanje sive ekonomije;
4. podaljšala roke za uvajanje zakonodajnih sprememb, da se podjetja lažje prilagodijo novim zahtevam.

Strateški okvir: Made in Slovenia 2035 (MiS2035)

Pomemben temelj za nadaljnje ukrepanje predstavlja 10-letni gospodarski program Made in Slovenia 2035, ki vključuje 88 konkretnih ukrepov za razbremenitev gospodarstva, spodbujanje investicij, digitalizacijo in dvig konkurenčnosti – tudi za mikro in mala podjetja.

GZS v programu med drugim predlaga npr.:

- na **davčnem področju**:
 - postopno znižanje davka od dohodkov pravnih oseb na 15 % ter
 - ničelno davčno stopnjo za startupe v prvih petih letih delovanja.
 To malim podjetjem pušča več sredstev za investicije, razvoj in zaposlovanje.
- za lažje **vlaganje** in modernizacijo podjetij:
 - razširitev investicijskih olajšav tudi na storitvene dejavnosti ter
 - možnost pospešene amortizacije za vlaganja v obnovljive vire energije, kar je za mala podjetja pomembno pri zniževanju stroškov energije.
- na področju **delovanja države**:
 - obvezne MSP teste pri vseh novih predpisih ter
 - načelo »ena obveznost notri, dve ven« pri pripravi nove zakonodaje, kar pomeni zmanjšanje administracije in več časa za osnovno dejavnost podjetnikov.
- za **dostop do financiranja**:
 - enotno digitalno vstopno točko za razpise,
 - digitalne vavčerje za MSP-je za hitrejšo digitalizacijo malih in srednjih podjetij ter

- bolj prilagojene finančne instrumente, da se mikro in mala podjetja lažje prijavljajo na razpise in lažje načrtujejo razvojne projekte.

Premiki, ki jih je GZS dosegla za malo gospodarstvo:

- sprejetje pokojninske reforme **brez dodatnih bremen** za podjetja
- **omilitev zahtev** za delodajalce na področju evidenc delovnega časa
- **okrepljen nadzor** nad zlorabami bolniških odstotnosti
- **poenostavljeni standardi** EFRAG za prostovoljno trajnostno poročanje MSP,
- **ni prišlo do uveljavitve** neživljenjskega davka na stanovanjske nepremičnine,
- možnost vzporednega uvoza potrebnih fitofarmaceutskih sredstev za sezono 2026, kar pomeni **30 % znižanje stroškov** za ta sredstva;
- **enoletni odlog** uvedbe Evropske uredbe o krčenju gozdov, kar pomeni pomembno administrativno razbremenitev za mala podjetja v gozdarski, lesni in pohištvni, živilski, papirni in kemični industriji,
- **zaščita računovodij** zaradi tehničnih težav pri oddaji novih evidenc DDV, po aktivnem posredovanju Zbornice računovodskih servisov FURS lani za obdobje dveh mesecev ni izvajal prekrškovnih postopkov v primeru omenjenih tehničnih težav. ■

95 % članstva GZS

predstavljajo, mikro, mala in srednje velika podjetja

Mala in srednja podjetja ustvarijo

59 % dodane vrednosti

ustvarijo

51 % prodaje

zagotavljajo

76 % vseh delovnih mest

»Mikro, mala in srednje velika podjetja niso obrobná tema, temveč osrednji steber slovenskega gospodarstva. Če želimo višjo dodano vrednost, večjo produktivnost in boljše plače, moramo podjetjem najprej omogočiti, da rastejo.«

Tibor Šimonka, predsednik GZS

»Za številne podjetnike, ki se že tako soočajo z motnjami v dobavni verigi, nestanovitnimi cenami surovin, energetske krizo in posledicami ostalih kriz, država predpisuje vedno nove obveznosti, ki predstavljajo zadnjo kapljo čez rob vzdržnosti poslovanja.«

Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS

10. VRH MALEGA GOSPODARSTVA

»Čas obljub je mimo. Zdaj je čas za dejanja!«

Na 10. Vrhu malega gospodarstva je bilo poudarjeno, da je treba podjetjem omogočiti, da rastejo in da gospodarski razvoj postane osrednja prioriteta vlade.

mag. Tadjia Pelicon, foto: Tadej Kreft

Mikro, mala in srednje velika podjetja so osrednji steber slovenskega gospodarstva, smo lahko slišali na 10. Vrhu malega gospodarstva 2026. »Zelo se zavedamo izzivov, s katerimi se srečujete v poslovnem okolju in na tej podlagi tudi oblikujemo stališča, ki jih kot združen glas gospodarstva zagovarjamo pred vlado in poslanci,« je v nagovoru dejal **predsednik GZS Tibor Šimonka**.

Slovenija potrebuje razumno in predvidljivo poslovno okolje, davčne razbremenitve, zmanjšanje birokracije, bolj prilagojene izobraževalne programe, boljšo karierno orientacijo in ukrepe, ki bodo zmanjšali vpliv energetske krize tudi na male poslovne subjekte. »Država se danes preveč ukvarja z delitvijo, premalo pa z vzpostavitvijo pogojev, da bi ti več ustvarili. Če želimo višjo dodano vrednost, višjo produktivnost in boljše plače, moramo najprej omogočiti podjetjem, da rastejo,« je poudaril Šimonka. GZS se zaveda, kako pomembno je delovati proaktivno, zato je skupaj s podjetniki oblikovala rešitve in svoje predloge posredovala tudi vsem pristojnim. V okviru gospodarskega programa Made in Slovenia 2035 je GZS pripravila 88

»Mikro, mala in srednje velika podjetja ste hrbtenica slovenskega gospodarstva. Ste generator zaposlovanja, nosilci znanja in inovacij ter pomemben temelj tudi razvoja lokalnih skupnosti. Zato mora država podjetnikom zaupati in vam omogočiti prostor za razvoj. Čas obljub je mimo. Zdaj je čas za dejanja,« je poudaril predsednik GZS Tibor Šimonka.

ukrepov, ki bodo tudi MSP-jem pomagali, da bodo lahko izkoristili svoj potencial.

Šimonka je zagotovil, da bo Gospodarska zbornica Slovenije tudi v prihodnje zagovornik mikro, malih in srednje velikih

podjetij ter hkrati njihov partner. »Na nas se lahko obrnete, ko potrebujete informacije za vaše poslovanje ali celovitejše storitve svetovanja pri obvladovanju vsakodnevnih izzivov,« je izpostavil. ■

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem za podporo dogodka.

Zlati pokrovitelj

Srebrni partner

Srebrna pokrovitelja

Projektna partnerja

Partner dogodka

Pokrovitelji pogostitve

farmatam[®] za ekološke reje

Programi antimikrobnega delovanja
Programi za zmanjšanje porabe antibiotikov
Programi za ekološke reje

Tanin Sevnica d.d. SLOVENIA www.tanin.si feed@tanin.si

ŠTUDIJSKI PROGRAMI MENEDŽMENT KAKOVOSTI

VS | MAG | DR

Študij,
prilagojen
zaposlenim

KAKO Z OBVLADOVANJEM SPREMEMB USPEŠNO VODITI PODJETJE?

Fakulteta za
organizacijske študije
Faculty of organisation studies

fos-unm.si | info@fos-unm.si

Študirajte menedžment in organizacijo ter
postanite ključni vodstveni kader!

PODKAST

Gospodarstvo opozarja: Slovenija potrebuje razvojni načrt, ki presega en mandat vlade

V času vse večjih pritiskov in negotovosti v slovenskem gospodarstvu postajajo vprašanja razvojne usmeritve države pomembnejša kot kadarkoli prej. V pogovoru za podkast GZS je generalna direktorica Vesna Nahtigal predstavila jasna pričakovanja GZS do nove vlade ter opozorila na ključne izzive slovenskega gospodarstva.

Maruša Boh in Jernej Kovač, Služba za korporativno komuniciranje, GZS

Spregovorila je o stanju slovenskega gospodarstva, pritiskih, s katerimi se soočajo podjetja, ter o vprašanih energetske krize, visokih stroškov dela, počasnih postopkov in nujnih ukrepov, ki jih Slovenija potrebuje za bolj predvidljivo poslovno okolje.

Gospodarstvo potrebuje predvidljivo okolje

Gospodarstvo si želi predvsem operativno, stabilno in razvojno vlado, saj podjetja danes poslušajo v zelo zahtevnih razmerah, kjer dodatne obremenitve hitro pomenijo slabši položaj v primerjavi s konkurenco iz tujine.

»Veliko lahko naredimo za predvidljivo okolje doma. Predvsem s tem, da iz dneva v dan ne šokiramo gospodarstva z vedno novimi obdavčitvami in birokratskimi ovirami. Toliko kot ima vlada močno gospodarstvo, toliko gre dobro tudi državi.«

Slovenskemu gospodarstvu ne »cvetijo rože«

Številni gospodarski kazalci so se v zadnjih treh letih poslabšali, med drugim smo beležili nižjo rast BDP, krčenje industrijske proizvodnje, zmanjšanje tujih investicij in slabšanje konkurenčnosti Slovenije. Trenutno dobro posluje nekaj posameznih sektorjev, in sicer zlasti energetskega sektorja, finančni sektor in farmacija, medtem ko večina preostalega gospodarstva beleži upad ali stagnacijo. Zato Slovenija potrebuje jasen razvojni načrt, ki presega en mandat vlade ter prinaša dolgoročno razvojno usmeritev in bolj predvidljivo poslovno okolje.

Energetska kriza ostaja velik pritisk za podjetja

Visoke cene energentov še naprej močno vplivajo na slovenska podjetja, največje pritiske pa trenutno občutijo predvsem logistika, kmetijstvo in energetske intenzivna industrija. Na Gospodarski zbornici Slovenije zato opozarjamo na potrebo po hitrih in konkretnih protikriznih ukrepih za zaščito konkurenčnosti gospodarstva, saj lahko ti ukrepi hitro prispevajo k stabilnejšemu poslovnemu okolju.

» V času predvolilnega obdobja je Gospodarska zbornica Slovenije s programom »Made in Slovenia 2035« jasno opozorila na realno stanje slovenskega gospodarstva ter predstavila konkretne razvojne usmeritve in ukrepe za bolj konkurenčno, stabilno in razvojno naravnano Slovenijo.

Med predlaganimi protikriznimi ukrepi so med drugim čim hitrejši začetek izvajanja že sprejetega zakona o vzpodbujanju konkurenčnosti in razogljičenju elektrointenzivnih podjetij (ZSKREP) z zagotovitvami vsaj 30 milijoni evrov letno pomoči ter podaljšanje znižane stopnje prispevkov za OVE in CO₂ dajatev na goriva in energente za vsa podjetja. Pozitivno pa je, da je vlada že podaljšala Uredbo o nadomestilih za posredne stroške emisij TGP, v pripravi pa je tudi razširitev upravičencev na več gospodarskih panog.

Potrebne so davčne razbremenitve, hitrejši postopki in več digitalizacije

Med ključnimi ukrepi za večjo konkurenčnost gospodarstva so davčne razbremenitve, manj birokracije in enostavnejši postopki pridobivanja dovoljenj ter hitrejši postopki zaposlovanja tujcev, saj podjetja že dlje časa opozarjajo na pomanjkanje kadrov in počasne administrativne procese.

Pomemben del prihodnjega razvoja predstavlja tudi digitalizacija države in gospodarstva, kjer Slovenija še vedno zaostaja. Več pozornosti bo treba nameniti avtomatizaciji, digitalnim znanjem in vključevanju digitalnih vsebin v izobraževalni sistem. *»Digitalizacija ni več izbira, ampak nujen razvojni korak.«*

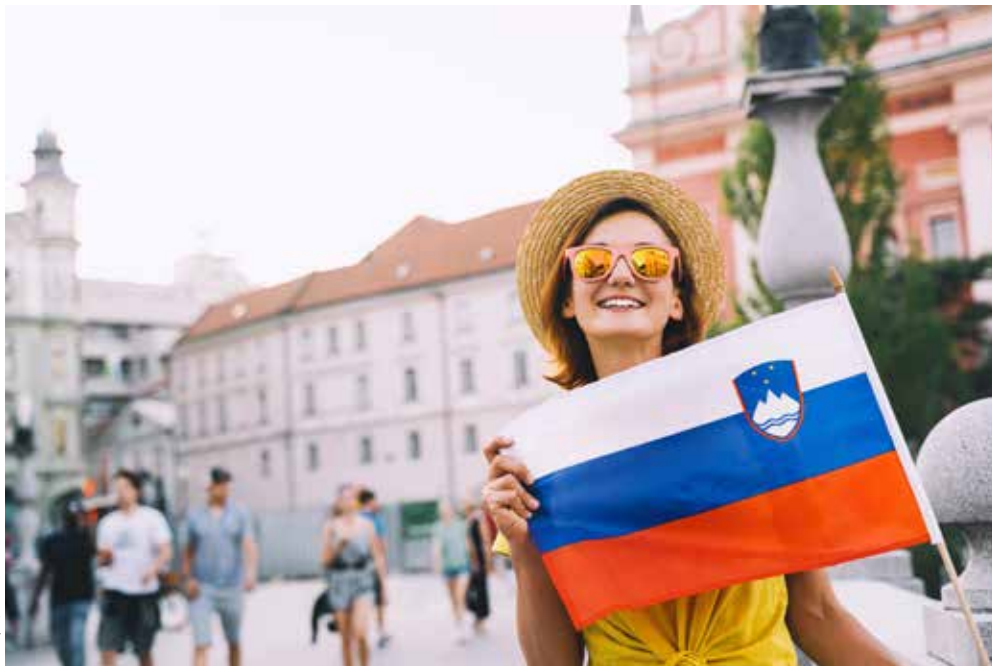

Foto: Depositphotos

Slovenija potrebuje razvojni načrt, ki presega en mandat vlade

S programom »Made in Slovenia 2035« želimo spodbuditi pripravo dolgoročnega nacionalnega razvojnega načrta za slovensko gospodarstvo. Vesna Nahtigal poudarja, da so se pri pripravi programa zgledovali pri državah z jasno razvojno vizijo, kot sta Kitajska in Singapur. Kot izpostavlja, uspešne države pripravljajo pet- ali desetletne razvojne programe in jih tudi dosledno izvajajo. Prav v tem vidi razlog njihove uspešnosti, v stabilni razvojni politiki in osredotočenosti na prioriteta področja.

Oblikovanje nove vlade vidi kot pomembno priložnost za širši družbeni dogovor o prihodnjem razvoju Slovenije, zato predlaga, da vlada že v prvem letu mandata skupaj z gospodarstvom pripravi Nacionalni načrt razvoja slovenskega gospodarstva do leta 2035, ki bi vključeval celosten nabor ukrepov za izboljšanje slovenskega poslovnega okolja ter presegal politične delitve in mandat ene vlade.

”

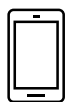
»Slovenija potrebuje jasen razvojni načrt, ki presega en mandat vlade.«

POVABILO K POSLUŠANJU PODKASTA

Celoten pogovor lahko poslušate v podkastu Ozadja. Z generalno direktorico GZS Vesno Nahtigal govorimo o tem, kakšne ukrepe gospodarstvo pričakuje od nove vlade in kje so danes največji pritiski na slovenska podjetja.

Foto: Tadej Kreft

Dostop do podkasta

KOMENTAR

Od digitalnega zaostanka do razvojnega preboja

Slovenija ima potencial, a potrebuje jasen razvojni dogovor, močnejšo panogo IKT in hitrejšo digitalno preobrazbo gospodarstva.

Nenad Šutanovac, direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije, GZS

Foto: Tadej Kreft

Digitalizacija ni več vprašanje izbire ali tehnološkega navdušenja. Danes je to vprašanje konkurenčnosti, produktivnosti in dolgoročnega razvoja vsake organizacije, gospodarstva in države. V času umetne inteligence, avtomatizacije in digitalnih poslovnih modelov o tem, kdo bo zmagovalec in kdo bo zaostal, odločajo digitalne tehnologije in digitalne kompetence. Na to jasno opozarjata Umarjevo poročilo o razvoju in Draghijevo poročilo o konkurenčnosti evropskega gospodarstva.

Napredek, a tudi jasen zaostanek

Slovenija napreduje, vendar bistveno prepočasi. Skoraj 70 odstotkov podjetij z 10 ali več zaposlenimi ima nizko ali zelo nizko stopnjo digitalizacije, pri čemer mala in srednja podjetja še posebej močno zaostajajo za povprečjem EU. Podobno je pri digitalnih kompetencah, saj ima le slabih 19 odstotkov državljanov Slovenije napredne digitalne veščine, s čimer se znotraj EU uvrščamo na 24. mesto. Delež IKT-strokovnjakov znaša okoli 4,3 odstotka vseh zaposlenih, kar je prav tako pod povprečjem EU, tudi tu smo na 24. mestu.

Ti izzivi se odražajo v širši sliki produktivnosti, konkurenčnosti in inovativnosti. Slovenija pri produktivnosti stagnira pri približno 85 odstotkih povprečja EU. Na lestvici konkurenčnosti švicarskega inštituta IMD se uvršča na nezavidljivo 46. mesto in že nekaj let pada oziroma stagnira, po globalnem indeksu inovativnosti pa sodi med zmerne inovatorje in tudi nazaduje.

Zanimivo je, da med vodilnimi državami na globalnih lestvicah konkurenčnosti, inovativnosti in digitalizacije najdemo vedno iste evropske države, kot so na primer Finska, Švedska, Danska ali Nizozemska. Te iste države se v poročilu o digitalnem desetletju Evropske komisije dosledno uvrščajo

tudi med vodilne po stopnji digitalizacije malih in srednje velikih podjetij, digitalnih kompetencah ter po številu IKT-strokovnjakov. To kaže na močno korelacijo med stopnjo digitalizacije, inovativnostjo in konkurenčnostjo.

”

Skoraj 70 % podjetij ima nizko ali zelo nizko stopnjo digitalizacije.

Jasen načrt, ki ga je treba začeti izvajati

Program za uspešno digitalno Slovenijo 2030, ki ga je skupaj s svojimi člani pripravilo Združenje za informatiko in telekomunikacije (ZIT) pri GZS, ponuja konkretne odgovore.

Prvič, digitalizacija mora postati razvojna prioriteta države, ki se izkazuje tako skozi strategijo Digitalna Slovenija 2030 kot skozi industrijske politike in stabilno financiranje.

Drugič, brez sodobne infrastrukture ni digitalnega gospodarstva in tehnološke suverenosti države. Potrebujemo zmogljiva omrežja, podatkovne centre, infrastrukturo za uporabo umetne inteligence in varno digitalno okolje, ki omogoča razvoj naprednih storitev.

Tretjič, podjetja potrebujejo napredno in predvidljivo poslovno okolje. Demonstracijske centre, testna okolja in svetovalno podporo ter stabilno, poenostavljeno regulativo. Država mora digitalizirati vse svoje storitve po načelih »once-only« in

»digital-first« ter s tem zmanjšati birokracijo ter poenostaviti storitve za državljane in podjetja.

In ne nazadnje, zagotoviti je potrebno neposredno podporo digitalizaciji vseh panog z usmerjenimi in predvidljivimi vsakoletnimi spodbudami za digitalne projekte in razvoj digitalnih veščin pri zaposlenih. Predvsem za mala in srednja podjetja.

Panoga IKT kot hrbtenica slovenske digitalne suverenosti

Panoga IKT je ključni omogočevalec digitalizacije, digitalne preobrazbe, učinkovite uporabe digitalnih tehnologij, umetne inteligence ter digitalnih kompetenc. Zato moramo okrepiti razvoj panoge s predvidljivimi razpisi za razvojno-raziskovalne projekte in vzpostaviti sistemske ukrepe za komercializacijo IT-rešitev.

Slovenija potrebuje bistveno več strokovnjakov za IKT. To zahteva hitre spremembe v izobraževalnem sistemu, več ustreznih študijskih programov ter pospešek pri usposabljanju in prekvalifikacijah zaposlenih. Dolgoročno pa je nujna uvedba obveznega predmeta temeljnih digitalnih znanj v vse razrede osnovne in srednje šole, saj se tu spotikamo na repu Evrope že res dolgo. Uvedba v 7. razredu osnovne šole še zdaleč ni dovolj.

”

Le slabih 19 % prebivalcev ima napredne digitalne veščine.

Ključno je tudi, da okrepimo povezo-
vanje sektorja IKT z drugimi panogami.
Prav razvojna partnerstva med tehnologijo
in industrijo omogočajo nastanek novih
storitev, digitalnih produktov in poslovnih
modelov. Tu leži skoraj nedotaknjena po-
membna razvojna priložnost za slovensko
izvozno gospodarstvo, njeno inovativnost
in konkurenčnost.

In pri tem ne pozabimo na potencial
uporabe umetne inteligence; kdor bo tu
zamudil, bo zaostal. Slovenija ima dobro
izhodišče, ima tradicijo v znanosti, veliko
znanja, strokovnjakov, dobre primere iz
prakse. Z vzpostavitvijo kompetenčnega
centra za umetno inteligenco pod okriljem
GZS pa je tu priložnost za pospešek upo-
rabe umetne inteligence tako v digitalnih
rešitvah panoge IKT kot tudi v vseh drugih
panogah in javni upravi.

”

Slovenija je na 24. mestu v EU po digitalnih kompetencah.

Podjetja morajo ukrepati zdaj

Podjetja morajo digitalizacijo postaviti
v središče poslovne strategije, ne kot
IT-projekt, ampak kot celovito preobrazbo
organizacije in poslovnega modela. Ključne
razlike ne prinaša tehnologija sama, tem-
več način njene uporabe. Podjetja morajo
torej hkrati vlagati v znanje zaposlenih in
s tem v učinkovito uporabo tehnologij in
rešitev.

Digitalne tehnologije in umetna inteli-
genca tudi temeljito spreminjajo delovna
mesta. Po ocenah Mednarodnega denar-
nega sklada bo umetna inteligenca do leta
2030 na globalni ravni vplivala na približno
40 odstotkov, v razvitih gospodarstvih pa
celo na več kot 60 odstotkov vseh delovnih
mest. Vpliv ne pomeni nujno nadome-
ščanja delovnih mest, temveč predvsem
njihovo preoblikovanje: avtomatizacijo
rutinskih nalog, večjo uporabo podatkov
pri odločanju ter tesnejše sodelovanje za-
poslenih z orodji umetne inteligence. Zato
se v večini poklicev spreminjajo zahteve
glede potrebnih digitalnih znanj vključno s

Foto: Depositphotos

sposobnostjo učinkovite uporabe umetne
inteligence pri delu.

Glavno sporočilo je preprosto: digita-
lizacija ni enkratni projekt, temveč trajen
proces. Podjetja, ki bodo znala povezati
poslovno strategijo z možnostmi teho-
logij, podatkov in znanj, bodo povečala
produktivnost, inovativnost in konkurenč-
nost. Tista, ki tega ne bodo storila, pa bodo
vse hitreje zaostajala.

Čas za odločitev

Slovenija stoji na razpotju. Lahko nadaljuje
s stagnacijo ali pa naredi preboj. UMAR
opozarja na potrebo po prehodu v ino-
vacijsko podprto rast – od konkuriranja
s kakovostjo, prilagodljivostjo in ceno k
diferenciaciji na osnovi inovativnosti in
ustvarjalnosti, na valu priložnosti digitalne
in zelene preobrazbe.

Program GZS Made in Slovenia 2035
digitalne tehnologije postavlja v jedro
prihodnjega razvoja gospodarstva, IKT
pa kot eno ključnih panog. Zato pozivam
politične stranke in vlado, da digitalizacijo
in umetno inteligenco prepoznajo kot eno
ključnih razvojnih vprašanj mandata.

Slovenija potrebuje razvojni družbeni
dogovor, kjer ima digitalizacija močno
vlogo. Prepričan sem, da v sožitju zgoraj
navedenih ukrepov države in zasebnimi
naložbami v gospodarstvu lahko naredimo
digitalni preboj – za uspešno Slovenijo.
Vprašanje ni, ali ga lahko naredimo, tem-
več, ali ga bomo naredili pravočasno. ■

”

**Umetna inteligenca
bo do 2030 vplivala
na približno 40 %
delovnih mest
globalno.**

POSLOVNA KLIMA

Kljub izzivom nove energetske krize rast industrijske proizvodnje v Srednji in Vzhodni Evropi

Napovedi za Srednjo in Vzhodno Evropo kažejo na počasnejšo gospodarsko rast in vztrajno povišano inflacijo, pri čemer energetske in geopolitične šoki vse bolj določajo razvojne obete regije. Gospodarska logika se zato premika od stroškovne učinkovitosti k strateški odpornosti, kar se že odraža v industriji, investicijskih prioritetah in nižjih dolgoročnih stopnjah rasti.

Darja Močnik, Analitika GZS

V Srednji in Vzhodni Evropi so se napovedi inflacije za leto 2026 zvišale, medtem ko so se pričakovanja glede gospodarske rasti nekoliko poslabšala. Geopolitične napetosti in energetske šoki so znova pokazali, kako ranljiva ostaja regija kljub prilagoditvam (alternativni dobavitelji), ki jih je Evropa izvedla po začetku ruske invazije na Ukrajino. V ospredje stopa nova razvojna logika: gospodarstva se vse manj ravnavajo po načelu najnižjih stroškov in vse bolj po načelu odpornosti. Zanesljivost energetskih virov, širitev domačih in regionalnih dobavnih verig, večja robustnost infrastrukture ter zmanjševanje kritičnih odvisnosti postajajo nova ekonomska prioriteta. Gre za premik od modela, ki je temeljil na učinkovitosti in predvidljivosti globalnega okolja, k modelu, v katerem postajajo ključni stabilnost, varnost oskrbe in sposobnost prilagajanja zunanjim šokom. To pa pomeni tudi nekoliko višje inflacijske pritiske.

” Gospodarstva se vse manj ravnavajo po načelu najnižjih stroškov in vse bolj po načelu odpornosti.

Makroekonomski kazalniki ta premik potrjujejo predvsem posredno – skozi vztrajno inflacijo, zmerno rast in izrazito občutljivost na zunanje šoke, zlasti na

Foto: Depositphotos

področju energije. Za Vzhodno Evropo v letu 2026 pričakujemo 2,2-odstotno rast BDP, za leto 2027 pa 2,5-odstotno, ob inflaciji v višini 9,0 % letos in 6,9 % prihodnje leto. Srednja Evropa ostaja nekoliko odpornejša pred inflacijskimi vplivi: rast BDP naj bi v letih 2026 in 2027 znašala 2,7 %, inflacija pa 3,0 in 2,9 %. Ključni kanal prenosa negotovosti ostaja energija. Cena nafte Brent je sredi aprila dosegla nad 110 dolarjev za sod, čeprav konsenz do konca julija 2026 pričakuje znižanje na 89 dolarjev, do aprila 2027 pa na 74 dolarjev.

Na Poljskem naj bi letos BDP porasel za 3,5 odstotka, na Češkem za 2,3 odstotka, v Sloveniji za 2 odstotka, na Madžarskem pa le za 1,7 odstotka. Inflacija naj bi letos znašala 3 odstotke na Poljskem, 2,4 odstotka na Češkem, 2,9 odstotka v Sloveniji in 3,4 odstotka na Madžarskem. V industriji pa

se po šibkejših letih kaže delno okrevanje: na Madžarskem naj bi se proizvodnja po lanskem znižanju za 3,1 odstotka v 2026 povečala za 2,0 odstotka, na Slovaškem naj bi se povečala za 1,5 odstotka. V Sloveniji naj bi se po 1,3-odstotnem zmanjšanju v 2025 letos povečala za 1,6 odstotka, na Češkem pa naj bi se rast industrijske proizvodnje okrepila iz 1,2 % v 2025 na 2,2 odstotka v 2026. Poljska ostaja razmeroma robustna z 2,8-odstotno rastjo industrijske proizvodnje, medtem ko naj bi Bolgarija tudi letos beležila 1-odstotno znižanje proizvodnje.

Dolgoročne napovedi ostajajo pretežno nespremenjene: povprečna rast BDP v obdobju 2032-2036 naj bi znašala 2,3 % na Poljskem, 2,4 % na Madžarskem, 1,9 % na Češkem in 2,0 % v Sloveniji. ■

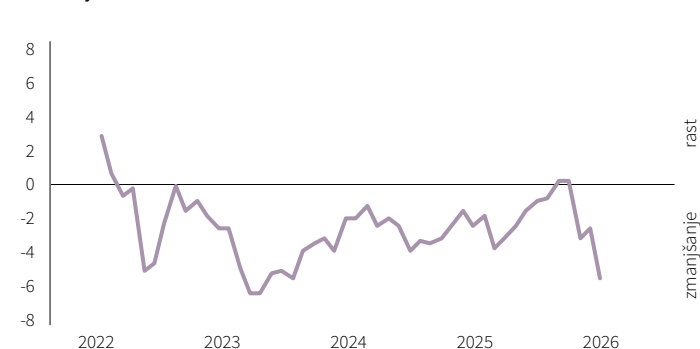
5 ključnih podatkov za Slovenijo

3,6 odstotne točke

(II-IV 2026/II-IV 2025) – poslovna klima v Sloveniji

Gospodarska klima je aprila v Sloveniji na mesečni ravni pričakovano upadla, in sicer za 2,8 o. t. Upadla je na najnižjo raven po avgustu 2023. V obdobju od februarja do aprila je bila gospodarska klima nižja za 3,4 o. t. glede na predhodne tri mesece. K padcu je prispevalo nižje zaupanje v trgovini na drobno (za -6,7 o. t.), ki je bilo na polletnem dnu, ter med potrošniki in v storitvenih dejavnostih (oboje -2,7 o. t.). To pojasni pričakovan negativni vpliv višjih cen naftnih derivatov in ostalih energentov na razpoložanje in kupno moč potrošnika, zlasti v nižjih dohodkovnih skupinah. Prav tako je upadlo zaupanje v predelovalni dejavnosti (-3,7 o. t.) in v gradbeništvu (-4,7 o. t.).

Kazalnik poslovne klime
ravnotežje v o.t.

+0,7 % (I-III 2026/I-III 2025) – prihodek v trgovini na drobno brez motornih goriv

Realen prihodek od prodaje v trgovini na drobno brez motornih goriv je v prvem četrletju 2026 v Sloveniji porasel za 0,7 % glede na enako obdobje v predhodnem letu. Dvoudstotna rast je bila prisotna v trgovini z neživili, medtem ko je prodaja v trgovini z živili nasprotno upadla za 2 %. Zadnja je upadla najbolj po 2. četrletju 2023. Padec deloma pojasni visoka rast obsega prodaje v dejavnosti postrežbe živil in pijač ter večja potrošnja v tujini. V specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi je bila prisotna 2,5-odstotna rast prodaje, kar je posledica taktičnih nakupov pred pričakovanimi dvigi cen naftnih derivatov. V trgovini z motornimi vozili in popravili je prodaja porasla za 4,4 %.

-1,2 % (I-II 2026/I-II 2025) – industrijska proizvodnja v predelovalnih dejavnostih

Skupna vrednost industrijske proizvodnje je bila v prvih dveh mesecih 2026 v Sloveniji medletno nižja za 3,1 %. K padcu industrijske proizvodnje je prispevala manjša proizvodnja v rudarstvu (-9,4 %) in oskrbi z električno energijo,

plinom in paro (za tretjino) in v predelovalni dejavnosti za -1,2 %. V predelovalnih dejavnostih je februarja letos prišlo do prve rasti proizvodnje na letni ravni po juliju 2025. V prvih dveh mesecih je bila proizvodnja visoko tehnološko zahtevnih proizvodov medletno nižja za 8,7 %, proizvodnja srednje visoko tehnoloških pa za 0,8 %. Zmerna rast se od začetka leta 2025 nadaljuje pri proizvodnji nizko tehnološko zahtevnih proizvodov (+2 %).

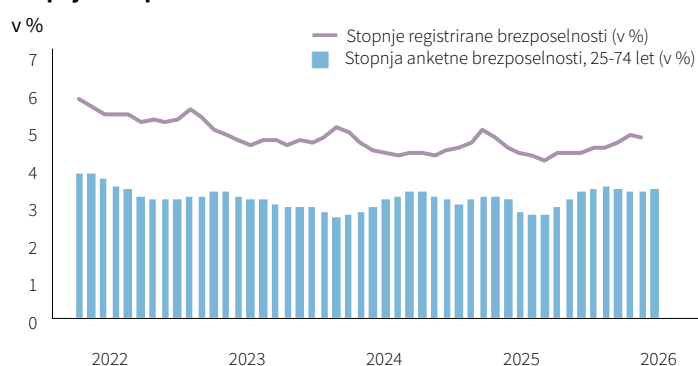
+1,4 % (I-III 2026/I-III 2025) – cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih

V prvem četrletju 2026 so cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih v Sloveniji glede na enako obdobje v preteklem letu porasle za odstotek in pol. Za desetino so se povišale cene v rudarstvu (sem spadajo surovine) in za pol odstotka v energetiki. V predelovalni dejavnosti je bila prisotna zmerna rast cen (za odstotek in pol). Visoka rast cen je bila še naprej prisotna v obdelavi in pridelavi lesa (+7,4%), tiskarstvu (+4,6 %) in proizvodnji drugih vozil in plovil (+4,3 %). V farmaciji je bila prisotna 1,7-odstotna rast cen. S padci cen so se soočali v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (za odstotek in pol) ter v papirni industriji (za odstotek).

3,9 % (I-III 2026/I-III 2025) – stopnja anketne brezposelnosti

Stopnja anketne brezposelnosti (za osebe stare med 15 in 74 let) je v prvem četrletju 2026 (3,9 %) v Sloveniji upadla za 0,3 o. t. glede na predhodno četrletje. Brezposelnost med moškimi (3,2 %) je bila najnižja v zadnjih petih četrletjih, medtem ko je bila med ženskami druga najvišja po 2. četrletju 2022. Anketno brezposelnih oseb, starih med 15 in 74 let, je bilo v povprečju 40 tisoč. Na začetku leta so bile ponovno zaznane večje potrebe po začasnih oblikah dela, kar je razvidno iz zmanjšanja anketne stopnje brezposelnosti med mladimi (osebe stare med 15 in 24 let). Ta je dosegla 9 %, kar je najmanj v zadnjih treh letih.

Stopnja brezposelnosti

*Upoštevani statistični podatki, znani do 4. 5. 2026

KOLUMNA

Po visokem dvigu cen fosilnih goriv je evropsko gospodarstvo spet v nižji prestavi

Evropsko gospodarstvo se nahaja v zanimivem, a zahtevnem trenutku.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA, glavni ekonomist GZS, foto: Tadej Kreft

Evropsko gospodarstvo je v leto 2026 vstopilo precej bolj zadržano, kot bi si želeli. Po prvi oceni je bruto domači proizvod v območju evra v prvem četrtletju komaj opazno porasel – skoraj simbolično. Če bi iz slike izvzeli izrazit padec na Irskem, bi bila rast sicer bližje pričakovanim 0,2 odstotka, a občutek krhkosti ostaja. Še bolj povedno je, da se je medletna rast upočasnila na 0,8 odstotka, kar je najnižja raven po sredini leta 2024. Evropski gospodarski motor torej ne ugaša, a očitno deluje v nižji prestavi.

Ko pogledamo pod površje, postane slika še bolj raznolika. Francija in Italija sta nekoliko umirili tempo rasti, pri čemer je Italiji padec pomagala ublažiti organizacija zimskih olimpijskih iger v Milanu in Cortini, ki je spodbudila izvoz turističnih storitev. Nemčija, tradicionalni steber evropskega proizvodnega gospodarstva, je zabeležila skromno, a stabilno rast, približno v skladu z lanskim povprečjem. Na drugi strani pa Španija, Portugalska in Litva ostajajo svetle izjeme z nadpovprečno rastjo, kar znova potrjuje, da Evropa ni enotna zgodba, temveč mozaik zelo različnih gospodarskih ritmov.

”

Energetski šok še ni v celoti viden: glavni vpliv višjih cen nafte na inflacijo in gospodarsko aktivnost se bo šele prelil v naslednjih mesecih, kar pomeni, da najtežji del morda šele prihaja.

Poseben vpliv na trenutna gibanja imajo cene energentov. Podražitve surove nafte se v celoti še niso prelile v cene za končne uporabnike, kar pomeni, da glavni učinki šele prihajajo. Podjetja se na to odzivajo po svoje – z večanjem varnostnih zalog in pospeševanjem naročil, kar kratkoročno celo podpira gospodarsko aktivnost. A to je bolj obrambni refleks kot znak pravega optimizma. Negotovost glede dobav in stroškov ostaja visoka, kar zavira investicije in dolgoročne odločitve.

V takem okolju ne preseneča previdnost denarne politike. Evropska centralna banka je aprila že sedmič zapored pustila obrestne mere nespremenjene. Depozitna mera ostaja pri 2 odstotkih, kar odraža občutljivo ravnotežje: inflacija se sicer znova krepi, a gospodarska rast hkrati slabi. Ta kombinacija – višje cene ob šibki rasti – vse bolj diši po stagflaciji, scenariju, ki ga ekonomisti tradicionalno ne maramo, ker ponuja malo enostavnih rešitev.

Aprilska inflacija v območju evra je dosegla 3 odstotke, največ po jeseni 2023. Glavni krivec je energija, kjer so cene znova opazno poskočile. Cene hrane ostaja relativno stabilne, a z jasnimi pritiski po dvigu, zlasti zaradi dražjih gnojil in fosilnih gnojil, ki poganjajo kmetijske stroje ter embalaže. Po drugi strani pa se umirjajo cene storitev, kar preprečuje še izrazitejši inflacijski pospešek. Jedrna inflacija tako ostaja razmeroma zmerna, kar daje centralni banki nekaj manevrskega prostora – a vprašanje je, kako dolgo.

Trg dela medtem ostaja presenetljivo stabilen. Stopnja brezposelnosti v EU se drži pri 6 odstotkih, kar je zgodovinsko nizko, čeprav rahlo narašča brezposelnost med mladimi. To pomeni, da gospodarstvo kljub upočasnjevanju še ne odpušča množično – a hkrati tudi ne ustvarja izrazitega novega zagona.

Če pogledamo kazalnike razpoloženja, pa se optimizem hitro razblini. Sestavljeni indeks PMI je v aprilu zdrsnil pod mejo 50, kar nakazuje krčenje aktivnosti, prvič po več kot letu dni. Še posebej zaskrbljujoče je razpoloženje v storitvenem sektorju, ki je padlo na najnižjo raven po letu 2021. Industrija sicer kaže znake življenja – naročila rastejo, zlasti iz tujine – a tudi tukaj je del dinamike posledica kopičenja zalog, ne nujno trajnega povpraševanja.

Gradbeništvo ponuja dodatno opozorilo. Obseg del se je v začetku leta zmanjšal, še posebej izrazito v stanovanjski gradnji. To je neprijetno presenečenje, saj prav ta segment pogosto odraža zaupanje gospodinjstev in investorjev v prihodnost. Negotovost glede cen materialov in energentov ter geopolitična tveganja očitno zavirajo nove projekte.

”

Denarna politika v primežu: Evropska centralna banka ostaja previdna, saj mora hkrati krotiti inflacijo in ne zadušiti že tako šibke rasti.

Morda najbolj zgovoren indikator razpoloženja pa prihaja iz Nemčije. Indeks pričakovanj ZEW je aprila močno upadel in dosegel najnižjo raven v več kot dveh letih. Podjetja so previdna, investicije odlagajo, načrtovanje pa postaja vse težje. Tudi povečana državna poraba, ki bi lahko delovala kot blažilnik, ne uspe povsem nadomestiti izpada teh investicij.

Evropsko gospodarstvo se tako nahaja v zanimivem, a zahtevnem trenutku. Na eni strani imamo še vedno solidno zaposlenost in posamezne otočke rasti, na drugi pa naraščajoče stroške, geopolitično negotovost in ohlajanje pričakovanj. Če bi iskali metaforo: Evropa trenutno ne teče več, temveč hodi po tanki črti med stabilnostjo in zdrsom. Kako dolgo bo to ravnotežje zdržalo, pa bo v veliki meri odvisno od razvoja dogodkov zunaj gospodarstva – predvsem tam, kjer nastajajo cene energentov in geopolitične napetosti. ■

MAKROEKONOMSKI TRENDI

Zgolj odzivanje ni več dovolj

Hitri makroekonomski premiki, geopolitična negotovost, tehnološki preboji in vse zahtevnejši regulatorni okvirji podjetjem bistveno povečujejo tveganja, hkrati pa odpirajo tudi nove priložnosti za tista podjetja, ki znajo pravočasno razumeti širši gospodarski kontekst in ga vključiti v svoje strateško odločanje.

Barbara Perko

O tem, kako se nanje odzvati na premišljen in dolgoročno vzdržen način, so spregovorili na dogodku, ki ga je v Ljubljani organizirala OTP banka. V razmerah, kjer se makroekonomske okoliščine hitro spreminjajo, zgolj odzivanje ni več dovolj. Ključno postaja razumevanje ozadja teh sprememb, njihovo pravočasno umeščanje v poslovne načrte ter sodelovanje s partnerji, ki znajo postavljati prava vprašanja.

Makroekonomski trendi kot izhodišče za strateške odločitve

Poseben poudarek dogodka je bil namenjen makroekonomskim obetom in razmeram na finančnih trgih. Udeleženci so se seznanili s ključnimi trendi, ki so zaznamovali leto 2025 in začetek leta 2026, ter z napovedmi za prihodnje obdobje. Takšni vpogledi so za podjetja ključni, saj vplivajo na odločitve o investicijah, financiranju, obvladovanju likvidnosti in upravljanju tveganj. Razumevanje makroekonomskega okolja namreč omogoča, da podjetja svojih poslovnih odločitev ne sprejemajo izolirano, temveč v kontekstu širših gospodarskih gibanj, ki lahko pomembno vplivajo na konkurenčnost.

Banka kot strateški partner

»Danes banka ni več zgolj ponudnik finančnih produktov, temveč vse pogosteje deluje kot strateški sogovornik upravam in finančnim direktorjem,« je dejala **Sabina Župec Kranjc, članica uprave OTP banke**, odgovorna za poslovanje z gospodarskimi družbami in finančne trge in dodala: »Podjetjem pomagamo pri razumevanju tveganj, izbiri ustreznih oblik financiranja ter pri upravljanju obrestnih in valutnih nihanj, hkrati pa jih podpiramo pri dolgoročnem načrtovanju rasti. Izkušnje kažejo, da so podjetja, ki banko vključijo že v fazi razmisleka in strateškega načrtovanja,

praviloma bolj odporna na zunanje šoke in uspešnejša pri uresničevanju svojih ciljev.«

Prilagodljivost in aktivno upravljanje tveganj

Beseda je tekla tudi o praktičnih vidikih poslovanja v negotovem okolju. V razpravah o financiranju so sogovorniki poudarili premik od tradicionalnih oblik zadolževanja k bolj prilagodljivim rešitvam, kot so factoring in leasing, ki podjetjem omogočajo učinkovitejše upravljanje denarnih tokov in delovnega kapitala. Izpostavljen je bila tudi vse večja vloga aktivnega upravljanja tveganj, zlasti v povezavi z obrestnimi merami, valutnimi nihanji in presežno likvidnostjo, ki v času volatilitosti zahteva bolj premišljene pristope.

Razumevanje kot nova konkurenčna prednost

Poznavanje in razumevanje makroekonomskih premikov ni več zgolj domena ekonomistov, temveč postaja nepogrešljiv del sodobnega vodenja podjetij. Župec Kranjc temu dodaja: »Spremembe so hitre in pogosto nepredvidljive, zato imajo prednost tista podjetja, ki znajo povezati kakovostne informacije, premišljen strateški razmislek in zanesljivega finančnega partnerja. Prav na tej točki se kot dolgoročen in verodostojen partner podjetjem jasno pozicionira tudi OTP banka.« ■

Foto: Depositphotos

**BUSINESS
EXCELLENT SME**

SMALL & MEDIUM ENTERPRISES
GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
Powered by Coface

Certifikat največje odličnosti. Samo najboljši ga lahko imajo.

www.excellentbusiness.eu

Novi in podaljšani imetniki certifikata Excellent SME po 1. aprilu 2026

AVAL, d.o.o.

DZS GRAFIK, d.o.o.

“ELEKTROSTIK” BOGDAN RUPNIK S.P.

INŠTITUT ZA VARNOST LOZEJ d.o.o. Ajdovščina

KREBE-TIPPO d.o.o.

MARIO KUKOVIČ S.P.

MKH projekt d.o.o.

MONSUN, d.o.o.

REAM d.o.o.

REKLAME ŽARN FRANCI ŽARN S.P.

TISKARNA OMAN PETER OMAN S.P.

TRGOFORT d.o.o.

Preverite, če se tudi vi lahko uvrstite med najuspešnejša slovenska podjetja!

PODKAST

Inženirstvo se začne z domišljijo

Dr. Eva Pirc o pogumu, tehnologiji in zakaj bi morali otroci tehniko spoznati že skozi igro

Tina Januš, Regionalna zbornica Postojna, GZS

Ko govori o tehnologiji, govori z nalezljivo energijo. Ko govori o otrocih, domišljiji in prihodnosti, pa z jasnim prepričanjem. **Dr. Eva Pirc, doktorica elektrotehnike, razvojna inženirka v podjetju Dewesoft in letošnja inženirka leta**, v pogovoru ni izpostavila le vrhunskih tehnoloških dosežkov, temveč predvsem ljudi, radovednost in pogum za drugačno razmišljanje.

Njena karierna pot ni bila samoumevna. Kot je odkrito povedala, je imela v mladosti zaradi disleksije težave s koncentracijo in branjem, a je prav skozi to razvila svoj način učenja in razmišljanja. To jo je pozneje pripeljalo do doktorata s področja biomedicinske tehnologije ter raziskovanja elektroporacijskih tehnologij – področja, ki danes pomaga tako v medicini kot industriji.

Posebej zanimiv je bil njen opis tehnologije, ki jo laiki redko poznamo. Elektroporacija z močnimi električnimi pulzi začasno ali trajno spremeni celično membrano in omogoča prehod molekul v celico. Uporablja se pri zdravljenju rakavih obolenj, v biotehnologiji, pa tudi v prehranski industriji.

Foto: STA

Danes svoje znanje razvija v Dewesoftu, podjetju, katerega merilne sisteme uporabljajo največja avtomobilska podjetja in celo vesoljske agencije. Prav stik z najzahtevnejšimi globalnimi projekti ji predstavlja poseben izziv: ustvarjati rešitve, ki so hkrati tehnološko vrhunske in uporabne.

A morda najmočnejši del pogovora ni bil vezan na laboratorije in razvojne oddelke, temveč na mlade. Dr. Pirc je večkrat poudarila, da bi morali otroci inženirstvo spoznati bistveno prej – ne skozi suhoparne formule, temveč skozi igro, ustvarjanje in praktične projekte.

»Brez domišljije ni inovacij in brez inovacij ni napredka«

Prav v tem vidi največji izziv današnjega izobraževalnega sistema: premalo prostora za raziskovanje, preizkušanje in ustvarjalnost. Po njenem mnenju se številni talenti izgubijo, ker mladim tehnika ni predstavljena dovolj zgodaj in dovolj privlačno.

Njeno sporočilo je zato jasno in zelo aktualno: prihodnost ne bo pripadala tistim, ki se največ naučijo na pamet, temveč

tistim, ki bodo znali povezovati znanje, domišljijo in pogum.

Zgodba dr. Eve Pirc je pravzaprav zgodba o sodobnem inženirstvu – takem, ki ne temelji le na logiki, temveč tudi na ustvarjalnosti, sodelovanju in viziji. ■

”

Po mnenju dr. Eve Pirc se številni talenti danes izgubijo, ker mladim tehnika ni predstavljena dovolj zgodaj in dovolj privlačno.

»Tudi vsak krompirček za pomfri, ki ga pojemo, je na neki način elektroporiran,« je slikovito pojasnila sogovornica in s tem pokazala, kako tesno je vrhunska znanost povezana z našim vsakdanom.

Poslušajte celoten pogovor

Projekt Gospodarski forumi se izvaja v okviru Strategije lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom. Naložbo sofinancira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

DIGITALNI NASVET

E-računi niso samo okoljska odločitev, ampak predvsem optimizacija poslovanja

E-računi postajajo temelj sodobnega poslovanja. Čeprav jih pogosto povezujemo z zmanjšanjem porabe papirja, je njihov dejanski vpliv bistveno širši, saj gre predvsem za optimizacijo procesov, večjo preglednost in konkurenčnost podjetij.

Igor Zorko

Evropska unija že dlje časa sistematično uvaja standardizacijo elektronskega poslovanja, Slovenija pa sledi tem usmeritvam z novim zakonom, ki od 1. januarja 2028 uvaja obvezno uporabo e-računov v poslovanju med podjetji (B2B).

Ta sprememba pomeni prehod na strukturirane e-račune (npr. standard EN 16931), ki omogočajo avtomatsko obdelavo in izmenjavo prek varnih omrežij. Ne gre zgolj za tehnološko novost, temveč za standardizacijo poslovanja na ravni enotnega evropskega trga, saj enkrat vzpostavljen sistem omogoča poslovanje po celotni EU.

”

Podjetja, ki bodo pravočasno digitalizirala svoje procese, bodo lažje poslovala čezmejno in se hitreje prilagajala zahtevam partnerjev.

Prednosti za podjetja so konkretne. Stroški obdelave računov se bistveno znižajo, saj odpadejo tiskanje, pošiljanje, ročni vnosi in arhiviranje. Hkrati se zmanjša število napak ter skrajšajo časi obdelave, kar izboljšuje denarni tok in odzivnost podjetja. E-računi omogočajo tudi enostavnejše davčno poročanje ter povezovanje poslovnih partnerjev od naročila do

plačila, kar je ključni korak k digitalizaciji celotne verige vrednosti.

Za gospodarstvo kot celoto to pomeni večjo učinkovitost, boljše plačilno disciplino in večjo transparentnost. Standardizirani podatki omogočajo napredno analitiko in uporabo umetne inteligence, kar postaja pomembna konkurenčna prednost. Podjetja, ki bodo pravočasno digitalizirala svoje procese, bodo lažje poslovala čezmejno in se hitreje prilagajala zahtevam partnerjev.

Kako začeti? V Sloveniji večina ponudnikov poslovnih aplikacij že podpira eSlog eRačun. Prvi korak je izbira ponudnika za izmenjavo e-računov, ki bo skladen z zahtevami nove zakonodaje, saj je do 1. junija 2027 predviden tudi uradni register ponudnikov. Vsako podjetje bo moralo imeti vsaj enega ponudnika za prejem e-računov ter zagotoviti podporo tako za izdajo kot prejem. Pomembno je, da podjetje digitalizira celoten proces, ne le izdaje, temveč tudi obdelave in knjiženja. Pri tem

je v pomoč tudi portal ePOS, kjer so na voljo smernice in pregled ponudnikov.

Največje napake so predvsem odlašanje in delna digitalizacija. Podjetja, ki čakajo na zadnji trenutek, tvegajo višje stroške in slabšo pripravljenost. Prav tako zgolj uvedba tehnične rešitve brez prilagoditve procesov ne prinese pravih učinkov, saj brez celostnega pristopa ni optimizacije.

E-računi tako niso le zakonska obveznost prihodnosti, temveč priložnost za učinkovitejše, povezano in konkurenčno poslovanje. ■

Več informacij

FINANČNI NASVET

Izračun odpravnine ob redni upokojitvi delavca in pri invalidsko upokojenem delavcu

V slovenskem podjetju je bil prvi delavec redno upokojen, drugi pa invalidsko upokojen kot invalid III. kategorije. V podjetju sta bila oba zaposlena za nedoločen čas, pri čemer je bila njuna zaposlitev prekinjena in kasneje ponovno vzpostavljena.

Mag. Štefan Belingar, samostojni svetovalec pri Analitiki GZS

Izziv za poslovodstvo:

Slovensko podjetje sprašuje, ali se pri izračunu odpravnine upošteva le zadnja zaposlitev delavca ali celotna delovna doba pri istem delodajalcu kljub vmesni prekinitvi delovnega razmerja.

Za **izračun odpravnine ob redni upokojitvi** se uporablja določba 132. člena (odpravnina ob upokojitvi) Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), 1. odstavek: »Če s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti ni določeno drugače, je delodajalec delavcu, ki je bil pri delodajalcu zaposlen najmanj pet let in se upokoji, ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi dolžan izplačati odpravnino v višini dveh povprečnih mesečnih plač v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje.«

Ta torej določa, da ima delavec ob upokojitvi pravico do odpravnine v višini dveh povprečnih mesečnih plač v RS v zadnjih treh mesecih pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi ali v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje.

Pomembna je določba glede trajanja zaposlitve pri istem delodajalcu.

Če je bil delavec pri delodajalcu zaposlen manj kot pet let, mu pripada odpravnina v višini ene povprečne mesečne plače delavca v zadnjih treh mesecih.

V konkretnem primeru:

- Datum začetka zaposlitve: 10. 5. 2018
- Datum prenehanja zaposlitve: 23. 9. 2025
- Delavec je bil zaposlen pri zadnjem delodajalcu: 7 let, 4 mesece in 13 dni.

- Pri tem se kot kriterij uporablja meja 5 let: delavec je bil zaposlen 5 let ali več → 2 povprečni plači RS

Za odpravnino ob upokojitvi se štejejo polna leta zaposlitve pri istem delodajalcu (v konkretnem primeru jih je 7).

ZDR-1 upošteva pri izračunu odpravnine ob upokojitvi število let v delovnem razmerju pri istem delodajalcu.

Ker je bil delavec zaposlen v podjetju več kot 5 let, mu ob upokojitvi pripada odpravnina v višini dveh povprečnih mesečnih plač v RS za pretekle tri mesece oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje.

Pri **izračunu odpravnine za invalidsko upokojenega delavca** je treba upoštevati določbo 108. člena ZDR-1 (Odpravnina).

1. odstavek 108. člena ZDR-1: »Delodajalec, ki odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti, je dolžan delavcu izplačati odpravnino.«

Osnova za izračun odpravnine je povprečna mesečna plača, ki jo je delavec prejel ali bi jo prejel, če bi delal, v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo.

4. odstavek 108. člena ZDR-1: »Višina odpravnine ne sme presežati 10-kratnika osnove iz prvega odstavka tega člena, razen če kolektivna pogodba na ravni dejavnosti določa drugače.«

Če je delavec invalid III. kategorije in mu je pogodba o zaposlitvi odpovedana iz poslovnih razlogov, mu pripada odpravnina enako kot pri redni odpovedi.

Podatki o zaposlitvi delavca:

Po podatkih podjetja je bil delavec zaposlen v dveh obdobjih:

- prvo obdobje: 1995 – 2013 (17 let, 6 mesecev, 0 dni),
- drugo obdobje: 2021 – 2025 (4 leta, 4 mesece, 23 dni).

Skupaj: 21 let, 10 mesecev in 23 dni delovne dobe pri istem delodajalcu.

Za izračun odpravnine se upošteva celotna delovna doba pri istem delodajalcu, in sicer:

- zaposlitev od leta 1995 do leta 2011,
- zaposlitev od leta 2021 do leta 2025.

Skupna delovna doba se za potrebe izračuna odpravnine ustrezno zaokroži glede na zakonsko določeno formulo.

Če skupna delovna doba pri delodajalcu znaša nad 10 in do 20 let dela, odpravnina znaša $\frac{1}{4}$ povprečne mesečne plače za vsako leto dela. Če skupna delovna doba pri delodajalcu znaša nad 20 let dela, odpravnina znaša $\frac{1}{3}$ povprečne mesečne plače za vsako leto dela.

Ker ima delavec več kot 20 let skupne delovne dobe pri istem delodajalcu (21 let in skoraj 11 mesecev), mu pripada odpravnina v višini $\frac{1}{3}$ povprečne mesečne plače \times 21 let dela.

Odpravnina pri redni ali izredni odpovedi iz poslovnega razloga se obračuna **na podlagi celotne delovne dobe pri istem delodajalcu**, tudi če je bil delovni odnos vmes prekinjen. ■

PRAVNI NASVET

Kako učinkovito uporabiti arbitražo: od klavzule do rešitve spora

Arbitraža omogoča hitro in strokovno rešitev spora, prinaša prihranek časa in stroškov ter spodbuja hitrejšo preusmeritev pozornosti k poslovnim izzivom.

Žana Cerjak, Stalna arbitraža pri GZS in Pravna služba GZS

V pogodbenih razmerjih je določitev foruma za reševanje sporov bistvena pogodbeno določba. Spore se lahko rešuje po sodni poti ali alternativno z arbitražo. Slednja omogoča hitro in strokovno rešitev spora, prinaša prihranek časa in stroškov ter spodbuja hitrejšo preusmeritev pozornosti k poslovnim izzivom.

Morda se zdi, da je arbitraža v slovenskem gospodarskem okolju manj poznana možnost reševanja spora, vendar gre za uveljavljen način z dolgo tradicijo in prakso. Na to nakazuje tudi dejstvo, da začetki Stalne arbitraže pri GZS segajo v leto 1928, s čimer se približuje stoletnica delovanja te arbitražne institucije. Z namenom predstavitve ključnih vidikov arbitraže je Stalna arbitra pri GZS v soorganizaciji z Odvetniško Akademijo Odvetniške zbornice Slovenije marca organizirala spletni seminar z naslovom *Kako učinkovito uporabiti arbitražo: od klavzule do rešitve spora*.

Arbitražna odločba ima učinek pravnomočne sodbe

Arbitraža predstavlja nadomestni forum reševanja sporov, saj, kot je poudarila predavateljica **prof. dr. Vesna Rijavec**, pomeni dogovor strank o izključitvi kateregakoli državnega sodišča, ki bi sicer lahko bilo pristojno za obravnavo spora. Kljub temu ima arbitražna odločba učinek pravnomočne sodbe, kar je pomembno za hitrejšo reševanje spora. Arbitražna pravila Stalne arbitraže določajo odločitev o sporu v roku 9 mesecev od predaje spisa senatu. V gospodarskem okolju je pomembno predvsem načelo zaupnosti postopka, saj sta arbitražni postopek in končna arbitražna odločba zaupna, javnost pa je iz celotnega procesa reševanja spora izključena. Tako kot v sodnem postopku velja tudi v arbitraži enaka obravnava strank, zato ima vsaka stranka enako možnost, da predstavi svoja

stališča in se izreče o navedbah nasprotnne stranke. Bistven element arbitraže je neodvisnost in nepristranskost arbitrov od strank in spora, ki se dodatno presoja s strani arbitražnih institucij.¹

Ker arbitraža pomeni alternativo sodnemu reševanju sporov, je za začetek arbitražnega postopka potreben sporazum strank. Kot je predstavila **odvetnica Petja Plauštajner**, se možnost arbitraže običajno določi že v arbitražni klavzuli v pogodbi. Lahko pa se sklene tudi arbitražni sporazum po nastanku spora. V pomoč pri določitvi pristojnosti arbitraže so lahko tudi vzorčne klavzule arbitražnih institucij². Pri oblikovanju arbitražne klavzule je treba nameniti posebno pozornost opredelitvi bistvenih elementov klavzule (npr. izključitev sodne pristojnosti) ter jasnosti in nedvoumnosti zapisa.³ Glede arbitražnih klavzul je **arbitrer Peter Rižnik** izpostavil, da je treba v arbitražni klavzuli določiti tudi materialno pravo in sedež arbitraže. Materialno pravo pomeni določitev prava, ki se bo uporabilo za presojo pravic in obveznosti strank. Sedež arbitraže pa pomeni določitev, katero pravo se bo uporabilo za postopkovna vprašanja, kot so lahko morebitno izpodbijanje arbitražne odločbe ali izdaja začasnih odredb. S tem sedež arbitraže ne pomeni kraj obravnave, saj ta lahko poteka kjerkoli (tudi na daljavo, kar je pogosto pri mednarodnih arbitražnih postopkih).⁴ Ker gre pri oblikovanju arbitražne klavzule za urejanje pogodbenih razmerij, svetujemo predhodno posvetovanje z odvetnikom ali drugim pravnim strokovnjakom, da se zagotovi ustrezna pravna varnost.

Pomembno vprašanje v zvezi z arbitražno odločbo je njeno priznanje in izvršitev, kar je predstavila **odvetnica in arbitrinja dr. Maja Menard**. V primeru mednarodnih arbitražnih postopkov je treba najprej

izvesti postopek priznanja arbitražne odločbe, ki pomeni priznanje, da je arbitražna odločba avtentična in zavezujoča, s čimer ima enako veljavo kot sodba domačih sodišč. Če pa je sedež arbitraže v Sloveniji, priznanje ni potrebno, saj imajo arbitražne odločbe učinek pravnomočne sodbe. Glede izvršljivosti arbitražne odločbe praksa kaže, da večina dolžnikov prostovoljno izvrši arbitražne odločbe. To je predvsem zaradi želje strank po nadaljnjem poslovnem sodelovanju.⁵

Strateška odločitev podjetij

Arbitraža predstavlja pomembno alternativo sodnemu reševanju spora, ki pa ni zgolj pravna, temveč zaradi svojih lastnosti tudi strateška odločitev podjetij. Če želite izvedeti več o arbitraži, vas vabimo k ogledu posnetka spletnega seminarja na spletni strani Stalne arbitraže.⁶ ■

1 Povzeto po predavanju prof. dr. dr. h. c. Vesne Rijavec, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in predsednica Stalne arbitraže pri GZS.

2 Arbitražne klavzule Stalne arbitraže pri GZS so dostopne na spletni strani Stalne arbitraže: <https://www.sloarbitration.eu/Vzorcne-arbitrazne-klavzule-SL>.

3 Povzeto po predavanju odvetnice Petje Plauštajner, podpredsednica Stalne arbitraže pri GZS.

4 Povzeto po predavanju Petra Rižnika, arbitrer, Rižnik Disputes, Dunaj.

5 Povzeto po predavanju dr. Maje Menard, odvetnica, ustanoviteljica in partnerica Odvetniška družba Fatur & Menard, Ljubljana.

6 Dostopno na: <https://www.sloarbitration.eu/Novice-in-dogodki/ID/198/Na-voljo-posnetek-webinarja-Kako-ucinkovito-uporabiti-arbitrazo-od-klavzule-do-resitve-spora>.

SLOVENSKE ŽELEZNICE

Trajnostna logistika in mobilnost sta prodajni prednosti sodobnega gospodarstva

Železniški promet v Evropi doživlja renesanso. Železnica ponuja rešitev, ki krepi konkurenčnost in odpornost gospodarstva. Samo železnice imajo potencial energetske varčnosti in z minimalnimi neposrednimi emisijami ali celo popolnoma brez njih premikati tako ogromne količine tovora in milijone potnikov. Trajnostno razmišljanje in poslovanje po principih trajnostnega poslovanja sta postala strateška nujnost.

Evropska unija podpira preusmeritev tovora na tere

Evropska unija je svojo pot jasno začrtala v Zelenem dogovoru. V njem je med drugim zapisano, da mora do leta 2050 transportni sektor emisije zmanjšati za 90 %. Da bi to dosegli, pa je treba uresničevati preplet ukrepov, med katerimi je nedvomno ključna preusmeritev tovarnega prometa s cest na železnice. Železnica je namreč edina oblika prevoza tovora in potnikov, ki je že danes v velikem deležu elektrificirana, kar pomeni, da državam in podjetjem omogoča hiter in neposreden prehod na obnovljive vire energije.

Zelena logistika postaja prodajna prednost

Gospodarstveniki čedalje bolj prepoznajo, da je zelena logistika pravzaprav prodajna prednost. Železnica pri prevozu ene tone tovora z vlakom ustvari kar 14-krat manjši ogljični odtis kot prevoz ene tone tovora s povprečnim tovornim vozilom. Podjetja, ki v svojo dobavno verigo vključujejo železniški transport, tako neposredno zmanjšujejo negativne vplive na okolje, si zagotavljajo ključno konkurenčno prednost pri potrošnikih, ki so trajnostno ozaveščeni, in so ob tem skladna s čedalje strožjimi trajnostnimi zahtevami zakonodaje.

Po Sloveniji z vlakom brez emisij

Pri uresničevanju ambicioznih trajnostnih ciljev Slovenije in njenem zelenem prehodu imajo Slovenske železnice osrednjo

vlogo. Z električnimi vlaki se potniki v Sloveniji že danes vozimo povsem brez emisij. Sto odstotkov električne energije, ki jo Slovenske železnice uporabljajo za vleko električnih potniških vlakov, je namreč iz obnovljivih virov, po tržni metodi. To pomeni, da je vpliv železnic na okolje pri nas – v primerjavi s cestnim prometom, ki temelji na fosilnih gorivih – resnično minimalen.

Učinkovitost, ki prinaša milijonske prihranke

Železnica pa izstopa tudi po svoji energetske varčnosti. Kljub ogromnim količinam tovora ki jih prevozniki vsak dan prepeljejo po železniškem omrežju, železnica porabi le 1 % vse energije v prometu.

Tehnološki napredek pa omogoča tudi nenehno izboljševanje. Slovenske železnice vsako leto izboljšajo svojo energetske učinkovitost za okrog 1 %. Čeprav je na prvi pogled to videti malo, pa so učinki v praksi ogromni. Samo leta 2024 je izboljšanje učinkovitosti pomenilo prihranek v višini 18.000 MWh, kar pomeni 1,89 milijona evrov nižji strošek energije. Povsem jasno je, da trajnostna naravnost in gospodarska uspešnost hodita z roko v roki.

Okolju prijazna mobilnost in ohranjanje biodiverzitete

Poleg osnovne funkcije zagotavljanja učinkovitega in okolju prijaznega prevoza, postajajo Slovenske železnice tudi pomemben deležnik pri ohranjanju biodiverzitete

Foto: Miško Kranjec / Slovenske železnice

Partnerji za prihodnost

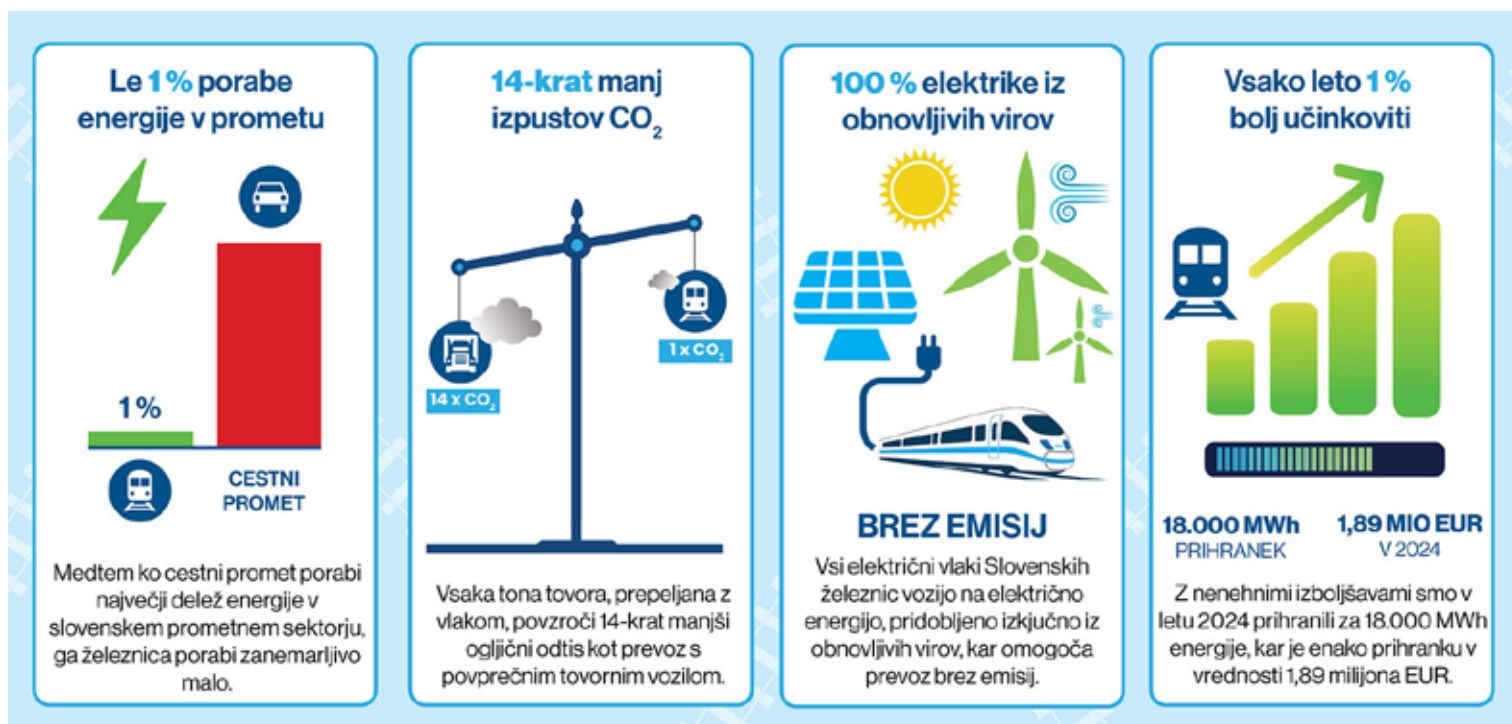
Za slovensko gospodarstvo je robustna in učinkovita železniška infrastruktura vitalnega pomena. Železniška povezava Luke Koper z zalednimi trgi srednje in jugovzhodne Evrope omogoča hiter, varen in trajnosten pretok blaga. Vlaganja v železnice pa so vlaganja v dolgoročno stabilnost slovenskega logističnega sektorja. Z izbiro železniškega transporta gospodarstvo dejavno sodeluje pri zmanjševanju vplivov na okolje. Železnica je postala najpametnejša izbira za trajnostno prihodnost Slovenije in Evrope. ■

ter uvajanju inovativnih praks na področju ravnanja z naravnimi viri.

Pomemben korak k večji ekološki odgovornosti predstavlja projekt zasaditve medovitih trajnic na železniških postajah in drugih obremenjenih, pogosto degradiranih zemljiščih ob progah. Dopolnjuje ga tudi nacionalni projekt setve sončnic »Sejemo sončno prihodnost«, ki ga Slovenske železnice izvajajo v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ob progah. Takšni ukrepi ne izboljšujejo le biotske raznovrstnosti, temveč tudi estetsko podobo železniškega prostora ter njegov pozitiven vpliv na širšo skupnost. Ta območja, ki so pogosto degradirana zaradi intenzivne rabe, se tako preoblikujejo v življenjski prostor za opraševalce.

Foto: Miško Kranjec / Slovenske železnice

Vir: Slovenske železnice

Fokus GZS

Foto: Tadej Kreft, arhiv GZS

Media GZS

Dosežki za podjetja

Podaljšanje Uredbe o nadomestilih za posredne stroške emisij TGP za dodatna 3 leta

Uredba o nadomestilih za posredne stroške emisij TGP je po uspešno izvedenem prvem triletju veljavnosti prvotne uredbe (od 2023 do 2025) podaljšana za dodatna 3 leta, od leta 2026 do 2028. Gospodarska zbornica Slovenije je aktivno zastopala interese gospodarstva pri sprejemu ukrepa, ki izenačuje pogoje poslovanja s podjetji v upravičenih dejavnostih v drugih državah članicah EU. Gre za podporo najbolj energetske intenzivni industriji (proizvodnja jekla, aluminija, papirja, livarne ...).

Kaj ukrep pomeni

- Nadomestilo je pravzaprav povračilo dela stroškov električne energije, povezanih z emisijami CO₂, ki nastanejo pri nakupu električne energije zaradi vključene cene emisijskih kuponov.
- Podpora energetske intenzivnim industrijam, ki jih med upravičene uvrščajo EU smernice, v zameno za izvedene investicije v razogličanje industrije.
- Ukrep obenem preprečuje selitve te industrije izven EU, kjer proizvodnja sicer poteka v manj stroškovno, a okoljsko bolj obremenjujočih pogojih.

Ključne koristi za podjetja

- Znižanje stroškov poslovanja in izboljšanje konkurenčnosti slovenskih podjetij v primerjavi s konkurenti v drugih državah članicah
- Podpora zelenemu prehodu in energetske učinkovitosti v industriji, saj morajo podjetja vsa sredstva nameniti za projekte v ta namen.
- Večja finančna stabilnost in predvidljivost.

Vpliv na gospodarstvo

- Ohranjanje konkurenčnosti slovenskega najbolj elektro intenzivnega gospodarstva.
- Zmanjševanje tveganja selitve proizvodnje v tujino (carbon leakage).
- Primerljivost pogojev s podjetji v drugih državah EU.

Pomen časovnega podaljšanja

- 3-letno obdobje omogoča dolgoročno načrtovanje in izvedbo večjih investicij.
- Stabilnejše poslovno okolje.

Strateški pomen

- Uravnoteženje okoljskih ciljev in gospodarske vzdržnosti.
- Ključen podporni mehanizem v procesu zelenega prehoda.

Dosežki GZS v 2025

Upravni odbor GZS se je na aprilski seji seznanil z letnim poročilom in ključnimi dosežki zbornice v preteklem letu. Kaj smo z našimi aktivnostmi v lanskem letu dosegli?

Socialni dialog

- določitev minimalne plače za leto 2025 v skladu s pričakovanji delodajalcev – dvig samo s stopnjo inflacije;
- omilitev zahtev za delodajalce na področju evidenc delovnega časa;
- blažji pogoji za prihod visokokvalificirane tuje delovne sile;
- podaljšanje obsega začasnega in občasnega dela upokojenecv na 85 ur mesečno in možnost opravljanja dela s krajšim delovnim časom delavca pred upokojitvijo v okviru sprejete novele Zakona o urejanju trga dela;
- sprejem zakona in aktivacija trajne sheme skrajšanega delovnega časa – delno povračilo nadomestila plače za skrajšan delovni čas za dejavnosti, ki so bile po analizi UMAR in po mnenju ZRSZ opredeljene kot rizične glede zmožnosti poslovanja;
- sprejem pokojninske reforme brez dodatnih bremen za podjetja;

- okrepitev nadzora za preprečevanje zlorab bolniškega staleža;
- sklenitev aneksov k 11 kolektivnim pogodbam dejavnosti;
- obnovljen socialni dialog na 2 dejavnostih.

Regulativa in politike

- EUDR: »stop the clock«: začetek dialoga o vsebinskih poenostavitvah;
- »Stop the clock« trajnostnega poročanja in skrbnega pregleda na področju trajnosti (CSRD in CS3D) ter preprečitev dodatnih obveznosti ('gold plating') za slovenska podjetja; povečanje vstopnih pragov glede velikosti podjetij za poročanje, s čimer se je občutno zmanjšalo število zavezancev za poročanje;
- poenostavitve in izboljšave v »Načrtu za dvig konkurenčnosti v javnem naročanju«
- obvezna uporaba e-računov v poslovanju med podjetji po Zakonu o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov;
- uvedba predmeta Informatika in digitalne tehnologije v 7. razred, uvedba mikrodokazil za pridobitev določenih kompetenc v visokem šolstvu;

- izboljšanje zakonodajnega okvira na področju plačilnih sistemov in storitev – odprava določenih ovir pri odpiranju čezmejnih bančnih računov za podjetja;
- uvedba strožjih varovalk proti zlorabam kolektivnih tožb, zlasti z vidika zaščite podjetij pred neutemeljenimi in nesorazmernimi postopki.

Okolje, podnebje in energija

- vzpostavitev Slovenskega centra za krožno gospodarstvo, kjer je GZS vodilni partner;
- podnebni zakon: ohranitev subvencij za fosilna goriva;
- »Stop the clock« Uredbe za baterije – zamik začetka izpolnjevanja obveznosti za 2 leti za poročanje o skrbnem pregledu;
- omrežnine: doseženi popravki sistema, ki bodo prinesli manjše izboljšave za manjše poslovne odjemalce.

Strateški razvoj in internacionalizacija

- vzpostavitev Zaveznitva za dvojno rabo na podlagi podpisane Memoranduma o sodelovanju med GZS in TECES;
- vzpostavitev Kompetenčnega centra za umetno inteligenco z GZS kot vodilnim partnerjem;
- vplivanje na oblikovanje Večletnega finančnega okvira EK 2028-2034 za večji učinek v gospodarstvu;
- vzpostavitev platforme »Iz laboratorija v posel« – povezovanje podjetij z raziskovalnimi organizacijami;
- sooblikovanje instrumenta inovacijskega vavčerja v sodelovanju z MVZI in ARIS, ki bo lansiran v 2026;
- krepitev kompetenc članov GZS za partnersko povezovanje na globalnih trgih.

Zastopamo stališča gospodarstva

Pozivamo k čimprejšnjemu začetku izvajanja pomoči

Na GZS, kjer smo strokovno sodelovali pri pripravi Zakona o spodbujanju konkurenčnosti in razogljičenja elektro intenzivnih podjetij (ZSKREP), pozdravljamo potrditev sheme državne pomoči energetske intenzivnim podjetjem s strani Evropske komisije, ki jim omogoča subvencioniranje dela stroškov električne energije v zameno za naložbe v razogljičenje. Evropska komisija je presodila, da je shema primerna in sorazmerna ter pospešuje zeleni prehod v industriji. Pozivamo vlado k čimprejšnjemu začetku izvajanja ukrepa v praksi.

»Glede na trenutne geostrateške izzive je energetske intenzivna industrija med najbolj izpostavljenimi pri ohranjanju konkurenčnosti. Zdaj, ko je odobritev iz Bruslja pridobljena, je izvedba sheme v slovenskih rokah. Ključno je, da vlada sedaj brez odlašanja izvede še zadnje izvedbene korake,« je poudarila **Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS**. Zaradi aktualnih geostrateških razmer je razlogov za čimprejšnjo vzpostavitev mehanizma, ki ga predvideva ZSKREP, še več.

Zakon predvideva znižanje stroškov električne energije ob hkratni zavezi za naložbe v razogljičenje: prejemniki pomoči morajo vsaj polovico prejetih sredstev investirati v razogljičenje, obnovljive vire in energetske učinkovitost. Upravičena bodo podjetja, katerih letna poraba električne energije presega 15 GWh, ki so več kot 5-odstotno energetske intenzivna, imajo vzpostavljen sistem upravljanja z energijo ter ustrezajo najbolj kritičnim dejavnostim glede izvozne naravnosti in elektro intenzivnosti po CISAF smernicah. Subvencija se lahko dodeli za največ polovico porabljene električne energije, spodbuda na enoto porabljene energije pa ne sme presežati polovice referenčne tržne cene pasovne električne energije za posamezno leto.

Višino spodbude in obseg razpoložljivih sredstev za posamezno leto določi Vlada. Po dogovoru GZS pričakuje približno 30 milijonov evrov letno oziroma okoli 100 milijonov evrov v treh letih. Sredstva naj bi zagotavljala oba državna stebra proizvodnje električne energije: Holding Slovenske elektrarne in GEN energija.

Slovenija naj aktivno podpre pospešitev okoljskih presoj v okviru evropskega okoljskega omnibusa

Podpiramo predlog Evropske komisije za pospešitev okoljskih presoj, ki je del širšega evropskega okoljskega omnibusa. Ob tem menimo, da mora Slovenija zavzeti bolj odločno in razvojno usmerjeno stališče, saj trenutni upravni postopki pogosto zavirajo investicije in zmanjšujejo konkurenčnost gospodarstva. »Če želimo slediti razvoju naprednejših držav EU, si ne moremo več privoščiti dolgotrajnih in nepreglednih postopkov, ki dušijo investicije,« opozarja **generalna direktorica GZS Vesna Nahtigal**.

Predlog uredbe COM(2025) 984 prinaša racionalizacijo, digitalizacijo in boljšo usklajenost postopkov presoje vplivov na okolje.

Po naši oceni so to nujni koraki za izboljšanje poslovnega okolja, saj so postopki v Sloveniji še vedno pogosto zapleteni in dolgotrajni.

Menimo, da bi morala Slovenija predlog uredbe izkoristiti kot priložnost za pospešitev razvoja in dohitevanje najbolj učinkovitih držav članic EU. Pozivamo k aktivni podpori prizadevanjem Evropske komisije, pripravi nacionalnega akcijskega načrta, kreptivi kadrov ter pospešeni digitalizaciji. Le tako bo mogoče zagotoviti bolj predvidljivo in učinkovito investicijsko okolje, kar je pomembno za uspešen zeleni prehod in dolgoročni razvoj Slovenije.

Predlagali smo razširitev uporabe ukrepa skrajšane delovnega časa tudi na lesno industrijo (brez pohištva)

Vladi RS smo posredovali predlog za razširitev seznama dejavnosti, ki so upravičene do ukrepa delnega povračila nadomestila plače za skrajšan delovni čas. Na podlagi naše analize smo predlagali, da se na seznam vključi tudi del lesne industrije C16 – obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja (razen pohištva), saj se tudi v tej panogi kažejo znaki zaostrovanja razmer in tveganja za izgubo delovnih mest.

»Zaradi aktualnega dogajanja, povezanega z vojno na Bližnjem vzhodu, je del lesne industrije izpostavljen velikemu padcu proizvodnje in prodaje. Število zaposlenih se znižuje. Predlagamo, da

se seznam upravičenih dejavnosti uporabe ukrepa skrajšanega delovnega časa zato nujno razširi tudi na lesno industrijo. V Avstriji je pristojno ministrstvo podjetjem iz te dejavnosti možnost sofinanciranja skrajšanega delovnega časa že odobrilo,« je poudaril **Mitja Gorenšek, glavni izvršni direktor GZS**.

Koristnost sheme skrajšanega delovnega časa, pri čigar vzpostavitvi smo aktivno sodelovali s predlogi rešitev, se v praksi že potrjuje. Ukrep namreč podjetjem pomaga premostiti začasne motnje v poslovanju ter ohraniti znanje, kadre in delovna mesta. Po podatkih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti z začetka aprila je bilo izplačanih že približno 205.000 EUR delnega povračila nadomestila plače, s čimer je bilo podprtih več kot 1.600 delovnih mest.

Za razvojni preboj Slovenije bodo potrebni nadaljnji ukrepi

Na GZS zelo podpiramo predlog zakona o interventnih ukrepih za razvoj Slovenije, saj pomeni prepoznaven premik od dodatnega davčnega in administrativnega obremenjevanja k postopni razbremenitvi gospodarstva in državljanov. Predlog prinaša ukrepe, ki izboljšujejo konkurenčnost podjetij in hkrati pomagajo ljudem pri blažitvi življenjskih stroškov. Ob tem poudarjamo, da gre šele za prvi korak – za razvojni preboj je nujna druga faza ukrepov, zlasti na področju davčnih razbremenitev in odprave administrativnih ovir. Zato smo že predlagali prioritete ukrepe, ki jih bo morala nova vlada izvesti v prve pol leta in nato v nadaljnjih dveh letih, če želimo obrniti trend slovenskega gospodarstva navzgor.

»Če bomo okrepili gospodarstvo, bomo v Sloveniji lažje ohranili javno zdravstvo, šolstvo, vlaganja v infrastrukturo ter poskrbeli za najstarejše in socialno šibke,« je poudarila **Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS**. »Predlog interventnega zakona pozdravljamo kot prvi korak v pravo smer. Daje jasno sporočilo, da spreminjamo smer razvoja Slovenije – od dodatnega davčnega in administrativnega obremenjevanja gremo k postopni razbremenitvi gospodarstva in državljanov. Takšen premik je nujen in pravočasen, saj je imela Slovenija po podatkih Eurostata lani med največjimi povečanju stroškov dela v EU.«

Reprezentativne delodajalske organizacije pozivamo k takojšnjim ukrepom za konkurenčno gospodarstvo

Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije ter Združenje delodajalcev Slovenije ob začetku novega mandata Državnega zbora pozivamo k takojšnjim in usklajenim ukrepom za stabilno, predvidljivo in razvojno spodbudno poslovno okolje. To je še toliko pomembnejše v času geopolitične negotovosti, energetskih izzivov in izrazitih stroškovnih pritiskov. V ospredje postavljamo zamejitev in stabilizacijo

stroškov energije za podjetja, razbremenitev stroškov dela in davčnih obremenitev ter odločno zmanjšanje administrativnih in regulatornih ovir, ki zavirajo investicije, ter zagotavljanje stabilnega in predvidljivega zakonodajnega okvira, ki omogoča dolgoročno načrtovanje. Reprezentativne delodajalske organizacije opozarjamo tudi na nujnost ponovne krepitve dialoga med socialnimi partnerji ter vključujoče obravnave ključnih ekonomskih in socialnih vprašanj v okviru Ekonomsko-socialnega sveta. Brez tega bo težko ohranjati konkurenčnost, ustvarjati nova delovna mesta in zaganjati investicije.

Reprezentativne delodajalske organizacije zahtevamo obravnavo predloga novele zakona o socialnih prispevkih na ESS – skrajšan postopek je nesprejemljiv

Reprezentativne delodajalske organizacije (GZS, OZS, TZS, ZDOPS in ZDS) smo na ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovile protestno pismo zaradi nadaljevanja zakonodajnega postopka Predloga zakona o spremembah Zakona o prispevkih za socialno varnost brez predhodne obravnave na Ekonomsko-socialnem svetu (ESS) ter zaradi nameravane obravnave po skrajšanem postopku. Minister, ki bi moral biti prvi varuh socialnega dialoga, krši pravila ESS, predlog novele zakona pa nikakor ne izpolnjuje pogojev za skrajšan postopek obravnave.

Ocenjujemo, da gre pri nadaljevanju zakonodajnega postopka Predloga zakona o spremembah Zakona o prispevkih za socialno

varnost brez predhodne obravnave na ESS za neposredno in nedopustno kršitev pravil socialnega dialoga ter temeljnih načel delovanja ESS. Opozarjamo, da predlog novele pomeni daljnosežen poseg v sistem financiranja socialne varnosti in neposredno vpliva na stroške dela, konkurenčnost gospodarstva in poslovno okolje. Obravnava po skrajšanem postopku pa po našem zmanjšuje možnosti za strokovno, javno in socialno razpravo, izogib obravnavi na ESS pa lahko oslabi zaupanje v socialni dialog in postane slaba praksa tudi pri drugih zakonih.

Napovedujemo, da bomo v primeru nadaljevanja postopka brez socialnega dialoga uporabile vsa razpoložljiva sredstva za zaščito interesov gospodarstva in integritete socialnega dialoga v Republiki Sloveniji.

Utrip GZS

Novo partnerstvo kot prelomnica za slovenski startup ekosistem

Sekcija startup in scaleup podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), Inicijativa Start:up Slovenija ter Klub Poslovni angeli Slovenije so podpisali Sporazum o partnerstvu slovenskega startup ekosistema, ki predstavlja pomemben korak k bolj usklajenemu, strateškemu in mednarodno konkurenčnemu razvoju slovenskega startup okolja. Gre za prvo formalno partnerstvo ključnih krovnih organizacij slovenskega startup ekosistema, vzpostavljeno ob strokovni podpori organizacije ESNA (Europe Startup Nations Alliance). Že marca je bila v Sloveniji sprejeta celovita Slovenska startup strategija.

Predsednik Sekcije startup in scaleup podjetij pri GZS, Vuk Lau je povedal: »Sporazum o partnerstvu slovenskega startup ekosistema je naraven korak, ki izhaja iz več let plodnega sodelovanja številnih deležnikov slovenskega startup ekosistema. Pred nami je še veliko dela, vendar bo ta sporazum naše sodelovanje in skupna prizadevanja dvignil na višjo raven.«

»Partnerstvo pomeni prehod iz projektnega v sistemski pristop. Povezujemo obstoječe kapacitete v skupen program dela za hitrejšo izvajanje Slovenske startup strategije in večjo mednarodno prepoznavnost Slovenije,« je poudaril **Matej Rus, vodja iniciative Start:up Slovenija**.

Nina Dremelj, predsednica Kluba Poslovni angeli Slovenije, pa je dodala, da »to partnerstvo povezuje startup programe z zasebnim kapitalom, izkušnjami in mednarodnimi mrežami, da lahko slovenska podjetja hitreje rastejo globalno.«

Na dogodku so bili predstavljeni ključni ukrepi iz Slovenske startup strategije ter gospodarskega programa Made in Slovenia 2035, ki predstavljajo vsebinski in operativni okvir za nadaljnji

Nina Dremelj, predsednica Kluba Poslovni angeli Slovenije, Vuk Lau, predsednik Sekcije startup in scaleup podjetij pri GZS, Gordana Kisilak, direktorica Zbornica osrednjeslovenske regije GZS in Matej Rus, vodja iniciative Start:up Slovenija.

razvoj ekosistema. Pri tem je bilo posebej poudarjeno, da so ukrepi iz obeh medsebojno usklajeni ter tvorijo enoten razvojni okvir za spodbujanje inovativnosti, rasti startupov in dolgoročne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Vesna Nahtigal, generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije, je ob tem izpostavila: »Na Gospodarski zbornici Slovenije kot osrednjem gospodarskem združenju in glasu gospodarstva prepoznavamo startupe in inovativna podjetja kot enega pomembnih razvojnih segmentov slovenskega gospodarstva. Ne gre za ločen del, temveč za vse bolj integriran del širšega gospodarskega sistema, ki pomembno prispeva k njegovi preobrazbi, inovativnosti in dodani vrednosti.«

Prvi podatki še ne omogočajo celovite presoje poslovanja

Na GZS pozdravljamo vsako rast dobičkov podjetij v Sloveniji, vendar opozarjamo, da jih je treba postaviti v širši gospodarski kontekst. Poenostavljene interpretacije o »rekordnih dobičkih« ne kažejo realne slike za vse dejavnosti gospodarstva. Prva objava AJPES-a o poslovanju družb v letu 2025 ne omogoča poglobljene presoje po dejavnostih. Ključni kazalniki – zlasti zelo šibka realna rast dodane vrednosti – pritrjujejo opozorilom gospodarskih organizacij o nadaljnjem ohlajanju gospodarstva ter vse večjih konkurenčnih pritiskih.

»Po prvi oceni so se neto dobički v letu 2025 povečali za 12 odstotkov, vendar je takšna rast lahko tudi posledica manjše neto izgube dela podjetij in ne nujno zgolj višjih dobičkov uspešnejših družb. Dokler AJPES ne objavi dodatnih razčlenjenih podatkov, ni mogoče oceniti dejanskih vzrokov za spremembo neto dobička,« pravi **glavni ekonomist in vodja analitske službe GZS Bojan Ivanc**.

Prva objava AJPES-a o poslovanju gospodarskih družb v letu 2025 ne razkriva strukture dobička po posameznih dejavnostih ali podjetjih (v majhnem slovenskem gospodarstvu lahko le poslovanje enega podjetja vpliva na agregat, kot je neto dobiček), prav tako ne vključuje

pomembnih kazalnikov, kot so EBITDA, stroški dela in investicije. Objavljeni podatki kažejo, da je bilo v letu 2025 največ neto dobička ustvarjenega v predelovalnih dejavnostih in trgovini, kar je povsem skladno z njunim pomenom v dodani vrednosti. Hkrati AJPES v objavi navaja, da so k rasti neto dobička največ prispevale strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, energetika ter predelovalne dejavnosti. Pri tem velja poudariti, da prvi dve dejavnosti nista tipični nosilki rasti neto dobička in imata relativno majhen makroekonomski pomen z vidika zaposlenosti in ustvarjene dodane vrednosti.

Stanja gospodarstva ni mogoče presojeti zgolj na podlagi neto dobička, ki je računovodska kategorija in se pogosto napačno enači zgolj z izplačili lastnikom. Ključen kazalnik za GZS v objavi je dodana vrednost, ki se je v letu 2025 pri družbah realno povečala le za 0,4 odstotka, kar potrjuje zelo šibko gospodarsko rast (1,1 % v 2025).

Objava AJPES ne spreminja naše ocene glede ogroženosti približno 66.000 delovnih mest in 16.000 podjetij zaradi visokega dviga minimalne plače. Ta ukrep bo namreč v celoti vplival na poslovne rezultate podjetij šele v letu 2026.

Na razpis za priznanja GZS na regionalni ravni prejeli 235 inovacijskih predlogov

GZS in 13 regijskih zbornic tudi letos z nacionalnim projektom Priznanja za inovacije GZS v okviru blagovne znamke Inovativna Slovenija sistematično spodbujamo razvoj in uvajanje novih rešitev. Na razpis 2026 je na regionalni ravni prispelo skupaj 235 inovacijskih predlogov, kar potrjuje visoko inovacijsko aktivnost podjetij, raziskovalnih organizacij in posameznikov. V prihodnjih tednih bodo strokovne komisije inovacije ocenile na regijski ravni, sledile pa bodo regijske podelitve priznanj. Najboljše inovacije iz posameznih regij bodo kandidirale za priznanja na nacionalni ravni, ki bodo podeljena 15. septembra v okviru Dneva inovativnosti GZS.

Podaljšana veljavnost odredbe za hitrejšo zaposlovanje tujcev

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je z odredbo za šest mesecev podaljšalo veljavnost Odredbe o določitvi dejavnosti in poklicev, v katerih se lahko tujci hitreje zaposlujejo. Odredba je stopila v veljavo s 24. aprilom. Delodajalci

Katja Pokeržnik, direktorica GZS – Koroške gospodarske zbornice, ki vodi projekt priznanj za inovacije GZS, je ob tem povedala: »Inovacije so danes več kot razvoj novih izdelkov – so pogoj za produktivnost, preboj na tuje trge in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. V obdobju povečane negotovosti in izrazitih geopolitičnih trendov postajajo ključne tudi za varnost in stabilnost družbe.«

Rdeča nit letošnjega projekta podelitev je »Inovacije ustvarjajo varno prihodnost«, ki v ospredje postavlja rešitve, ki s sodobnimi tehnologijami in novimi pristopi prispevajo k varnosti ljudi, prehranski ter kibernetiki varnosti in večji odpornosti poslovnih sistemov.

lahko v določenih poklicih, po enostavnejšem postopku vse do 31. oktobra 2026 podate vloge za hitrejšo zaposlitev tujcev.

Še naprej se ohranja nabor istih poklicev (znotraj določenih dejavnosti), kot so bili določeni že ob objavi prve odredbe (v Uradnem listu št. 102/2025, z 5.12.2025).

Zalivska kriza se iz tveganja spreminja v realen šok za del slovenskega gospodarstva

Zalivska kriza ima vse bolj negativne posledice za slovensko gospodarstvo. Najnovejša analiza GZS, opravljena na osnovi ankete med 56 srednje velikimi in velikimi podjetji iz ključnih gospodarskih panog, kaže, da se geopolitično tveganje hitro preliva v dejanske operativne motnje, stroškovni šok in pritisk na konkurenčnost podjetij.

Zalivska kriza tako po oceni podjetij ni več zgolj potencialno tveganje, temveč že konkretna omejitev poslovanja. Jedro težav ostaja izrazito povezano z logistiko, kar dviguje cene in slabša preskrbljenost, ki je posledica geopolitičnih razmer na Bližnjem vzhodu. Podjetja kot ključne razloge za motnje najpogosteje navajajo daljše dobavne roke iz Azije zaradi razmer v Hormuški ožini, omejitve tranzita prek Bližnjega vzhoda ter zaplete v ladijskih in letalskih povezavah.

»Kar 86 odstotkov podjetij zaznava močan pritisk na cene energentov, 78 odstotkov na transportne storitve, več kot polovica pa tudi na petrokemične proizvode (guma, plastika, umetna gnojila ipd.). Pri večini podjetij so bile podražitve s strani dobaviteljev že uresničene ali pa so napovedane, kar pomeni, da je cenovni šok že vgrajen v nabavne pogoje,« poudarja **glavni ekonomist in vodja analitske službe GZS Bojan Ivanc**.

Podjetja višjih stroškov večinoma ne morejo v celoti prenesti v prodajne cene. Dve tretjini jih stroške prenaša le delno, predvsem zaradi hudih konkurenčnih pritiskov, pritiska kupcev ter dolgoročnih pogodb s fiksnimi cenami. Posledično se pritisk neposredno preliva v marže in finančno vzdržnost poslovanja podjetij.

Analiza ankete GZS kaže, da se podjetja na razmere odzivajo celovito – z iskanjem alternativnih dobaviteljev, spremembami cenikov, zamiki investicij, povečevanjem zalog in prilagajanjem transportnih poti. Skoraj polovica podjetij že odlaga ključne razvojne naložbe, kar ima lahko dolgoročnejši posledice za rast in produktivnost.

V prihodnjih 6 do 12 mesecih podjetja kot največja tveganja izpostavljajo izgubo konkurenčnosti, nadaljnje stroškovne pritiske, možnost zastojev v proizvodnji ter likvidnostne izzive. Ob tem od države predvsem pričakujejo hitro regulativno razbremenitev, večjo predvidljivost poslovnega okolja in boljše informacije o razvoju razmer.

Glavni ekonomist GZS Bojan Ivanc je opozoril na posledice zalivske krize za slovenska podjetja.

Analiza ankete

Slovenska tovarna umetne inteligence – nova priložnost za konkurenčnost podjetij

Uvajanje umetne inteligence postaja vse pomembnejši dejavnik konkurenčnosti podjetij. V tem kontekstu ima Slovenska tovarna umetne inteligence (SLAIF) posebno vlogo, saj podjetjem omogoča dostop do tehnologij, znanja in podpornih storitev, ki so bile doslej večinoma omejene na raziskovalno okolje ali velike mednarodne sisteme. Projekt je umeščen v evropski okvir tovarn umetne inteligence v okviru programa EuroHPC in predstavlja eno osrednjih nacionalnih pobud na področju umetne inteligence.

Andrej Brvar, Infocenter, in Mateja Pucihar Baebler, Združenje za informatiko in telekomunikacije, GZS

Projekt SLAIF se izvaja v okviru nacionalnega konzorcija partnerjev. Koordinator projekta je Institut informacijskih znanosti (IZUM), medtem ko Institut Jožef Stefan (IJS) v projektu sodeluje kot tehnični vodja. V konzorciju sodelujejo še Univerza v Ljubljani (UL), Univerza v Mariboru (UM), Univerza v Novi Gorici (UNG), Univerza na Primorskem (UP), Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu (FIŠ), Arnes kot infrastrukturni partner ter Tehnološki park Ljubljana (TPLJ).

Gospodarska zbornica Slovenije je v projekt vključena kot reprezentativni partner gospodarstva. Njena vloga je sistematično vključevanje podjetij v projekt SLAIF, prenos potreb gospodarstva v razvoj storitev ter povezovanje aktivnosti projekta z regijskimi in panožnimi gospodarskimi okolji. S tem GZS zagotavlja, da se

Daniel Vladušič, XLAB d.o.o.

K sodelovanju v SLAIF nas je pritegnila možnost, da bo mogoče storitve tudi neposredno preizkusiti. Ker smo že dolga leta uporabniki HPC sistemov in jih s tega vidika dobro poznamo, hkrati pa delujemo kot razvijalci in raziskovalci algoritmov umetne inteligence, nas je zanimalo, kako bo organiziran programski del takšne infrastrukture. Zanimalo nas je tudi, ali se približuje konceptom oblačnega računalništva oziroma inženirstva umetne inteligence, kot je običajen HPC.

Na podlagi prve izkušnje smo bili z vidnim zadovoljni in priporočamo, da podjetja, ki razvijajo AI rešitve ali modele ter potrebujejo dostop do ustrezne infrastrukture, testnega okolja in strokovne podpore, storitve SLAIF vsaj preizkusijo. Pri tem je pomembno, da SLAIF kot nacionalna točka za umetno inteligenco omogoča dostop tudi manjšim podjetjem ter podpira uporabo rešitev v varnem in nadzorovanem okolju.

projekt razvija v tesnem stiku z dejanskimi potrebami gospodarstva.

Dostop do zmogljive infrastrukture

Za gospodarstvo je ključna prednost SLAIF dostop do visokozmogljivega računalništva. Podjetja lahko te superračunalniške zmogljivosti uporabljajo za obdelavo velikih količin podatkov, učenje zahtevnih modelov umetne inteligence, izvajanje simulacij ter optimizacijo procesov. Takšne zmogljivosti so za posamezna podjetja pogosto finančno ali organizacijsko težko dosegljive, v okviru SLAIF pa so na voljo v strokovno podprtem in varnem okolju.

Podjetjem je na voljo podpora na celotni poti uvajanja umetne inteligence, od opredelitve poslovnega problema ter testiranja in dokazovanja koncepta do razvoja in uvajanja konkretnih rešitev. Poseben poudarek je na uporabniško usmerjenih storitvah, kar

V aprilu je na FERi potekal 2. odprti dan za gospodarstvo v sklopu projekta SLAIF. Foto: Jakob Žebeljan

je še posebej pomembno za mala in srednje velika podjetja, ki pogosto nimajo lastnih specializiranih ekip za umetno inteligenco.

Krepitev znanj in kompetenc

Pomemben del delovanja SLAIF so tudi usposabljanja in izobraževanja, namenjena tako strokovnim kadrom kot vodstvu. Poudarek je na praktičnih primerih uporabe ter na realnem razumevanju priložnosti in omejitev umetne inteligence. S tem projekt prispeva k bolj premišljenemu in dolgoročno vzdržnemu uvajanju umetne inteligence v podjetjih.

Za slovensko gospodarstvo SLAIF predstavlja pomembno dolgoročno razvojno podporo. Podjetjem omogoča, da umetno inteligenco uvajajo postopno, premišljeno in na način, ki prispeva k večji učinkovitosti, inovativnosti in konkurenčnosti. Ob aktivni vlogi Gospodarske zbornice Slovenije projekt SLAIF pomembno prispeva k uveljavljanju umetne inteligence kot orodja za razvoj, inovacije in večjo konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

SLAIF kot stičišče znanja in prakse

V Mariboru je 10. aprila 2026 potekal 2. Odprti dan za gospodarstvo Slovenske tovarne umetne inteligence (SLAIF), ki je združil podjetja, raziskovalce in institucionalne partnerje z namenom poglobljenega dialoga o uporabi umetne inteligence v praksi.

Osrednji del dogodka so zaznamovali primeri dobre prakse, ki so jih predstavila podjetja Inova IT, IGEA in XLAB. Njihove izkušnje so pokazale, kako je mogoče v sodelovanju s projektom SLAIF razvijati in preizkušati napredne rešitve ter hkrati zmanjševati tehnološka in razvojna tveganja. Razprava je potrdila, da podjetja vse bolj iščejo praktične, zanesljive in dolgoročne oblike podpore pri uvajanju umetne inteligence.

Rekordno število udeleženk strokovnega seminarja Sekcije hotelskih gospodinj Slovenije

15. aprila je v Grand Hotelu Koper uspešno potekal strokovni seminar Sekcije hotelskih gospodinj Slovenije, ki je z raznolikim in aktualnim programom združil rekordno število udeleženk.

TGZS se zahvaljuje **Predsednici sekcije hotelskih gospodinj Barbari Polak Tomšič** za organizacijo in vodenje Združenja ter prizadevanje za razvoj in izboljšave na področju hotelskega gospodinjstva.

Dogajanje je bilo skozi ves dan izjemno pestro – od strokovnih predavanj, delavnice o grajenju uspešnih ekip, predstavitev dobrih praks iz hotelskega gospodinjstva do zanimive okrogle mize o prihodnosti in vlogi novih tehnologij ter robotike.

Posebno vrednost so prispevali tudi razstavljalci in sponzorji, ki so s svojimi predstavitvami in druženjem obogatili izkušnjo udeleženk. Zahvala tudi sponzorjem mini tekmovanja v zlaganju brisač in kopalnih plaščev, ki so vsem tekmovalkam podarili nagrade.

Strokovni seminar Sekcije hotelskih gospodinj Slovenije, ki je z raznolikim in aktualnim programom združil rekordno število udeleženk.

Za prijetno kulinarično noto je poskrbel Grand Koper Hotel, ki je udeležence dogodka razvajal z okusno kulinariko.

Dosežen dogovor o poenostavitvi pravil za umetno inteligenco (UI)

Evropski parlament in Svet EU sta dosegla politični dogovor o spremembah pravil za umetno inteligenco tako imenovani Digitalni omnibus o umetni inteligenci. EU želi s tem poenostaviti izvajanje Akta o umetni inteligenci in zmanjšati administrativna bremena za podjetja. Dogovor predstavlja del širše agende poenostavitve digitalne zakonodaje in krepitve evropske konkurenčnosti.

Za sisteme na področjih, kot so biometrija, kritična infrastruktura, izobraževanje, zaposlovanje, migracije, azil in nadzor meja,

bodo pravila začela veljati 2. decembra 2027. Za sisteme, vključene v proizvode, kot so dvigala ali igrače, bo rok 2. avgust 2028.

Dogovor prinaša poenostavitve za podjetja. Nekatere ugodnosti, namenjene malim in srednjim podjetjem, bodo razširjene na mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo. Hkrati naj bi se zmanjšalo podvajanje zahtev med Aktom o umetni inteligenci in sektorsko zakonodajo EU o varnosti proizvodov.

Pred začetkom veljavnosti morata dogovor formalno potrditi Evropski parlament in Svet EU.

gen-i

Aktivno upravljanje proizvodnih naprav za najboljše donose

Po izteku podporne sheme odloča izbira pravega partnerja.

Dom z živalmi je lepši – poskrbimo, da ostanejo objemi varni

Življenje s hišnimi ljubljenci je polno lepih doživetij. A tam, kjer so tačke, dlaka in radovedni smrčki, se pogosto skrivajo tudi bolhe, klopi in drugi s prostim očesom nevidni zajedavci, ki lahko vplivajo na zdravje živali in celotne družine.

Kako se živali okužijo z zajedavci?

Psi in mačke so zelo radovedne živali. Rade raziskujejo gozdove, sosednje vrtove in travnike, kjer lahko pridejo v stik z različnimi notranjimi in zunanji zajedavci.

Okužbi z zunanjimi zajedavci, kot so **bolhe** in **klopi**, se težko povsem izognemo, saj se živali z njimi lahko srečajo v mestu in na podeželju. Najpogostejši simptomi okužbe so **praskanje**, **grizenje**, **pordela koža**, **nemir**, **srbenje** in **stresanje z glavo**.

Živali svet raziskujejo predvsem z gobčkom, zato pogosto pridejo v stik tudi z **notranjimi zajedavci**, kot so **trakulje** in **gliste**. Ti izčrpavajo organizem živali, povzročajo prebavne in druge zdravstvene težave, v nekaterih primerih pa se lahko prenesejo tudi na človeka. Najpogostejši simptomi okužbe pri živalih so **driska**, **bruhanje**, **dlaka brez leska**, **gliste v iztrebkih**, **kašelj** in **srbenje zadnjika**.

Nevarnost okužbe za ljudi

Nekateri zajedavci se prenašajo z živali na ljudi in lahko povzročajo resne zdravstvene zaplete, zato je dosledna zaščita pomembna. Ker so hišne živali pogosto v tesnem stiku z nami (spijo na kavču, v postelji, jih božamo, se z njimi igramo), se lahko prek njih okužimo z zunanjimi in notranjimi zajedavci. Posebno ogroženi so **otroci**, **nosečnice**, **starejši** in **osebe z oslabiljenim imunskim sistemom**.

Kako poskrbeti, da bodo objemi z živaljo varni za družino?

S celostnim pristopom – **kombinacijo zdravil** in **rednega preprečevanja** – lahko dobro poskrbimo za varnost svojih kosmatincev, posredno pa tudi za svojo varnost. **Veterinarske smernice** priporočajo redno zaščito vse leto.

PES

MAČKA

Notranji zajedavci

- **1-krat na mesec**, če biva z otroki ali osebami s slabšim imunskim sistemom, na sprehodih ni pod nadzorom ali se prehranjuje s surovim mesom,
- **4-krat na leto** vsi ostali psi.

Uporabite izdelke iz družine **Dehinel**.

- **1- do 2-krat na leto**, če je mačka notranja in se nikoli ne giblje na prostem,
- **1-krat na mesec**, če biva z otroki ali osebami s slabšim imunskim sistemom ali pleni miši, ptiče in druge manjše živali,
- **4-krat na leto** vse ostale mačke.

Uporabite zdravilo v obliki kožnega nanosa **Dehispot**.

Zunanji zajedavci

1-krat na mesec vse leto.

Uporabite zdravilo v obliki kožnega nanosa **Fypryst Combo**.

1-krat na mesec vse leto.

Uporabite zdravilo v obliki kožnega nanosa **Fypryst Combo**.

Izdelki so na voljo v lekarni.

Redno dajanje zdravil proti zajedavcem živalim omogoča kakovostnejše življenje, lastnikom pa varnejše sobivanje z njimi.

INTERNACIONALIZACIJA

Slovensko-arabski poslovni svet pri GZS: skupnost podjetij s strateškim pogledom v prihodnost

Gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in arabskimi državami na Bližnjem vzhodu se v zadnjih letih opazno krepi, vendar njegov dejanski potencial v številnih segmentih ostaja še vedno premalo izkoriščen.

Nataša Turk, Center za mednarodno poslovanje, GZS

Arabski trgi sodijo med kapitalsko najmočnejša in investicijsko najbolj dinamična območja sveta, obenem pa vse bolj pospešeno vlagajo v sektorje, kjer ima Slovenija izrazite konkurenčne prednosti – napredno industrijo, energetiko, krožno gospodarstvo, pametne tehnologije, logistiko, zdravstvo ter znanje in inovacije. Na teh trgih je prisotnih že več slovenskih podjetij, na njihovo pobudo pa je bil oktobra lani pri Gospodarski zbornici Slovenije ustanovljen Slovensko-arabski poslovni svet (SArPS).

”

Uspeh na arabskih trgih temelji na pripravi, razumevanju in dolgoročnem pristopu. Slovensko-arabski poslovni svet lahko pri tem pomaga.

Kot poudarjajo poznavalci teh trgov, so arabske države v Zalivu kompleksna poslovna okolja, kjer uspeh ni samoumeven. Zahtevajo poglobljeno razumevanje lokalnih poslovnih kultur, dinamike odločanja in regulativnih okvirov, pa tudi pomembne vloge države v gospodarstvu. V času povečane globalne negotovosti, geopolitičnih napetosti in varnostnih tveganj pa postajajo za dolgoročno uspešno poslovanje čedalje bolj ključni premišljen vstop

na trg, strateška usklajenost ter povezano delovanje podjetij, podpornega okolja in gospodarske diplomacije.

Gospodarska zbornica Slovenije s svojo razvejano mrežo mednarodnih partnerjev aktivno podpira slovenska podjetja pri vstopu in utrjevanju prisotnosti na arabskih trgih. Podjetjem omogoča strukturiran pristop – od usposabljanj in priprave na trg do organizacije gospodarskih delegacij, B2B srečanj in različnih povezovalnih platform. Prav poslovni sveti pa predstavljajo nadgradnjo teh aktivnosti, saj omogočajo dolgoročnejše, ciljno usmerjeno in vsebinsko poglobljeno sodelovanje.

V tem okviru Slovensko-arabski poslovni svet prinaša pomemben premik – od klasičnega mreženja k bolj strateškemu, koordiniranemu nastopu. Članom omogoča redno obravnavo konkretnih poslovnih priložnosti, aktivno vključevanje v skupne nastope na trgih ter usklajeno komunikacijo. S tem spodbuja partnersko sodelovanje in prispeva h konkurenčnejšemu ter bolj samozavestnemu nastopu slovenskega gospodarstva v regiji.

»Arabski svet predstavlja za slovensko gospodarstvo strateško pomembnega partnerja, tako z vidika izvoza kot investicij in tehnološkega sodelovanja. Slovensko-arabski poslovni svet pri GZS je jasen signal, da želimo ta potencial uresničevati bolj usklajeno, dolgoročno in ambiciozno,« poudarja **predsednik GZS Tibor Šimonka**. Po njegovih besedah gre za platformo, ki povezuje podjetja, institucije in diplomacijo ter krepi zaupanje – ključni element uspešnega poslovanja na teh trgih.

Na širši kontekst opozarja **predsednik sveta Dušan Olaj**: »Svet se spreminja

hitreje, kot smo bili vajeni. Geopolitična razmerja se zaostrejujejo, tradicionalni trgi postajajo zasičeni, konkurenca je intenzivnejša, dostop do posameznih trgov pa pogosto tudi politično pogojen. V takšnih razmerah iskanje novih priložnosti ni več stvar izbire, temveč nujnosti.« Ob tem izpostavlja, da arabske države danes niso več zgolj izvoznice energentov, temveč dinamični trgi z ambicioznimi razvojnimi strategijami in obsežnimi investicijskimi cikli. »Investicije postajajo bolj selektivne, poudarek je na učinkovitosti, donosnosti in dolgoročni vzdržnosti,« dodaja.

Podpredsednica SARPS Anuša Gaši

ob tem poudarja, da ima Slovenija v tem prostoru več potenciala, kot se ga pogosto zaveda: *»Smo majhna, a izjemno prilagodljiva država, z močno industrijsko tradicijo, visoko ravno znanja ter podjetji, ki so inovativna in mednarodno konkurenčna. Naša prednost ni v velikosti, temveč v kakovosti, zanesljivosti in dolgoročni usmerjenosti. A to samo po sebi ni dovolj – uspešni bomo tisti, ki bomo nastopali povezano in strateško ter razumeli poslovno kulturo in pomen osebnih odnosov.«*

»Naš cilj ni zgolj organizacija dogodkov, temveč ustvarjanje mostov – med podjetji, institucijami in konkretnimi projekti. V prihodnje bomo še bolj usmerjeni v aktivnosti, ki prinašajo merljive rezultate, od poslovnih delegacij do ciljno usmerjenih dogodkov in tesnejšega sodelovanja z gospodarsko diplomacijo,« dodaja **Nataša Turk**.

Na pomen strateškega pristopa opozarja tudi **dr. Žiga Vavpotič, predsednik Sveta za internacionalizacijo pri GZS in podpredsednik SARPSa**: *»Internacionalizacija ni več enosmeren proces, temveč zahteva premišljeno izbiro trgov, partnerstev in načinov vstopa. Arabski trgi so lahko izjemno perspektivni, vendar uspeh temelji na pripravi, razumevanju in dolgoročnem pristopu.«*

Ena ključnih prednosti Slovensko-arabskega poslovnega sveta je njegovo tesno sodelovanje z državnimi institucijami in diplomatsko mrežo, kar omogoča boljše usklajenost politik in učinkovitejšo podporo podjetjem na terenu. Svet deluje tudi kot pomemben kanal povratnih informacij gospodarstva v procese oblikovanja zunanjetrogovinskih in razvojnih politik države.

Arabski trgi danes stojijo na presečišču ambicioznih razvojnih vizij in nujnih prilagoditev globalnim razmeram. Države Zaliva izvajajo obsežne investicijske cikle, usmerjene v diverzifikacijo gospodarstev, digitalno transformacijo in razvoj novih industrij. Hkrati pa se projekti vse bolj racionalizirajo – investicije so bolj selektivne, poudarek pa je na učinkovitosti in dolgoročni vzdržnosti. To pomeni, da priložnosti ostajajo velike, vendar zahtevajo več strateške priprave, razumevanja lokalnega okolja ter dolgoročne prisotnosti.

V takšnem okolju uspeh ni več rezultat posamičnih poslov, temveč premišljenega in vztrajnega grajenja odnosov. Prav to je ena ključnih vlog Slovensko-arabskega poslovnega sveta, ki ustvarja okolje, v katerem podjetja ne iščejo le priložnosti, temveč gradijo partnerstva. ■

Vabilo k sodelovanju

Podjetjem, ki internacionalizacijo razumejo kot premišljeno strateško odločitev in priložnosti iščejo na kapitalsko močnih trgih, svet ponuja celovit nabor podpore – od dostopa do preverjenih informacij in poslovnih priložnosti do pomoči pri vzpostavljanju partnerstev ter krepitev dialoga z institucijami.

Podjetja, ki želijo preseči omejitve individualnega nastopa, bolje obvladovati tveganja ter povečati učinkovitost svoje prisotnosti, so vabljeni k aktivni vključitvi v Slovensko-arabski poslovni svet pri GZS. Članstvo namreč pomeni več kot dostop – pomeni soustvarjanje skupnih prioritet in aktivno vlogo v povezani skupnosti, ki dolgoročno krepi položaj slovenskega gospodarstva na arabskih trgih.

Člani GZS, ki vas zanima povezovanje za uspešnejše poslovanje na arabskih trgih, vljudno vabljeni k članstvu.

Več o članstvu

INTERNACIONALIZACIJA

GZS Go International

China-Europe Business Development Forum 2026 v Parizu

10. aprila 2026 je v prostorih Maison des ESSEC v Parizu potekal China-Europe Business Development Forum 2026, ki je obeležil 50. obletnico diplomatskih odnosov med Kitajsko in Evropsko unijo ter združil predstavnike akademske sfere, gospodarstva in institucij. Med približno 120 udeleženci so bili vodilni strokovnjaki, predstavniki podjetij in oblikovalci politik.

Forum je naslovil ključna področja sodobnega gospodarskega sodelovanja med Kitajsko in Evropo. Profesor **WEN Yi** (Antai College) je predstavil makroekonomske trende in poslovne priložnosti, prvi panel pa je obravnaval poglobljeno sodelovanje v industrijskih verigah, s poudarkom na tehnološkem prenosu in integraciji dobavnih verig. Profesor **Denis Morisset** (ESSEC) je izpostavil vlogo blagovnih znamk pri spodbujanju potrošnje, zlasti v kontekstu globalnih trgov.

Posebno pozornost je pritegnil drugi panel z naslovom *Consumption Upgrade and Brand Interconnection: New Growth Engines for China-Europe Two-Way Markets*, ki ga je moderiral **dr. Žiga Vavpotič, predsednik Slovensko-kitajskega poslovnega sveta pri Gospodarski zbornici Slovenije**. V razpravi so sodelovali predstavniki podjetij in institucij, med drugim LVMH (Samaritaine Paris), France China Foundation, Bank of China in NIO Europe.

Razprava se je osredotočila na vprašanje, kako lahko blagovne znamke uspešno rastejo na mednarodnih trgih v vse bolj kompleksnem okolju. Med ključnimi poudarki so bili pomen lokalnega razumevanja trgov, gradnja zaupanja, strateška partnerstva ter prilagajanje poslovnih modelov posameznim regijam. Forum se je zaključil z imenovanjem ambasadorjev Antai Global Alumni European Chapter ter mreženjem udeležencev.

Aktualno

26. maj 2026	Jugovzhodna Azija iz prve roke – nova priložnost za slovenska podjetja
26. – 29. maj 2026	Gospodarska delegacija v Lubin, Poljska, VI. Lokalni kongres treh morij in gospodarski forum
30. maj – 5. junij 2026	Gospodarska delegacija v Argentino in Čile, poslovne priložnosti v okviru foruma EU - Argentina
2. – 4. junij 2026	Sejem in konferenca URBIS 2026, The Smart Cities Meetup
11. junij 2026	Slovenija – Indija: Strateško partnerstvo v tehnologiji in poslovanju
18. – 20. junij 2026	China brand fair 2026, Budimpešta

Javni razpis za spodbujanje partnerstev za nastop na tujih trgih 2025-2028

Od 15. junija 2026 od 12. ure pa do 31. julija 2026 do 12. ure je mogoče oddati vloge za prijavo na Javni razpis za spodbujanje partnerstev za nastop na tujih trgih 2025-2028 (JR Partnerstva 25-28). Predmet javnega razpisa je sofinanciranje partnerstev za izvajanje aktivnosti z namenom krepitev mednarodne konkurenčnosti in/ali možnosti uvajanja izdelkov/storitev na tujih trgih in/ali povečanja možnosti poslovnega sodelovanja MSP s tujimi partnerji.

Okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago, je do 6.750.000,00 EUR, od tega 3.000.000,00 EUR za programsko območje Kohezijska regija Vzhodna Slovenija in 3.750.000,00 EUR za programsko območje Kohezijska regija Zahodna Slovenija.

Več informacij

Vabilo podjetjem za posredovanje interesa za skupinsko udeležbo na mednarodnih sejmih v tujini v letu 2027 in prvi polovici leta 2028

Javna agencija SPIRIT Slovenija vabi slovenska podjetja k posredovanju interesa za skupinsko udeležbo na mednarodnih sejmih v tujini v letu 2027 in prvi polovici leta 2028. Posamezno podjetje lahko sodeluje z več predlogi za sejme. Zadnji rok za posredovanje interesa je 18. september 2026.

SPIRIT v okviru skupinskih predstavitev slovenskega gospodarstva na sejmih v tujini organizira sejmsko predstavitev ter krije stroške najema neopremljenega razstavnega prostora, tehničnih priključkov za potrebe delovanja skupinske stojnice in vpisa razstavljalcev v sejmski katalog.

Stroške elementov sejmske konstrukcije, postavitve razstavnega prostora, prevoza eksponatov in ostale stroške sejmske predstavitve krijejo podjetja sama. Skupinska stojnica je konstrukcijsko in grafično poenotena. Postavitev skupinske stojnice izvede skupen izvajalec postavitve, ki ga izberejo podjetja. ■

Več informacij o poslovnih priložnostih na tujih trgih

OTP BANKA

OTP banka za podjetne načrte vseh velikosti

Pogovor z mag. Sabino Župec Kranjc, članico uprave OTP banke, odgovorno za finančne trge in poslovanje z gospodarskimi družbami.

Gospa Sabina Župec Kranjc, kot članica uprave OTP banke ste odgovorni za poslovanje z gospodarskimi družbami. Kako danes opredeljujete vlogo OTP banke v financiranju slovenskega gospodarstva?

OTP banka je po velikosti kreditnega portfelja gospodarskim družbam druga največja banka v Sloveniji, kar pomeni tudi veliko odgovornost. Aktivno sodelujemo pri finančni podpori slovenskega gospodarstva ter omogočamo rast in razvoj tako obstoječim kot novim podjetjem. Naša vloga ni zgolj vloga kreditodajalca, temveč dolgoročnega partnerja podjetjem v različnih fazah njihovega razvoja – od rasti in preoblikovanja do strateških naložb.

Konec leta 2025 ste sprejeli novo strategijo za obdobje 2026–2030. Kaj prinaša področju poslovanja s podjetji?

Nova strategija pomeni jasen fokus na stranko, višjo raven uporabniške izkušnje in učinkovitejšo podporo podjetjem pri njihovem poslovanju, s fokusom na digitalnih kanalih in njihovih funkcionalnostih. Prepričani smo, da bomo z njeno dosledno implementacijo dodatno okrepili našo sposobnost spremljanja podjetja pri rasti, investicijah in razvoju ter jim ponudili celovite finančne rešitve, prilagojene njihovim potrebam.

Kako pomembna je velikost in sistemska vloga OTP banke na slovenskem finančnem trgu?

Naša velikost in sistemska pomembnost nam omogočata sodelovanje pri vseh večjih projektih v državi. To vključuje tudi sposobnost finančne podpore kompleksnim in obsežnim investicijam, tako na ravni posameznih velikih podjetij kot tudi podporo države in ministerstev pri izdaji državnih obveznic – vključno s tistimi za fizične osebe – kjer smo ključni partner.

Kako podpirate podjetja pri mednarodnem poslovanju?

Kot članica Skupine OTP, ene najhitreje rastočih bančnih skupin v regiji, imamo dostop do široke mreže bank v Srednji in Vzhodni Evropi, zlasti na Balkanu. To nam omogoča, da podjetjem pomagamo pri širjenju poslovanja v tujino, pri vzpostavljanju novih prodajnih poti in pri čezmejnem financiranju. Naša mednarodna povezanost je za slovenska podjetja pomembna konkurenčna prednost.

Projektno financiranje je eden ključnih segmentov vašega poslovanja. Kako ga razvijate?

Na področju projektnega financiranja imamo odličen tim z močno ekspertizo, zato ohranjamo pomemben tržni delež. Gre za strateški segment z vidika obsega kreditiranja, zato stalno nadgrajujemo specializirane storitve za investitorje in partnerje – tako na področju stanovanjske

gradnje, poslovnih objektov in infrastrukture kot tudi turizma in trgovine.

Kako banka podpira podjetja v času povečane negotovosti, kakršni smo priča danes?

V OTP banki se na negotove razmere ne odzivamo defenzivno, temveč z dobro pripravo in premišljenim upravljanjem tveganj. Sistematično se pripravljamo na različne scenarije – od geopolitičnih tveganj in energetske volatilitnosti do nihanj obrestnih mer. Naš cilj je, da tudi v takšnem okolju ostajamo stabilen, kapitalsko močan in zanesljiv partner podjetjem. To pomeni pravočasno prilagajanje finančnih rešitev, odprt dialog s strankami ter sposobnost, da podjetjem pomagamo ohraniti likvidnost, načrtovati investicije in sprejemati strateške odločitve tudi v razmerah povečane negotovosti. ■

INTERNACIONALIZACIJA

Gospodarska diplomacija in razvojna partnerstva kot vrata v Afriko

Afriški trgi niso več le obljuba prihodnosti, temveč konkreten prostor poslovnih priložnosti.

Jana Grilc, Anuša Pisanec, Nina Lenardič Purkart, Edvin Skrt in Dušan Pšeničnik

Afriški trgi postajajo laboratorij inovacij, prostor hitre urbanizacije in rastočih potreb, kjer se prepletajo izzivi prehranske varnosti in oskrbe z vodo, digitalizacije, energetike, infrastrukture in upravljanja z novimi tehnologijami. V takem okolju lahko pride do izraza znanje, prilagodljivost in sposobnost razvoja rešitev z visoko dodano vrednostjo slovenskih podjetij.

Pri tem ima ključno vlogo gospodarska, razvojna in znanstvena diplomacija, ki postaja reden spremljevalec zunanje politike. S povezovanjem javnega in zasebnega sektorja omogoča usklajen nastop na zahtevnih in oddaljenih trgih, kjer brez institucionalne podpore pogosto ne gre. Ne le enkratni izvoz, temveč gradnja dolgoročnih partnerstev je dobra praksa slovenskega nastopa. Tak pristop ubira tudi Evropska unija z Global Gateway strategijo za oblikovanje močnejših povezav s svetom oz. državami v razvoju, ki krepí uporabo razvojno-investicijskih instrumentov za gradnjo strateških partnerstev. Pobuda je od 2021 mobilizirala za več kot 300 milijard evrov investicij, pretežni del s partnerskimi državami v Afriki, do leta 2027 pa naj bi preseгла 400 milijard evrov.

Zgodbo soustvarjata tudi **Mednarodni center za promocijo podjetij (ICPE)** in **Center za mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR)**, s katerima Slovenija krepí projektno sodelovanje, prenos znanja in tehnologij ter razvoj skupnih rešitev z državami v razvoju. V ospredju niso več zgolj produkti, temveč celoviti modeli sodelovanja, ki vključujejo izobraževanje, razvoj lokalnih kompetenc in soustvarjanje inovacij.

Eden izmed primerov dobre prakse je projekt podjetja **Jafral** v Keniji, ki ga MZEZ podpira s sredstvi uradne razvojne pomoči preko ICPE. Pobuda se osredotoča na dolgoročno vzpostavljanje lokalnih zmogljivosti in uvaja napredne biotehnoške rešitve v kmetijstvu, predvsem uporabo

bakteriofagov kot naravne alternative antibiotikom. S tem obravnava dva ključna globalna izziva – protimikrobno odpornost in degradacijo okolja.

”

Na zahtevnih in oddaljenih trgih brez institucionalne podpore pogosto ne gre.

Kot poudarja direktor podjetja **Jafral dr. Frenk Smrekar**, je bistvo projekta prav v prenosu znanja in trajnostnem pristopu: razvoj bakteriofagne tehnologije omogoča zmanjšanje uporabe antibiotikov v kmetijstvu ter izboljšuje varnost hrane in okolja. V sodelovanju z lokalnimi partnerji projekt gradi most med znanostjo, gospodarstvom

in skupnostjo. Takšen model ne prinaša le gospodarskih koristi, temveč prispeva tudi k večji prehranski varnosti in opolnomočenju lokalnega okolja.

Slovenska podjetja imajo vedno bolj izpostavljeno vlogo pri mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči. S svojim znanjem, inovativnostjo in trajnostno naravnostjo z afriškimi državami sodelujejo v boju z najbolj perečimi izzivi današnjega časa, posledicami podnebnih sprememb oz. dostopom do vode in zdravil.

V okviru projekta *"Podpora upravljanju rečnih bazenov v Keniji s pomočjo satelitske tehnologije in digitalnih modelov"* (2023 in 2025), ki ga je financiralo MZEZ prek CMSR v sodelovanju s **Centrom odličnosti Vesolje-SI** in **Univerzo za kmetijstvo in tehnologijo Jomo Kenyatta (JKUAT)**, so razvili digitalne dvojčke ekosistemov za upravljanje porečij. Ti napredni modeli na osnovi satelitskih podatkov omogočajo celostno simulacijo medsebojnih vplivov vode, prsti, vegetacije in infrastrukture ter podpirajo učinkovito upravljanje porečij ob

Skupaj za dostojno življenje in enakost v zdravem okolju v Ruandi. Foto: Slovenska karitas.

jezerih Viktorija in Turkana. Odločevalcem zagotavljajo natančne podatke za boljše prilagajanje, hkrati pa služijo kot referenčni primer za podobne projekte tudi drugod po svetu, denimo v Južni Ameriki.

Projekti potrjujejo, da je tehnologija najučinkovitejša takrat, ko jo spremlja krepitev lokalnih zmogljivosti. V Ruandi podjetji **GeoCodis d.o.o.** in **Damahaus Prestige d.o.o.** v sodelovanju s pogodbenim partnerjem MZEZ, Slovensko Karitas, puščata pomemben pečat. Prvo razvija digitalne platforme za satelitsko spremljanje suš in poplav, slednje pa tekom projekta dajo velik poudarek na prenos praktičnih znanj od mizarskih delavnic do trajnostne proizvodnje gradbenih materialov.

MZEZ preko **Foruma za enakopravni razvoj (FER)** in podjetja **Limnos** v Ugandi podpira implementacijo sonaravnih pristopov k čiščenju vode; s postavitvijo vodnih filtrov, gradnjo vodnjakov in ustanovitvijo mladinskih centrov krepijo prehransko varnost in aktivno opolnomočijo ženske v lokalnih skupnostih.

Pomemben preboj je uspel podjetju **ElevoX** na Madagaskarju, kjer sodeluje s Skladom Združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA). Zanje so razviti brezpilotnike Tango 4.4, ki v odročne vasi dostavljajo do pet kilogramov težke pakete z nujno medicinsko opremo za porode in zdravili. S hitrostjo do 85 km/h preletijo razdalje, ki bi po kopnem zahtevale ure ali celo dni, medicinsko pomoč pa varno odvržejo s pomočjo padal, ki jih izdelujejo lokalni obrtniki.

Skupni imenovalec teh pobud je gradnja dolgoročne odpornosti. Slovenska podjetja dokazujejo, da lahko tudi manjše države z visoko stopnjo specializiranega znanja pomembno vplivajo na globalni trajnostni razvoj. Afriške države so prostor, kjer se dobre prakse hitro prepoznajo in nadgradijo. Slovenija ima pri tem pomembno institucionalno oporo, saj ima od maja 2023 v prestolnici Etiopije Adis Abebi svoje veleposlaništvo. Pod vodstvom **veleposlanice Kristine Radej** predstavništvo aktivno povezuje slovenska podjetja, raziskovalne institucije in afriške partnerje ter tudi z orodji uradne razvojne pomoči odpira vrata novim projektom. Na **Poslovnem forumu EU-Etiopija** letos aprila se je Slovenija v sodelovanju z Institutom Jožef Stefan, IRCAI in podjetjem JUB predstavila kot država znanja, inovacij in tehnoloških rešitev.

Podjetje Geocodis je v partnerstvu s Karitas Slovenija pripravilo skupni projekt AMAZI HAFI, namenjen trajnostnemu upravljanju z vodo in drugimi viri. Foto: <https://www.geocodis.si/project/amazi-hafi/>

”

Slovenska podjetja dokazujejo, da lahko tudi manjše države z visoko stopnjo specializiranega znanja pomembno vplivajo na globalni trajnostni razvoj.

Konec aprila je MZEZ objavilo nov javni razpis za izvajanje razvojno-humanitarni projektov od 2027 do 2029, kjer so mdr. razpisani štirje projekti v Podsaharski Afriki, vsak v vrednosti 700.000 EUR in s poudarkom na iskanju celovitih rešitev, ki vključujejo izgradnjo infrastrukture in/ali tehnološke rešitve, za varno preskrbo s hrano in pitno vodo. Nevladne organizacije lahko podajo predloge projektov do julija 2026, pri čemer so bile spodbujene, da v izvajanje projekta še bolj vključijo gospodarstvo, z namenom večje učinkovitosti in osredotočenosti pa se spodbuja prijava projektov v Etiopiji, Keniji, na Madagaskarju, v Ruandi in Ugandi.

Pomemben element izgradnje odnosov so osebni stiki in izmenjave. Na globalnem seminarju Diplomatske akademije, ki je nastal po koncu delovanja Slovenije v Varnostnem svetu Združenih narodov, so mladi diplomati z različnih celin spoznali slovensko diplomacijo in gospodarstvo. Ob obisku Luke Koper so izpostavili pomen logističnih

povezav in partnerstev za krepitev trgovinskih tokov s Slovenijo in z Evropo.

Če vse te niti povežemo, dobimo jasno rdečo linijo: uspeh na afriških trgih ne temelji na hitrih poslih, temveč na znanju, partnerstvu in trajnostnem pristopu. Predstavljene zgodbe kažejo, da ima Slovenija vse potrebne elemente, da postane še bolj prepoznaven in zaupanja vreden partner afriških držav.

Pomembno pa je, da se v krepitev teh vezi še aktivneje vključi širše slovensko gospodarstvo. Junij prinaša dve ključni priložnosti. Dan Afrike 2026 bo 2. in 3. junija ponudil vpogled v konkretne projekte in omogočil neposreden dialog s predstavniki afriških držav. Še korak dlje pa bo šel Slovenski globalni forum 2026, ki bo 9. junija v Mariboru združil ključne akterje internacionalizacije, in kjer bodo podjetja lahko pridobila konkretne informacije, navezala stike in preverila priložnosti za vstop na afriške trge. Poseben poudarek bo namenjen podsaharski Afriki, kjer bo svoje izkušnje in vpogled predstavila veleposlanica Radej, ki bo na voljo za dodaten posvet.

Udeležba na teh dogodkih je priložnost za mreženje, pa tudi pridobivanje ključnih informacij, povezovanje z nosilci projektov in oblikovanje novih poslovnih pobud. Slovenska podjetja imajo priložnost, da stopijo korak naprej h konkretnim projektom. ■

SLOVENIA
HUMANITARIAN AID

VIRI FINANCIRANJA

Finančne spodbude za trajnostni prehod podjetij

Drugi kvartal leta 2026 slovenskim podjetjem prinaša nabor različnih finančnih spodbud in podpornih mehanizmov za prehod v trajnostno in krožno gospodarstvo. Trajnostni prehod postaja eden ključnih dejavnikov konkurenčnosti – podjetja, ki vlagajo v učinkovito rabo virov, zmanjševanje odpadkov in razvoj krožnih poslovnih modelov, sledijo regulatornim zahtevam ter hkrati ustvarjajo dolgoročne poslovne prednosti.

Katja Bučan, *Strateški razvoj in internacionalizacija, GZS*

Mikro, mala in srednje velika podjetja bodo lahko koristila kombinacijo nepovratnih sredstev, ugodnih posojil, garancij ter strokovne podpore, ki jim omogoča razvoj konkurenčnih trajnostnih rešitev. Pomembno vlogo pri tem imajo tako finančne institucije kot tudi podporno okolje, ki podjetjem pomaga pri prehodu od strategije do konkretnih projektov.

Nepovratna sredstva: vavčerji in razpisi za trajnostni prehod

Med nepovratnimi spodbudami imajo vidno vlogo instrumenti Slovenskega podjetniškega sklada, ki podjetjem zagotavljajo enostaven dostop do manjših, ciljno usmerjenih sredstev. Trenutno lahko za predmetno področje omenimo dva vavčerja:

- **V10 – vavčer za pridobitev certifikatov**, ki sofinancira stroške certificiranja (do 60 %) ter podjetjem pomaga pri doseganju mednarodnih standardov kakovosti in trajnosti;
- **V8 – vavčer za LCA analizo**, ki podjetjem omogoča analizo okoljskih vplivov njihovih izdelkov ali procesov ter pripravo podlage za optimizacijo in razvoj trajnostnih rešitev.

Takšni instrumenti so pogosto prvi korak pri prehodu od zavedanja o trajnosti do konkretnih sprememb v poslovanju.

Na ravni večjih nepovratnih spodbud izstopa razpis **P4LM 2026**, ki spodbuja razvoj mikro podjetij v lesnopredelovalni industriji. Podjetja lahko pridobijo nepovratna sredstva za investicije v sodobno opremo, digitalizacijo in tehnološko nadgradnjo proizvodnje, ob tem pa razpis spodbuja

tudi trajnostno rabo lesa kot ene ključnih domačih surovin.

”

Podjetja lahko pridobijo sredstva za širok spekter ukrepov - od energetske prenov stavb in optimizacije ogrevalnih sistemov do uvedbe sistemov upravljanja z energijo.

Trajnostna mobilnost in energetika: Borzen in Eko sklad

Pomemben del nepovratnih sredstev je namenjen energetiki in trajnostni mobilnosti. Borzen v letu 2026 izvaja več razpisov, kot so **razpis za sofinanciranje pilotnih projektov zelene tovarne logistike** (6,7 mio EUR), **razpis za vzpostavitev javno dostopne polnilne infrastrukture izven cestnega omrežja TEN-T** (15 mio EUR), **razpis za sofinanciranje vzpostavitve javno dostopnih polnilnih parkov ob omrežju TEN-T** (10 mio EUR) ter **javni poziv Subvencije za spodbujanje okolju prijaznejšega prevoznitva v cestnem prometu** (3 mio EUR). Ti razpisi so posebej

relevantni za podjetja s področja logistike, transporta, energetike in infrastrukture ter za podjetja, ki načrtujejo elektrifikacijo voznega parka, saj podpirajo razvoj razpršene, interoperabilne in tehnološko napredne infrastrukture za električna vozila.

Eko sklad ta segment dopolnjuje z nepovratnimi sredstvi in ugodnimi krediti za naložbe v energetske učinkovitost, obnovljive vire energije ter zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Podjetja lahko pridobijo sredstva za širok spekter ukrepov – od energetske prenov stavb in optimizacije ogrevalnih sistemov do uvedbe sistemov upravljanja z energijo, investicij v obnovljive vire energije ter nakupa okolju prijaznih vozil.

Finančni instrumenti: lažji dostop do kapitala

Poleg nepovratnih sredstev je na voljo več finančnih instrumentov, ki podjetjem omogočajo dostop do večjih in stabilnejših virov financiranja. Pomemben instrument je **P1-2 plus 2026**, ki združuje garancijo Slovenskega podjetniškega sklada (do 80 % kredita) in subvencionirano obrestno mero. Namenjen je MSP, ki zaradi pomanjkanja zavarovanj težje dostopajo do bančnih virov financiranja. Instrument zmanjšuje tveganje za banke in stroške financiranja za podjetja ter omogoča izvedbo investicij, zlasti na področjih digitalizacije, zelenega prehoda in krožnega gospodarstva. Gre za instrument, ki podjetjem pomaga premostiti vrzel med načrtovanjem in izvedbo projektov, kar je pri večjih razvojnih in investicijskih cikli pogosto ena ključnih omejitev.

Investicije v krožno gospodarstvo: SRRS

Eden od pomembnejših finančnih instrumentov za to področje je **BIZI Krožno**, ki ga izvaja Slovenski regionalno razvojni sklad. Gre za spodbujevalno investicijsko posojilo za projekte krožnega gospodarstva – od učinkovite rabe virov in uporabe recikliranih materialov do podaljševanja življenjske dobe izdelkov in optimizacije procesov. Projekti sledijo načelom krožnega gospodarstva (10R) in morajo izkazovati merljive učinke. Tovrstni instrumenti so ključni za podjetja, ki želijo trajnostne usmeritve prenesti v konkretne proizvodne in poslovne procese.

”

Slovenski center za krožno gospodarstvo podjetjem nudi brezplačno strokovno svetovanje pri razvoju krožnih rešitev.

Razvojno financiranje: SID banka

Za večje razvojne in investicijske projekte pomembno vlogo igra SID banka, Slovenska razvojna in izvozna banka, ki podjetjem omogoča dostop do dolgoročnih in ugodnih virov financiranja za projekte, ki presegajo obseg klasičnih razpisov. Podpira projekte na področju energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije, okolju prijaznih tehnologij, čistega transporta ter prilagajanja na podnebne spremembe. Instrumenti SID banke dopolnjujejo nepovratna sredstva in omogočajo financiranje kompleksnejših projektov, pri čemer pogosto predstavljajo ključen most med nepovratnimi spodbudami in tržnim financiranjem.

Pomen podpornega okolja

Poleg finančnih instrumentov ima pomembno vlogo tudi podporno okolje. Slovenski center za krožno gospodarstvo (SCKG), ki deluje pod okriljem GZS, podjetjem nudi brezplačno strokovno svetovanje pri razvoju krožnih rešitev. Prek individualnih strokovnih svetovanj podjetja dobijo konkretne usmeritve na področjih ravnanja z odpadki, krožnih poslovnih modelov, digitalizacije in certificiranja, dostopa do virov financiranja ipd. Takšna podpora podjetjem omogoča boljšo pripravo projektov in učinkovitejše koriščenje razpisov.

Ob tem je za uspešno črpanje sredstev bistveno tudi aktivno delovanje podjetij. Ta morajo pravočasno prepoznati ustrezne instrumente, pripraviti kakovostne projekte ter zagotoviti ustrezno finančno konstrukcijo.

Poslovne priložnosti iz mreže EEN

Podjetja, raziskovalni inštituti, univerze, tehnološki centri in ustanove za razvoj podjetništva, ki svoje priložnosti iščejo izven slovenskih meja, se lahko za pomoč pri svetovanju pri izbiri razpisov ter iskanju ustreznih mednarodnih projektnih partnerjev obrnejo na svetovalce podporne mreže Enterprise Europe Network (EEN).

Vse podrobnosti o aktualnih razpisih redno objavljamo na spletni strani Gospodarske zbornice Slovenije med Aktualnimi razpisi. Za več informacij nam pišite na elektronski naslov razpisi@gzs.si. ■

ČLANSTVO GZS

Novi člani o razlogih za pridružitve

Gospodarska zbornica Slovenije je tudi v zadnjem obdobju pridobila nove člane.

Kaj jih je navedlo k včlanitvi?

Tanja Jamnik, GZS

 grafex agencija | tiskarna

Grafex d.o.o., novi član Zasavske gospodarske zbornice

Grafex je komunikacijska agencija, ki svojim naročnikom ponuja celostne rešitve na področju komuniciranja, kreativnega oblikovanja, sodobnih embalaž in vseh vrst tiskarskih storitev. Specializirani smo za celostno pripravo kakovostnih komunikacijskih strategij in inovativnih promocijskih ter spletnih kampanj; oblikovanje prepoznavnih logotipov, celostnih grafičnih podob, brošur in katalogov ter razvoj modernih in trajnostnih embalažnih rešitev za različne industrije. Z lastnim tiskom in produkcijo hkrati zagotavljamo tudi izdelavo poslovnih daril, tekstilnih izdelkov, POS materialov in seveda vse vrste malih ter velikih tiskovin na enem mestu.

Matej Sešlar, direktor

Novi člani v aprilu

Billev farmacija vzhod d.o.o.	OrNePo, Jana Rožaj s.p.
Bioen d.o.o.	PAK INVEST, Sarah Pavlovič s.p.
DRAGON MARITIME d.o.o.	Samer Global Logistics d.o.o.
Grafex d.o.o.	SAVENA, d.o.o.
KOŠAKI TMI d.o.o.	Semafor d.o.o.
LIDL Slovenija d.o.o. k.d.	SLOVENSKO DRUŠTVO ZA MEDICINSKO INFORMATIKO
MARKO MARKOJA S.P.	ŠPEDICIJA TIM d.o.o.
MBK Mojca Bingo Kos, s.p.	T.L.Sirk d.o.o.
mfh systems d.o.o.	TABAKUM EXPORT-IMPORT d.o.o.
Naravni pretok d.o.o.	WEB CENTER d.o.o.

52

**novih članov GZS
v zadnjih dveh mesecih!**

POSEBNE
AKCIJE
POPUSTOV!

Semafor d.o.o.

Smo strokoven računovodski servis z rednim spremljanjem zakonodaje in mesečnimi novicami. Nudimo celovito davčno svetovanje ter učinkovite rešitve. Delamo digitalno, natančno in ažurno, z osebnim pristopom. Omogočamo dostop do podatkov, pripravo bilanc in optimizacijo stroškov. Na podlagi dogovora lahko ponudimo popust na svetovanje podjetnicam in podjetnikom začetnikom.

LAM Care d.o.o.

LAM Care podjetjem nudi storitve medicine dela, prometa in športa ter pomaga pri vseh zdravstvenih obveznostih zaposlenih. Zagotavljajo hitro dostopnost (termini že naslednji dan), strokovno obravnavo in podporo pri izzivih, kot so bolniške odsotnosti, prilagoditve delovnih mest in preventiva. Članom nudijo 5 % popust na redne cene pregledov medicine dela.

Go4Panda d.o.o.

Že 10 let ustvarjamo pametne domove in stanovanja. Uporabnik z eno aplikacijo oddaljeno ali doma upravlja celoten dom od razsvetljave, senčil in ogrevanja do varnosti. Rešitve povečujejo udobje, energetsko učinkovitost in dodano vrednost nepremičnin. Članom nudimo 10 % popust na vgrajene pametne rešitve (material).

Inštitut Stopinje

Kakovosten javni nastop je ključna kompetenca podjetnika, saj krepi zaupanje, jasnost sporočila in prodajni uspeh. Program Javno nastopanje Inštituta Stopinje ponuja praktičen trening za suveren nastop v poslovnem okolju. Članom GZS nudimo ekskluzivni 7 % popust.

DOSEŽKI ČLANOV

Projekt EPIK, prejemnik energetske nagrade za najboljši promocijski projekt 2026

Projekt EPIK – Energetski Poklici In Kompetence je na Dnevih energetikov v Portorožu po izboru strokovne komisije prejel energetska nagrado v kategoriji Pomocijski projekt URE/OVE.

Maruša Boh, Služba za korporativno komuniciranje, GZS

Energetska zbornica Slovenije (EZS) je na začetku letošnjega leta kot partner pristopila k projektu EPIK. Projekt je prepričal strokovno komisijo in prejel energetska nagrado, ki potrjuje izjemen pomen projekta. Projekt naslavlja enega ključnih strateških izzivov slovenskega energetskega sektorja: pomanjkanje ustrezno usposobljenih kadrov na trgu dela.

Sodelovanje med EZS in Partnerstvom EPIK, zavodom za kadre v energetiki, je usmerjeno v dvig prepoznavnosti energije med mladimi ter promocijo študijev in poklicev v energetiki, in sicer s pomočjo multimedijskih kariernih zgodb mladih strokovnjakov. Aktivnosti projekta EPIK so pomemben korak k dolgoročni stabilnosti kadrovskega bazena v energetiki.

Projekt EPIK, katerega cilj je dvigniti prepoznavnost energije med mladimi, je prejel nagrado na letošnjih 28. Dnevih energetikov; Foto: Jernej Lasič.

”

Samo v prvih treh letošnjih mesecih je okoli 1.200 mladih prišlo v živo v stik z EPIK, prek spleta so dosegli več kot 14.000 ogledov.

»EPIK neposredno odgovarja na izzive, ki jih je zbornica izpostavila v analizi kadrovskega potreb energetskega sektorja. Kar 92 % anketiranih podjetij, članov EZS, izpostavlja krepitev promocije poklicev v energetiki, 89 % pa potrebo po tesnejšem sodelovanju energije z izobraževalnimi

ustanovami. Oboje naslavlja prav projekt EPIK,« je poudarila **izvršna direktorica EZS mag. Ana Vučina Vršnak**.

»V EZS verjamemo, da bo nagrada dodatno okrepila prepoznavnost projekta EPIK in spodbudila energetska podjetja k sodelovanju pri aktivnostih, ki dijakom in študentom približujejo poklice prihodnosti v energetiki,« še pravi mag. Vučina Vršnak.

Ustanoviteljica Partnerstva EPIK, zavoda za kadre v energetiki mag. Mojca Drevenšek je prepričana, da bo »energetski prehod uspešen le, če bo Slovenija pravočasno zagotovila zadostno število strokovnjakov, ki bodo vodili modernizacijo, digitalizacijo in trajnostno preobrazbo energetskega sistema«. Samo v prvih treh letošnjih mesecih je okoli 1.200 mladih prišlo v živo v stik z EPIK, prek spleta so dosegli več kot 14.000 ogledov in 2.500

unikatnih uporabnikov. Cilj je, da do marca 2027 okrepijo stik z mladimi – da v živo dosežejo 3.500 mladih, preko spletnega vodnika pa vsaj 6.000 uporabnikov.

Ena izmed »EPIK karier« je tudi **Sara Gregl, svetovalka na EZS**. Njeno delo povezuje komunikacijske, tehnične, organizacijske in druge naloge v podporo razvoju politik in programskih ciljev zbornice: »Delo v energetiki me je že od nekdaj zanimalo. Res je, kar je pokazala kadrovska anketa, da mladi pri izbiri delodajalca v energetiki najbolj iščemo možnost osebne in strokovnega razvoja. Pomembno je tudi, da naše osebne vrednote sovpadajo z vrednotami podjetja, kjer delamo. Ključna je delovna kultura z dobrimi medosebnimi odnosi.« ■

KADRI

Vajeništvo: naložba v mlade in prihodnost podjetij

Slovensko gospodarstvo se vse izraziteje sooča s pomanjkanjem ustrezno usposobljenih kadrov. Demografski trendi, hiter razvoj tehnologij ter vse večje potrebe podjetij po specifičnih znanjih in kompetencah kličejo po trajnejših in bolj povezanih rešitvah. Ena takšnih je vajeništvo, ki delodajalcem omogoča aktiven vpliv na usposabljanje mladih ter jim daje priložnost, da bodoče sodelavce spoznajo že v času izobraževanja.

Marisa Ban in Ana Žemva Novak, Služba za razvoj kadrov in izobraževanje, GZS, Foto: Ana Žemva Novak

Prek vajeništva mladi pridobijo konkretne kompetence, ki jih podjetja dejansko potrebujejo, podjetja pa si z mentorstvom in neposrednim sodelovanjem zagotovijo kader, ki je že prilagojen njihovemu okolju, procesom in potrebam.

Kaj je vajeništvo?

Vajeništvo je oblika poklicnega izobraževanja, pri kateri se mladi del šolskega leta izobražujejo v šoli in usposablajo pri podjetju. Ključni poudarek je na praktičnem usposabljanju pri delodajalcu, kjer vajenci pridobivajo konkretne delovne izkušnje, znanja in veščine, ki jih trg dela dejansko potrebuje. Teoretično znanje, pridobljeno v šoli, se tako neposredno povezuje s prakso.

”

V vajeništvo je preko Gospodarske zbornice Slovenije trenutno vključenih že skoraj 200 podjetij po vsej Sloveniji.

V Sloveniji je vajeniški način izobraževanja možen v okviru določenih triletnih srednješolskih programov, in sicer le na šolah, ki so vključene v vajeniški sistem. Gre za ciljno naravnani in nadzorovan sistem, ki zagotavlja kakovostno izvajanje tako šolskega dela kot praktičnega usposabljanja pri podjetjih.

Razlika med vajeništvom in PUD

V razpravah o poklicnem izobraževanju pogosto prihaja do vprašanja, kakšna je razlika med vajeništvom in praktičnim usposabljanjem z delom (PUD). Pri PUD dijaki del praktičnega pouka opravljajo pri delodajalcu, pri čemer šola ostaja nosilka večine izobraževalnega procesa, skupni obseg praktičnega usposabljanja pri delodajalcu znaša 24 tednov v treh letih.

Vajeništvo pa temelji na bistveno tesnejšem in dolgoročnejšem sodelovanju podjetja, GZS in šole. Podjetje ima aktivno vlogo v procesu usposabljanja, obseg praktičnega usposabljanja je večji, razmerje med vajencem in podjetjem pa je formalizirano z vajeniško pogodbo, ki traja celotno obdobje izobraževanja. V treh šolskih letih vajenec v okviru vajeništva pri

delodajalcu opravi kar 56 tednov praktičnega usposabljanja, kar omogoča bistveno poglobljeno pridobivanje praktičnih znanj in kompetenc.

Vajeniška pogodba in mentorstvo

Posebnost vajeništva je vajeniška pogodba, ki jo podjetje in vajenec skleneta za vsa tri leta izobraževanja. Pogodba jasno določa pravice in obveznosti obeh strani ter zagotavlja stabilno in pregledno sodelovanje skozi celotno izobraževalno obdobje.

Za kakovostno izvajanje vajeništva ima ključno vlogo mentor, zato so pogoji za opravljanje mentorstva tudi zakonsko določeni. Mentor mora imeti najmanj srednjo strokovno izobrazbo, pedagoško- andragoško usposobljenost ter vsaj tri leta delovnih izkušenj oziroma ustrezen

Darko Grušovnik, Poslovodja izobraževanja v Premogovniku Velenje d.o.o., Ana Žemva Novak, GZS, Peter Grobelnik, organizator PUD in vajeništva ter pomočnik ravnatelja na ŠC Velenje, Marisa Ban, GZS.

Na obisku v Premogovniku Velenje, kjer se v sodelovanju z družbo HTZ Velenje izvaja program vajeništva.

mojstrski, delovodski ali poslovodski naziv s področja, na katerem se vajenec usposablja. Izjemoma je lahko mentor tudi oseba s srednjo poklicno izobrazbo in najmanj petimi leti delovnih izkušenj na ustreznem strokovnem področju.

Verifikacija podjetja in finančne spodbude

V vajeniški sistem se lahko vključijo le verificirana podjetja, ki izpolnjujejo predpisane kadrovske, prostorske in organizacijske pogoje. Postopek verifikacije zagotavlja, da se vajenci usposablajo v varnem, ustreznem in spodbudnem delovnem okolju. Verifikacijo opravlja Gospodarska zbornica Slovenije, postopek pa je za podjetja brezplačen.

Podjetja, ki vajeništvo izvajajo, so deležna tudi finančnih spodbud, ki jih na letni ravni zagotavlja Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

Strateški pomen vajeništva za podjetja

Vajeništvo podjetjem omogoča načrtno in dolgoročno zagotavljanje kadrov. Mladi se že v času šolanja srečajo z delovnimi procesi, kulturo podjetja in zahtevami

konkretnega poklica, podjetja pa jih lahko razvijajo skladno s svojimi potrebami.

Da gre za delujoč in prepoznan sistem, potrjuje tudi podatek, da je v vajeništvo preko GZS trenutno vključenih že skoraj 200 podjetij po vsej Sloveniji. Takšen pristop zmanjšuje kadrovske vrzeli, krepi pripravnost mladih ter omogoča lažji in hitrejši prehod v zaposlitev po zaključku šolanja.

Vabilo podjetjem

Podjetja, ki se želijo vključiti v vajeništvo, lahko izpolnijo vlogo za verifikacijo, ki je dostopna na spletni strani vajeništva: <https://www.gzs.si/vajeništvo>

Za dodatne informacije in podporo pri vključevanju v sistem se lahko obrnejo tudi na Ano Žemvo Novak (ana.zemva.novak@gzs.si).

Ker se novo šolsko leto hitro približuje, podjetja vabimo, da se v sistem vajeništva vključijo pravočasno ter izkoristijo priložnost za dolgoročno krepitev svojih kadrovskih potencialov. ■

»Vajeništvo je strateško pomembno za dolgoročno zagotavljanje kadrov, ki so ključni za uspešno delovanje slovenskega gospodarstva. Ne gre zgolj za izobraževalni model, temveč za odločitev podjetij, da aktivno sooblikujejo znanje, kompetence in delovne navade prihodnjih generacij. Podjetjem omogoča večji vpliv na kakovost usposabljanja in prenos praktičnega znanja v realnem delovnem okolju. Takšen pristop zahteva dolgoročen pogled in mentorstvo, hkrati pa podjetjem omogoča boljše načrtovanje kadrov in stabilnejši razvoj. Vajeništvo je zato predvsem priložnost za podjetja, ki želijo svoje kadre razvijati premišljeno in v skladu z lastnimi dolgoročnimi cilji.«

Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS

Foto: Tadej Kreft

PREHRANA IN ZDRAVJE

Prehranska dopolnila: živila, ne zdravila

Prehranska dopolnila postajajo vse pomembnejši del sodobnih prehranskih navad, hkrati pa ostajajo predmet številnih zakonodajnih in strokovnih razprav. Njihova vloga, varnost in regulacija so v ospredju tako na evropski kot nacionalni ravni, ob vse večjem zanimanju potrošnikov. Razumevanje njihovega namena in uporabe je ključno za uravnotežen pristop k prehrani in zdravju.

Tamara Srdarev Smole, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, GZS

Kaj so prehranska dopolnila

Prehranska dopolnila so po svoji definiciji živila, katerih namen je dopolnjevanje običajne prehrane. Gre za koncentrirane vire vitaminov, mineralov ali drugih snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, ki se dajejo na trg v odmerjenih oblikah. Namenjena so uporabi pri sicer zdravem prebivalstvu, kadar je prehransko ravnovesje vzpostavljeno, vendar zaradi različnih dejavnikov – kot so prehranske navade, življenjski slog ali povečane potrebe – z običajno prehrano ne zagotovimo zadostnega vnosa določenih hranil, ki so potrebna za normalno delovanje organizma.

Pomembno je poudariti, da so prehranska dopolnila regulirana živila, za katera velja splošna živilska zakonodaja ter posebna zakonodaja, ki ureja področje prehranskih dopolnil. Prehranska dopolnila predstavljajo povsem ločen segment z drugačnim namenom uporabe kot zdravila.

Njihova osnovna vloga je dopolnjevanje običajne prehrane z vitamini, minerali in drugimi snovmi, ki jih telo potrebuje za normalno delovanje organizma, kadar prehranski vnos ne zadošča. Ne uporabljajo se za zdravljenje ali preprečevanje bolezni, temveč za podporo prehranskemu ravnovesju, pogosto v okviru dolgotrajne in redne uporabe, kar je bistvena razlika v primerjavi z zdravili, ki se praviloma uporabljajo časovno omejeno in ob bolezenskem stanju. Prav zato pri prehranskih dopolnilih ni ustrezno zahtevati farmacevtske kakovosti, saj prehrana po naravi ni absolutno konstantna. Določena nihanja v vnosu hranil so normalna in lahko v posameznih

primerih tudi koristna, na primer pri uravnavanju vnosa železa.

”

Trg prehranskih dopolnil v Evropi beleži stabilno rast, trendi pa se odražajo tudi na slovenskem trgu.

Na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij zato menimo, da zakonodajni pristopi, ki brišejo mejo med živila in zdravila, zanemarjajo dejansko raven tveganja in vodijo v neupravičeno medikalizacijo živil, kar ni skladno z namenom in temeljnimi načeli živilske zakonodaje.

Rast, nadzor in odprta zakonodajna vprašanja

Trg prehranskih dopolnil v Evropi beleži stabilno rast, trendi pa se odražajo tudi na slovenskem trgu. Po podatkih evropskega združenja Association of the European Self-Care Industry (AESGP) in neodvisnih tržnih analiz se vrednost evropskega trga povečuje za približno 7–8 % letno, kar kaže na vse pomembnejšo vlogo prehranskih

dopolnil v sodobnih prehranskih navadah ter v vsakdanji skrbi za ustrezno prehransko ravnovesje. Med ključnimi trendi izstopajo naraščajoče povpraševanje po personalizirani prehrani, izdelkih rastlinskega izvora, rešitvah za dobro počutje ter podpori zdravju prebavil. Med izzivi sektorja pa ostajajo relativno nizka zvestoba potrošnikov posameznim blagovnim znamkam, zakonodajni izzivi ter hitro spreminjajoča se pričakovanja uporabnikov.

Aktualni zakonodajni, nadzorni in tržni izzivi sektorja prehranskih dopolnil na nacionalni in evropski ravni so zaznamovali začetek Konference o prehranskih dopolnilih, ki jo je organizirala Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (GZS). Dogodek z naslovom »Prehranska dopolnila v prelomnem času: zakonodaja, potrošniki, znanost in prihodnji izzivi« je združil ključne deležnike sektorja ter ponudil celosten pogled na trenutno stanje in prihodnje usmeritve. V ospredju razprav so bila zakonodajna dogajanja na ravni EU in Slovenije ter nadzor nad trgom.

”

Na regulativnem področju se pričakujejo nadaljnji ukrepi, med drugim dopolnitev oglaševalskih sporočil z jasno navedbo, da prehranska dopolnila niso zdravila, ter uvedba obvezne prve prijave za nove izdelke in spremembe receptur.

Zdravstveni inšpektorat je v letu 2025 v okviru rednih, izrednih in kontrolnih pregledov ugotovil, da je bilo največ neskladnosti zaznanih na področju uporabe zdravstvenih trditev, pri čemer je med opravljenimi nadzori prevladoval izredni nadzor (55 %). Le v dveh primerih je bilo dejansko ugotovljeno, da prehranski dopolnilni nista bili varni, ker sta vsebovali

Foto: Depositphotos

nedovoljene sestavine. Takšni primeri praviloma zadevajo proizvode, ki se ne bi smeli uvrščati med prehranska dopolnila. Ugotovitve tako potrjujejo, da so prehranska dopolnila na slovenskem trgu varna. Podatki tako ne dajejo opore splošnim izjavam o njihovi nevarnosti, ki se občasno pojavljajo v javnosti ali v razpravah odločevalcev.

Osrednji govorec konference, **Patrick Coppens, direktor evropskega združenja Food Supplements Europe**, je poudaril, da se sektor prehranskih dopolnil v Evropi sooča z zahtevnimi zakonodajnimi razpravami, predvsem glede najvišjih dovoljenih ravni vitaminov in mineralov ter obravnave posameznih sestavin. Opozoril je, da bi predlagane spremembe lahko pomembno vplivale na sestavo izdelkov, njihovo dostopnost, inovacije in konkurenčnost podjetij. Zato je ključno, da prihodnje odločitve temeljijo na znanstvenih dokazih, oceni tveganja in načelu sorazmernosti ter da se nadaljuje odprt dialog med državami članicami, stroko in industrijo.

Ti izzivi se odražajo tudi na nacionalni ravni, kjer so po uveljavitvi sprememb Zakona o varni hrani in krmi (ZVHK) zakonodajni pritiski še izrazitejši. Kljub določenim pozitivnim premikom, doseženim v fazi amandmajskih sprememb, so v sprejeti različici zakona ostali ukrepi, ki za ponudnike na slovenskem trgu pomenijo nesorazmerno administrativno in konkurenčno breme. Med njimi posebej izstopa prepoved brezplačne delitve prehranskih dopolnil, ki slabša konkurenčni položaj slovenskih podjetij v primerjavi z drugimi

državami članicami ter hkrati omejuje pravico potrošnikov do informirane izbire. Dodatno skrb vzbuja tudi širjenje nadzora na področja zdravstvene in lekarniške dejavnosti, ki so že urejena s specialno zakonodajo, zato ostaja ključno zagotavljanje strokovne podpore podjetjem ter aktivno in argumentirano sodelovanje v zakonodajnih postopkih.

Med vplivom na zdravje in novimi pravili igre

Hkrati pa področje prehranskih dopolnil ostaja tesno povezano z vprašanji javnega zdravja. Črevesni mikrobiom ima pomembno vlogo pri prebavi, delovanju imunskega sistema, presnovi in splošnem počutju, njegovo ravnovesje pa je mogoče podpirati s probiotiki, prebiotiki in postbiotiki. V Sloveniji se prehranska dopolnila pogosto uporabljajo, pri čemer imajo lekarne in farmacevti pomembno vlogo pri zagotavljanju njihove varne in informirane uporabe, kakovost in varnost izdelkov pa se spremljata tudi z raziskovalnimi projekti.

V tem kontekstu se na regulativnem področju pričakujejo tudi nadaljnji ukrepi, med drugim dopolnitev oglaševalskih sporočil z jasno navedbo, da prehranska dopolnila niso zdravila, ter uvedba obvezne prve prijave za nove izdelke in spremembe receptur. Pri tem ima Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (GZS) pomembno vlogo povezovalnega mostu med industrijo in zakonodajalci pri spremljanju zakonodajnih sprememb ter zagotavljanju pravočasnega odzivanja v sodelovanju s svojimi člani. ■

ECOTROPHELIA SLOVENIJA

Mladi razvijajo trajnostne rešitve prihodnosti

Na Gospodarski zbornici Slovenije se je sredi aprila zaključilo nacionalno tekmovanje ECOTROPHELIA SLOVENIJA Junior 2026, ki že četrto leto zapored spodbuja razvoj inovativnih in trajnostnih živilskih izdelkov med dijaki. Na tekmovanju se je predstavilo pet ekip, ki so navdušile s svojimi inovativnimi izdelki: Ajda2go, Arancini, ECO TWIST SMOOTHIE CUP, Hrustino in oMEGA srčki. Zmagovalka med njimi je bila ekipa Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana z izdelkom Hrustino.

Dr. Petra Medved Djurašinovič in Maja Oblak, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, GZS; fotografija: arhiv GZS – ZKŽP

Na letošnjem tekmovanju, ki ga je že četrto leto zapored organizirala GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, je sodelovalo pet ekip dijakov, ki so predstavile svoje inovativne izdelke ter dokazale visoko raven znanja, kreativnosti in razumevanja sodobnih izzivov v živilstvu. Njihove rešitve so odražale trende trajnosti, odgovorne rabe virov, izboljšane prehranske sestave ter inovativnih pristopov k razvoju izdelkov.

”

Največ točk strokovne ocenjevalne komisije je prejela ekipa Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana z izdelkom Hrustino.

Ekipe je ocenjevala štiričlanska strokovna komisija v sestavi **dr. Petra Medved Djurašinovič** (GZS-ZKŽP, predsednica strokovne ocenjevalne komisije), **dr. Mojca Jevšnik** (Zdravstvena fakulteta UL), **dr. Mojca Korošec** (Biotehniška fakulteta UL) ter **Lara Tekavc** (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Komisija je pri ocenjevanju upoštevala več kriterijev, med drugim stopnjo inovativnosti, trajnostni vidik in embalažo, tržni potencial,

marketing, poslovni načrt ter senzorične lastnosti izdelkov.

Največ točk strokovne ocenjevalne komisije in s tem prvo mesto na tekmovanju Ecotrophelia Slovenija Junior 2026 si je priborila ekipa Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana z izdelkom **Hrustino**. Hrustino so lahki, hrustljavi krekerji iz odpadnega kvašenega testa z izrazito aromo po baziliki, z zaokroženim okusom ekstra deviškega oljčnega olja in prefinjeno noto solnega cveta. Ekipo so sestavljale **Zoja Tomšič Gnezda, Ema Jeretina, Neja Rozman in Tara Špindler**.

Drugo mesto je osvojila ekipa z izdelkom **oMEGA srčki** s Srednje zdravstvene šole Ljubljana, ki sta jo sestavljali **Patricia Vukotič in Patricija Čuk**. Njuna inovacija je

mini čokoladni prigrizek v obliki srca, obogaten z omega-3 maščobnimi kislinami.

Izdelek **Ajda2go**, ki sta ga razvili **Maja Rakovec in Sabilija Popović** s Srednje zdravstvene šole Ljubljana, je osvojil tretje mesto. Gre za priročno liofilizirano ajdovo kašo s sadjem, ki omogoča hitro in enostavno pripravo kjerkoli in kadarkoli.

Ekipa dijakov z Biotehniške šole Maribor v sestavi **Tilen Radislav, Lenart Motaln in Anej Flak**, je predstavila projekt **ECO TWIST SMOOTHIE CUP** – embalažo za sadne napitke iz bioplastike PLA, obogatene z biopolnilni iz lokalno pridobljenih sadnih odpadkov. Za svojo inovacijo so prejeli posebno priznanje za najboljšo inovacijo na področju embalaže.

Sodelujoči na letošnjem nacionalnem tekmovanju Ecotrophelia Slovenija Junior 2026, ki so navdušili s svojimi inovativnimi izdelki.

Ekipa dijakinj Šolskega centra Šentjur – **Zala Zupanc, Lucija Colnerič** in **Pia Oset** pa so predstavile izdelek **Arancini**. Arancini so kandirani olupki pomaranč in limon, ki so jim dijakinje z izboljšanim postopkom priprave zmanjšale količino sladkorja z namenom uporabe izdelka kot prigrizek ali dodatek jedem.

»Tekmovanje *Ecotrophelia Slovenija Junior* predstavlja pomembno platformo za

povezovanje mladih talentov z gospodarstvom ter spodbuja razvoj kompetenc, ki so ključne za prihodnost živilskega sektorja,« poudarja **dr. Tatjana Zagorc**, direktorica GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij. »*Mladi s svojimi idejami dokazujejo, da je mogoče razvijati izdelke, ki so hkrati inovativni, trajnostni in tržno zanimivi.*«

Tekmovanje *Ecotrophelia Slovenija Junior* je del širše pobude za spodbujanje

inovacij v slovenskem živilskem sektorju ter krepitev sodelovanja med izobraževalnim sistemom in gospodarstvom.

Projekt podpirajo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS ter Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS ter podjetji Ljubljanske mlekarne d.o.o. in Perutnina Ptuj d.o.o. ■

KMETIJSKA IN ŽIVILSKA PODJETJA

Ustanovljeno Združenje mesne industrije v okviru Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS je ustanovila novo Združenje mesne industrije, katerega namen je interesno in strokovno povezovanje podjetij s področja mesno-predelovalne industrije s ciljem spodbujanja konkurenčnosti članov in razvoja njihove gospodarske dejavnosti. Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij postaja osrednje stičišče agroživilstva v Sloveniji tudi za področje mesne predelave. Predsednik združenja je postal Matej Resnik iz podjetja Meso Kamnik, podpredsednica pa Karmen Pangos iz Perutnine Ptuj.

mag. Anita Jakuš, vodja področja, GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij; fotografija: arhiv GZS - ZKŽP

Z Združenjem mesne industrije panoga dobiva močnega zastopnika interesov mesno-predelovalne dejavnosti, saj združenje ob ustanovitvi povezuje skupaj 15 podjetij iz sektorjev belega in rdečega mesa. Cilji združenja so povezovanje in združevanje na področju dejavnosti predelave mesa, oblikovanje stališč in zastopanje interesov članov pri sprejemanju zakonodaje, zbiranje, obdelovanje in posredovanje informacij, izmenjave dobrih praks, promocija dejavnosti združenja in članov združenja, organizacija dogodkov, izobraževanje in usposabljanje, spremljanje stanja in predlaganje ukrepov za nadaljnji razvoj stroke, spodbujanje razvoja in konkurenčnosti ter sodelovanje z drugimi sorodnimi združenji, organizacijami doma in v tujini.

Združenje v letošnjem letu naslavlja izzive nizke konkurenčnosti in nizke dodane vrednosti v panogi, kjer si bo skozi svoje delo prizadevalo dvigniti konkurenčnost sektorja in zagotoviti, da bodo mesno-predelovalna podjetja v čim večji meri

upravičena do potrebnih investicijskih podpor. Prizadevalo si bo mesno-predelovalnim podjetjem odpreti možnosti za večjo prodajo mesa in mesnih izdelkov v

različnih kanalih. Z načrtovanimi aktivnostmi pa okrepiti ugled in pomen sektorja med strokovno in širšo javnostjo. ■

Združenje mesne industrije povezuje 15 podjetij iz sektorjev belega in rdečega mesa. Z načrtovanimi aktivnostmi si bodo prizadevali okrepiti ugled in pomen sektorja.

ZDRAVJE

Promocija zdravja na delovnem mestu – strateški odgovor na naraščajoči absentizem

Zdravstveni absentizem v Sloveniji že nekaj let presega raven kratkoročnih nihanj in postaja resen strukturni izziv gospodarstva. Leta 2024 je bilo po podatkih ZZZS izgubljenih 19,48 milijona delovnih dni, kar pomeni 5,62 % vseh delovnih dni oziroma povprečno 20,5 dneva na zaposlenega.

Katja Pokeržnik, Koroška gospodarska zbornica, GZS

Čprav se je povprečno trajanje posamezne odsotnosti nekoliko skrajšalo, skupno breme ostaja visoko predvsem zaradi dolgotrajnih bolniških odsotnosti, ki ustvarijo več kot 70 % vseh izgubljenih dni. Med ključnimi vzroki izstopata duševno zdravje zaposlenih ter varnost in zdravje pri delu, kjer imajo preventivni in organizacijski ukrepi dokazano največji učinek.

Duševne in vedenjske motnje sodijo med najhitreje rastoče razloge bolniških odsotnosti. Leta 2024 je bilo v Sloveniji zabeleženih 26.238 primerov odsotnosti zaradi duševnih motenj, kar pomeni skoraj 20-odstotno rast v enem letu. Te odsotnosti so praviloma dolge in pomembno vplivajo na organizacijo dela, stroške nadomeščanj in produktivnost.

”

Leta 2024 je bilo v Sloveniji 26.238 primerov odsotnosti zaradi duševnih motenj, kar pomeni skoraj 20-odstotno rast v enem letu.

Psihosocialna tveganja ostajajo ključni izziv

Pomemben vpogled v dejanske razmere prinaša raziskava OSH Pulse 2025, mednarodna analiza Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA), ki jo v Sloveniji izvaja NIJZ. Raziskava spremlja psihosocialna tveganja, delovne obremenitve in učinkovitost preventivnih ukrepov v delovnih okoljih. Za Slovenijo kaže spodbuden, a hkrati opozorilen trend: izpostavljenost prekomerni delovni obremenitvi se je v primerjavi z letom 2022 zmanjšala za 10 %, kar je največje izboljšanje med državami EU, vendar je še

Zakaj se preventiva izplača

- 1 € vložka v promocijo duševnega zdravja → 2,5–4,7 € povračila
- Učinki: manj absentizma, manj fluktuacije, višja produktivnost

vedno več kot 40 % zaposlenih pod stalnim časovnim pritiskom, skoraj 39 % pa jih kot pomembno tveganje navaja pomanjkanje priznanja za opravljeno delo. Podatki jasno potrjujejo, da največ učinkov prinašajo organizacijski ukrepi, ne zgolj individualne intervencije.

Foto: Depositphotos

Poškodbe pri delu in pomen varnostne kulture

Tudi poškodbe pri delu, čeprav predstavljajo manjši delež primerov, povzročajo nesorazmerno velik delež izgubljenih delovnih dni, zlasti v fizično zahtevnejših dejavnostih. Najpogostejši vzroki ostajajo zdrsi in padci, izguba nadzora nad delovno opremo ter dolgotrajne telesne obremenitve, kar ponovno potrjuje pomen razvite varnostne kulture.

Ta spoznanja sistematično naslavlja tudi Strateški svet GZS za zdravje, strokovni organ GZS, ki ga vodi **Aleš Bizjak** (GZS). Svet aktivno oblikuje in izpostavlja stališča gospodarstva ter poudarja, da zdravstvo ni zgolj strošek, temveč ključni razvojni dejavnik konkurenčnega in odpornega

Ali ste vedeli?

Slovenija je po podatkih OECD med najbolj obremenjenimi državami z obveznimi socialnimi prispevki, zato ima vsak dodaten dan bolniške odsotnosti neposreden vpliv na konkurenčnost podjetij.

gospodarstva. V svojih stališčih posebej izpostavlja nevarnost visokega absentizma ter zagovarja premik od kurativnih odzivov k preventivi, zgodnjemu vračanju zaposlenih na delo in partnerskemu pristopu med gospodarstvom, zdravstvenim sistemom in državo.

” **Promocija zdravja na delovnem mestu tako ni dodatna obremenitev, temveč naložba v produktivnost, stabilnost delovnih mest in dolgoročno vzdržnost sistema – z jasnimi koristmi za zaposlene, delodajalce in celotno družbo.**

Od strategije h konkretnim rešitvam

Na teh strokovnih izhodiščih temeljita tudi projekta **UMosfera** in **Varnoška**, s katerima je bila Gospodarska zbornica Slovenije uspešna na razpisu ZZS. Oba projekta sta sofinancirana s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter predstavljata konkreten premik od odzivanja k preventivi: UMosfera naslavlja duševno zdravje in psihosocialna tveganja, Varnoška pa zmanjševanje poškodb in krepitev varnostne kulture v koroških podjetjih.

Podjetja prijazno vabimo, da se pridružijo projektoma. Za dodatne informacije se obrnite na katja.pokerznik@gzs.si

Projekta »**Zmanjšanje poškodb pri delu v koroški regiji** – »**VARNOŠKA**« in »**Izboljšanje duševnega zdravja in ozaveščenosti med zaposlenimi v Sloveniji** – »**UMosfera**« se izvajata na podlagi Javnega razpisa za sofinanciranje preventivnih projektnih programov ohranjanja poklicnega zdravja in promocije zdravja na delovnem mestu za združenja za obdobje od leta 2026 do leta 2027, ki ga sofinancira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. ■

OSH Pulse 2025 – kaj kažejo podatki za Slovenijo

- –10 % izpostavljenosti preobremenjenosti (največje izboljšanje v EU)
- 41 % zaposlenih še vedno pod stalnim časovnim pritiskom
- 39 % zaposlenih zaznava pomanjkanje priznanja za opravljeno delo
- skoraj 25 % zaposlenih izpostavljenih težavam v komunikaciji in sodelovanju

NADNASLOV

Moč ekipnega duha v sodobnem poslovnem okolju

Maruša Boh, Služba za korporativno komuniciranje, GZS

V času, ko podjetja vse več pozornosti namenjajo zadovoljstvu zaposlenih, medsebojnim odnosom in organizacijski kulturi, team buildingi postajajo pomemben del sodobnega poslovnega okolja. Ne gre več zgolj za sproščeno druženje izven pisarne, temveč za premišljeno zasnovane dogodke, ki zaposlenim omogočajo povezovanje, boljšo komunikacijo in krepitev zaupanja znotraj ekipe.

Uspešno podjetje danes namreč ne temelji le na dobri strategiji in rezultatih, ampak predvsem na ljudeh. Prav zato številna podjetja vlagajo v aktivnosti, ki spodbujajo sodelovanje, ustvarjalnost in občutek pripadnosti. Team buildingi zaposlenim omogočajo, da sodelavce spoznajo tudi v drugačnem okolju, brez vsakodnevnega pritiska delovnih nalog. Takšna izkušnja pogosto izboljša odnose v kolektivu, okrepi ekipni duh ter prispeva k večji motivaciji in učinkovitosti pri delu.

V zadnjih letih podjetja vse pogosteje iščejo tudi bolj doživljajske in butične oblike poslovnih srečanj. Klasična predavanja in formalni dogodki se tako dopolnjujejo z aktivnostmi v naravi, kulinaričnimi doživetji,

športnimi izzivi ali sproščenimi druženji v edinstvenih ambientih. Posebno priljubljene postajajo lokacije, ki združujejo poslovni del z lokalno zgodbo, vrhunsko kulinariko in pristnim doživetjem okolja. ■

ZLATI GRIČ

Ko team building postane doživetje

Podjetja danes pri team buildingih vse bolj iščejo doživetja, ki povezujejo ljudi tudi zunaj delovnega okolja.

Ena izmed takšnih lokacij je tudi Zlati Grič, kjer team buildinge povezujejo z vinsko tradicijo, kulinariko in naravo Slovenskih Konjic. Med vinogradi in v sodobno zasnovani vinski kleti podjetjem ponujajo prostor za poslovna srečanja, degustacije in sproščena druženja, ki zaposlenim omogočajo drugačno skupno izkušnjo. Kot

poudarjajo, gostje danes vse bolj cenijo pristnost, osebni pristop in okolje, kjer se lahko povežejo na bolj sproščen in iskren način.

»Team buildingi so pomembni predvsem zato, ker sodelavce za nekaj časa postavijo v drugačno okolje. Takrat se odnosi sprostitjo, komunikacija postane bolj neposredna, ljudje pa se povežejo tudi zunaj običajnih

delovnih vlog,« pojasnjuje Katarina Furman, vodja turizma pri Zlati Grič.

Na Zlatem griču opažajo, da podjetja danes ne iščejo več zgolj prostora za sestanek ali predstavitev, temveč celostno doživetje. Prav preplet poslovnega in sproščenega dela ustvarja dogodke, ki udeležencem ostanejo v spominu tudi po zaključku srečanja.

Podjetjem pripravljajo različne vrste dogodkov, od krajših poslovnih srečanj do celodnevnih team buildingov. Program pogosto vključuje predstavitve ali delavnice, nato pa se druženje nadaljuje med vinogradi, v vinski kleti ali ob degustaciji vin in lokalnih dobrot. Posebno doživetje sta lahko tudi golf izziv ali ogled peninske kleti.

”

Team building danes ni več le druženje, ampak priložnost za krepitev odnosov, zaupanja in povezanosti v ekipi, prav povezani zaposleni pa pogosto ustvarjajo tudi uspešnejše podjetje.

Dogodki, prilagojeni vsaki ekipi

Kot poudarjajo na Zlatem griču, podjetja danes vse bolj cenijo avtentičnost, lokalno zgodbo in okolje, ki ljudi povezuje na bolj sproščen način. Vinsko okolje dogodku doda posebno energijo, saj obiskovalci

niso le v konferenčnem prostoru, temveč med vinogradi, ob kulinariki in zgodbi vina.

Pomemben del njihove zgodbe ostaja tudi osebni pristop. Vsak dogodek želijo prilagoditi željam podjetja in ustvariti izkušnjo, ki zaposlenim ostane v spominu tudi po končanem druženju. ■

ZLATI
GRİČ

In vino
harmonia

Poslovni dogodki z razgledom, ki naredi razliko

Podjetja, ki iščete več kot le sejno sobo, boste pravo destinacijo našla na Zlatem griču.

- ⤴ Združite poslovno funkcionalnost z edinstvenim doživetjem med vinogradi – za sestanke, srečanja s partnerji ali nepozabne teambuildinge.
- ⤴ Golf kot popolna nadgradnja doživetja – turnirji za izkušene igralce ali lahkotni izzivi za prve udarce.
- ⤴ Premišljena poslovna darila: vrhunska vina in penine, arhivske polnitve ter izbrani lokalni izdelki v elegantnih darilnih paketih.

Posebna ponudba do 30. junija 2026

10 % popust na rezervacije dogodkov

15 % popust na vina v spletni trgovini
s kodo: **GG-EKIPA2026**

051 668 502
visit@zlatigric.si

f /zlatigric @ /zlatigric

zlatigric.si

VINAKOPER

KeBon ekipa se dokončno sestavi s teambuildingom v KeBonu

V prostorih Vinakoper v Kopru že leto dni deluje gastronomski laboratorij KeBon. Vsi, ki so se njihovih kulinarčnih delavnic ali teambuilding programov za ekipe že udeležili potrjujejo, da ni podobnega prostora, v katerem se tako lepo prepletajo kulinarika, vino, znanje in pristni človeški odnosi. Sprejmete izziv? Rezervirajte svoj naslednji teambuilding pri njih.

Ko sodelovanje postane doživetje

Prvo leto delovanja KeBona je potrdilo: zastavljeni teambuilding programi so natančno tisto, kar ekipe potrebujejo, zato tudi vnaprej v ospredju ostajajo skrbno zasnovani **teambuilding programi**, ki združujejo kulinarčno ustvarjanje, vinsko kulturo in razvoj mehkih veščin. Pod mentorstvom priznanih chefov, enologov in strokovnjakov za timsko delo, med katerimi so tudi chef Tomaž Kavčič, chef Tilen Župevec, dr. Aleksander Zadel, Zoran Memon, Majda Debevc in Aleksander Bohinc, Boštjan Zidar in Rok Jamnik, Matic Ribič, Paolina Grčar in Marinka Kurtin, udeleženci doživijo

edinstveno izkušnjo povezovanja skozi okuse in sodelovanje.

Ko se ekipe povežejo skozi skupno izkušnjo

Programi so prilagojeni podjetjem in skupinam, ki želijo okrepiti timsko dinamiko, izboljšati komunikacijo ter ustvariti nepozabno skupno doživetje v sproščenem, a hkrati strokovno vodenem okolju.

»Leto dni po odprtju KeBon utrjuje svojo vizijo postati stičišče za grajenje skupnosti, urjenje ekip, razvijanje ustvarjalnosti in okušanje Istre v vseh njenih razsežnostih. V preteklem letu smo gostili številne ekipe, ki so skozi kulinariko gradile zaupanje,

sodelovanje in skupne zgodbe,« poudarja direktor Vinakoper mag. Borut Fakin.

Izkušnje, ki pustijo pečat

KeBon ostaja tudi prostor navdih, kjer se tradicija srečuje z inovativnostjo. Kot poudarja chef Tomaž Kavčič, je najpomembnejše spoštovanje tradicije in osnovnih sestavin in prav na tem gradijo v KeBonu. Njegov teambuilding program še naprej združuje eksperimentiranje, natančnost in ekipno delo. Več pozornosti na grajenju tesnih in kakovostnih odnosov v ekipi boste udeleženci dobili prek programa dr. Aleksandra Zadela, ki pravi, da so največja vrednost vsake ekipe odnosi in prav ti

se najbolje gradijo skozi pristna skupna doživetja. Tudi ostali protagonisti programov delijo odlične izkušnje in učinkovitost izvedb, katerih zaključen trenutek vedno znova prežemajo zadovoljstvo ob kreiranju in doživljanju gastronomskih kreacij s podpisom Istre.

KeBon doživetje je tudi odlično darilo

Programi KeBon so na voljo tudi v obliki darilnih bonov. Lahko kot izvorno darilo za poslovne partnerje, zaposlene ali posebne priložnosti.

KeBon kulinarčna izkušnja temelji na lokalnih sestavinah iz Agrarie Koper in spoštovanju istrske dediščine.

Več informacij in povpraševanja za termine: www.kebon.si

Dodatne informacije: Lara Štrkalj, kebon@vinakoper.si ■

KE BOŽANSKO!

Dobrodošli v KeBon!

Vaše stičišče za kulinarčne teambuildinge in kuharske tečaje v srcu Istre.

Podrobneje jih spoznajte na:
www.kebon.si

Kontakt:
Lara Štrkalj 041 359 643

C·A·P·R·I·S

Peter Slatnar
ustanovitelj in lastnik podjetja Slatnar

INTERVJU

Posel, ki leti: Kako slovenska inovacija soustvarja vrhunske skoke

Ime Slatnar je dobro znano ljubiteljem smučarskih skokov. Gre za slovensko podjetje, ki v zadnjem desetletju premika meje v tej priljubljeni zimski panogi in postaja vodilno na svojem področju.

David Buovski, foto: Tadej Kreft

Ljubitelji smučarskih skokov lahko ob televizijskih prenosih na spodnji strani smuči pogosto vidite napis **Slatnar**, ne le pri slovenskih skakalcih in skakalkah. Za tem imenom stoji **Peter Slatnar**, ustanovitelj in lastnik podjetja, ki nadaljuje tradicijo **Elana**, nekoč velikana na področju smučarske opreme.

Podjetje Slatnar je pred skoraj desetletjem prevzelo slovensko tradicijo, z bogatimi izkušnjami in znanjem lokalnih strokovnjakov in zanesenjakov pa zraslo v najbolj spoštovano znamko v svoji niši, ki je vodilna tudi v razvoju. S Petrom Slatnarjem smo se po izjemno uspešni sezoni, v kateri so slovenski skakalci in skakalke od olimpijskih iger do Planice navduševali z vrhunskimi rezultati, pogovarjali o ozadju teh uspehov.

Že ob zaključku tekmovalnega obdobja je bil Slatnarjev pogled usmerjen v prihodnost, saj so po dogajanju v Planici sledila testiranja za novo sezono in dogovori s potencialnimi poslovnimi partnerji. O rasti podjetja, smeri razvoja opreme v smučarskih skokih, specifični dela v manjši in tržno usmerjeni firmi, usklajevanju poslovnega in zasebnega življenja in ljubezni do športa je Peter Slatnar spregovoril v prijetnem pogovoru.

Ali ob velikih tekmovanjih, kot je Planica, čutite drugačne vibracije kot po navadi?

Gotovo. Planica je nekaj posebnega. Če hočeš tam priti v finale, moraš skočiti krepko čez 200 metrov. Posebno draž vsemu daje

tudi planiško občinstvo, ki je res unikatno – navija za vsakega tekmovalca, ne le za domače Slovence, ampak tudi za Nemce, Avstrijce, tudi Pakistance, če bi kakšen letel. Vsak tekmovalec, ki opravi dober polet, je za to nagrajen z izjemno podporo.

Za nas pa to pomeni tudi veliko dela v ozadju – pripravo testnih smuči za določene reprezentance, številne sestanke in usklajevanja. Pomemben del so tudi srečanja pod okriljem Mednarodne smučarske zveze (FIS), kjer se predstavljajo smernice glede opreme za prihodnjo sezono in potrjujejo nova pravila. Dela je tako dovolj tudi po koncu sezone.

”

Naš cilj je, da tekmovalcu naredimo tako dobro smučko, da bo dosegal vrhunske rezultate in tako v zgolj dveh ali treh tekmah zaslužil tisti bonus, ki bi ga kje drugje dobil za nagrado.

Zakaj so dnevi takoj po koncu sezone optimalni za testiranje opreme?

Fantje in dekleta so še v polni tekmovalni formi, mišični tonus je na ustreznih ravni, so še eksplozivni in imajo prave občutke. Pred poletno sezono se veliko dela na moči in pridobivanju mišične mase, telo se postavlja na novo in takrat občutki niso enaki, kot bi bili takoj po sezoni.

V smučarskih skokih se skoraj vsako sezono uvajajo novosti glede opreme. V kakšno smer bodo šle spremembe letos?

Gotovo bodo skušali še bolj pod kontrolo spraviti vse okoli dresov oziroma kombinizonov, kjer je bilo letos veliko diskvalifikacij. Seveda pa pridejo na vrsto tudi smuči, saj se morajo po spremembi dresa prilagoditi tudi smuči, in to na več načinov. Če povem na primeru: v kolikor ima tekmovalec manj opore v dresu in se mora bolj opirati na smuči, moramo smučko narediti bolj mehko, bolj prožno, da nudi več opore. Če tekmovalec čuti pravo podporo v dresu in smučeh, si upa skočiti optimalno, se upa vreči 'na glavo'.

Pravila glede smuči in obutve so vse bolj natančna. Na katerih področjih sploh še imate nekaj ustvarjalne svobode, če se lahko tako izrazim?

Res skušajo ta pravila čim bolj zapirati, pustiti čim manj manevrskega prostora. So pa pravila včasih malce neživljenjska. Če je material bolj izpostavljen vlagi, se recimo dres takoj podaljša za dva, tri milimetre. Bodo pa spremembe gotovo kar obširne, saj je bila letošnja sezona olimpijska in ob koncu olimpijskega ciklusa skušajo spremeniti čim manj. Posvetijo se res tistemu, kar je nujno. Lanske spremembe so bile bolj posledica afere z norveškimi dresi, ko je FIS moral reagirati. Letos pričakujem bolj izdaten poseg v pravila, težko pa napovedujem, v kakšno smer bodo šli.

Letos je bilo v svetovnem pokalu pet različnih znamk smuči, vključno z vašo. Kako bo v prihodnje?

V naslednji sezoni se gotovo poslavlja BWT, ki sicer ni imel svoje proizvodnje smuči. Govori pa se, da se bo poslovil tudi Augment, a to še ni potrjeno. Ostajamo torej še mi, Fischer in Van Deer - znamka pod okriljem Red Bulla.

Kakšna prednost za slovensko reprezentanco je to, da ima vaše podjetje praktično pred svojim pragom?

Gotovo je prednost, a rad bi izpostavil nekaj drugega. Tule v naših koncih imamo Planico, imamo skakalnico v Kranju, druge manjše naprave, zdaj imamo tudi vetrovnik v Žirovnici in lahko rečem le, da imamo zdaj za smučarske skoke takšno infrastrukturo, kot bi si jo želele tudi večje nacije. To, da imamo proizvodnjo smuči, okovja, dresov in druge opreme doma, pa je še dodatna prednost. Glede priprave prizorišč imamo na voljo dovolj ljudi. Tudi pri razvoju čevlja imamo že veliko znanja in izkušenj. Kar se tiče smučarskih skokov, smo v Sloveniji torej praktično samozadostni, kar je velik plus. Če kakšen slovenski skakalec reče, da ima slabo opremo, je zato najbrž kriv sam, ker je premalo samoiniciativen. Mi imamo odprta vrata in pristopamo individualno k vsakemu. Tudi v interesu Smučarske zveze Slovenije (SZS) je, da se razvijamo skupaj s tekmovalci.

Imajo odprta vrata tudi tuji tekmovalci?
Seveda. Sodelujemo z vsemi. Pri nas imamo pogosto goste iz praktično vseh reprezentanc. Tudi z njimi razvijamo smuči, oglasijo se glede prilagoditve čevlja, okovja ... Imamo dobre odnose, nas imajo kar radi.

Je prav ta individualna obravnava tisto, kar privablja tekmovalce k vašemu podjetju?

Gotovo. Veste, mi ne dajemo nagrad tekmovalcem, kot jih dajejo kakšne druge firme, tudi Van Deer in Fischer. Naš cilj je, da tekmovalcu naredimo tako dobro smučko, da bo dosegal vrhunške rezultate in tako v zgoj dveh ali treh tekmah zaslužil tisti bonus, ki bi ga kje drugje dobil za nagrado. Naše smuči so zdaj znane, vedo, da so vrhunške in zdaj smo uveljavljeni. Včasih tudi kakšnega tekmovalca izgubimo, a večinoma ostajajo. Imamo določeno kvoto, recimo okoli 40 tekmovalcev, ki jim lahko nudimo takšno storitev, kot sem opisal. Seveda moramo prodati kar nekaj smuči, da si potem lahko privoščimo tovrstne pristope. Lahko bi oskrbovali tudi sto tekmovalcev, a potem ne bi imeli takšne individualne obravnave, ne bi mogli izdelati toliko individualno prilagojenih smuči kot sedaj. In to nam ni v interesu. Delamo

na dolgi rok, imamo drugačen model kot ostali proizvajalci.

Kakšna pridobitev je vetrovnik v Žirovnici?

To je izjemnega pomena. Na skakalnici se moraš za vsak skok vrniti na vrh in potem med skokom testirati opremo. V vetrovniku je tekmovalec lahko tudi pol ure v položaju, kjer lahko vidi, kje oprema funkcionira dobro in kje ne. Tudi glede tehnike je vetrovnik izjemnega pomena, saj lahko tekmovalci vidijo, kaj jim prinese sprememba položaja roke, dlani ... Vse to potem analiziramo in prilagodimo.

Kako pa je z opremo za otroške in mladinske selekcije, kjer ne morete vseh obravnavati individualno?

Tu imamo poseben sistem. Vsako leto izdelamo več modelov smuči, več kot sto. Tisti model, ki je bil v pretekli sezoni najboljši za večino, gre v naslednji sezoni v serijsko proizvodnjo za otroke, za klube. To, kar se naučimo v svetovnem pokalu, potem prenesemo v mladinske kategorije. Zakaj bi imeli otroci kaj slabše smuči od odraslih? Se pa tudi tu kdaj lotimo individualno. Imeli smo primer desetletne deklice, ki ji noben model ni ustrezal, vedno ji je smučka nekako 'visela' pri skokih in zanjo smo predelali težišče, spremenili

nekaj stvari in po dveh letih se je stanje tako popravilo, da je lahko šla na standardno smučko. Včasih damo otrokom tudi kakšno testno smučko, ker otroci pogosto niso najbolj previdni z opremo in za nas je to potem vpogled v to, koliko je določena smučka vzdržljiva in odporna.

”

Kar se naučimo v svetovnem pokalu, potem prenesemo v mladinske kategorije. Zakaj bi imeli otroci kaj slabše smuči od odraslih?

Kako pomemben faktor pri razvoju smuči je to, da v vašem podjetju delajo nekdanji vrhunski skakalci?

Glede razvoja boljše stvari ne moreš imeti. To je nujno, da ostajamo v stiku. Pri nas je tudi fant, ki je kdaj predskakalec na tekmah svetovnega pokala in od tam nam prenese informacije s terena, ki so za nas ključne.

Koliko zaposlenih imate trenutno?

V proizvodnji vezi nas je zdaj 20, potem jih je še pet v proizvodnji smuči, imamo pa še nekaj zunanjih sodelavcev, ki so ključni za nas. Vseh skupaj nas je malce več kot 30, ki smo skozi vse leto vpeti v to.

Skoraj desetletje je že, odkar je vaša znamka v svetovnem pokalu. Kateri so bili ključni trenutki pri uveljavljanju imena Slatnar na športnem zemljevidu?

Že na prvi zimski tekmi smo pobrali prvi dve mesti, ko je bil Domen (Prevc, op. a.) na Finskem prvi, Peter (Prevc, op. a.) pa drugi. In že takrat je veliko tekmovalcev prešlo na naše smuči, saj so nas poznali zaradi vezi in okovja. Torej je bil že start zelo uspešen. Skozi leta pa smo z našim odnosom zadržali vse partnerje in sčasoma širili poslovanje. Zdaj imamo res izjemno ekipo, ki se lahko hitro prilagodi.

Vas je kaj v tem poslu negativno presenetilo?

V vseh teh letih smo bili neuspešni pri tem, da bi pridobili komercialnega partnerja, za katerega bi mi izdelovali naše smuči z njegovo znamko. Da bi torej prodali ta 'oglasni' prostor, ki ga imamo na smučeh, da bi namesto Slatnar tam pisalo nekaj drugega. Na začetku smo iskali partnerje preko SZS, takratno vodstvo je risalo ambiciozne načrte. Naš partner bi v določenem trenutku lahko postal celo letalski prevoznik Fly Emirates. A potem iz vsega skupaj ni bilo nič, saj so na SZS zagotavljali, da lahko pridobijo slovensko podjetje. S tem sem se strinjal, govorili smo z ogromno firmami, a povsod se je nato končalo pri denarju. Pri nas so mislili, da bodo dali nekaj sto evrov in tako zakupili prostor na celotni smučki. Sicer tukaj govorimo o nekaj desetisoč evrih, kar je za kakšne druge športe zelo malo. Zdaj nam pa kar ustreza tako, kot je. Če bi dobili resnega partnerja, smo še odprti za to, ampak to ni nuja. Moja ideja pa je, da bi imel vsak tekmovalac lahko svojega sponzorja na smučki, s čimer bi si tudi tisti slabši tekmovalci lahko pokrili stroške.

”

Mladina mora stopati v ospredje. Mi, ki smo sicer mladi po srcu, po delovnem stažu pa malce manj mladi, skušamo nanje prenesti izkušnje, jim svetovati, a jim obenem pustiti, da se razvijajo. Ne smeš v ospredje tiščati svojega ega in jih ovirati.

Kako gledate na velik razvoj ženskih smučarskih skokov v zadnjih letih?

Ženski skoki se hitro razvijajo. Se opravičujem vsem dekletom, ampak sam nisem pričakoval tako hitrega razvoja. To, da so dekleta zdaj na planiški letalnici, ki je precej bolj nevarna in tehnično zahtevna kot recimo tista v Vikersundu, je znak izjemnega napredka. Edina bolj 'nora' naprava kot Planica je bil češki Harrachov, kjer pa se ne leti več. Naša Nika Prevc je zares neverjetna in v Sloveniji imamo pravo ambasadorko za to panogo.

Katere smuči poleg skakalnih še razvijate?

Nekaj parov smuči naredimo za tradicionalno finsko firmo Peltonen, ki je sicer uveljavljena na tržišču tekaških smuči. A to naredimo le nekaj parov za nekaj tekmovalcev.

Kako po koncu sezone potekajo vaši dnevi in kakšni so nadaljnji načrti?

Po koncu sezone ni prav veliko premora. Nekateri bodo hoteli že takoj testirati opremo, drugi gredo na dopust za teden, dva ali tri. Nato pa se že precej hitro začnejo priprave na novo sezono. Te vključujejo tudi delo v vetrovniku, ki je ključno za razvoj opreme, kmalu zatem pa se začne še poletni del treningov.

Kdaj pa greste vi na dopust?

Rad si vzamem kakšen podaljšan vikend, ko je priložnost za to. Grem na slovensko obalo do prijateljev, tam grem na kakšen pohod ali kolesarsko turo. Enkrat na leto se odpravim s kombijem na malce daljše potovanje. Je pa tako, da lahko moji sodelavci podjetje vodijo brez mene. In prav je tako. Mladina mora stopati v ospredje. Mi, ki smo sicer mladi po srcu, po delovnem stažu pa malce manj mladi, skušamo nanje prenesti izkušnje, jim svetovati, a jim obenem pustiti, da se razvijajo. Ne smeš v ospredje tiščati svojega ega in jih ovirati.

Se pa tega dela najbrž ne boste kmalu naveličali ...

To je način življenja. Čez leto dni bom sicer imel izpolnjene pogoje za pokoj, a se ne nameravam popolnoma upokojiti. Kaj pa naj delam? Grem v dom ostarelih in čakam, da me odpeljejo? Veste, pri tem delu moraš biti entuziast. Nagrado pa dobiš, ko vidiš zadovoljstvo v tekmovalčevih očeh, ko si mu pripravil dobro opremo. ■

Ostanite na tekočem z
razvojnimi priložnostmi.

Prijavite se na e-novice!

V objektivu

Foto: Tadej Kreft in arhiv GZS

Tokratni 10. Vrh malega gospodarstva, ki je potekal pod konceptom 3 x 3, je udeležencem ponudil priložnost za izmenjavo izkušenj, mreženje ter razpravo o izzivih in priložnostih malega gospodarstva.

GOIS – Grozd obrambne industrije Slovenije, g.i.z. je v sodelovanju z DOVOS, d. o. o. organiziral strokovni dogodek »Od strategije do kapacitete: kako postaviti slovensko obrambno proizvodnjo na noge«.

Strokovna konferenca *Povezani in pametni energetske sistemi za cenovno dostopno daljinsko ogrevanje in hlajenje* je v ospredje postavila pomen medsektorskega povezovanja kot ključnega vzvoda za uspešen zeleni prehod.

Na Info dnevu Javnega razpisa *Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2026/1* so udeleženci dobili vse ključne informacije o razpisu in vpogled v finančne spodbude na področju RRI.

Napovednik

18. maj 2026 – Postojna

Gospodarski forum, gost: Janez Škrabec (RIKO)

Gost gospodarskega foruma bo tokrat Janez Škrabec, s katerim se bomo pogovorili o trenutni gospodarski situaciji, pomanjkanju kadrov, digitalizaciji, njegovem načinu vodenja in še mnogočem.

19. maj 2026 – spletni dogodek

Od podatkov do odličnosti proizvodnje

Izvedeli boste, kako izkoristiti podatke v živilski industriji za večjo stabilnost, sledljivost in skladnost proizvodnih procesov.

19. maj 2026 – spletni dogodek

Klavzule INCOTERMS 2020

Izbira ustreznih dobavnih klavzul Incoterms 2020 je eden prvih korakov optimalnega upravljanja dobavne verige in alokacije rizikov prodajalca in kupca. Izvedeli boste, na kaj morate še posebej paziti.

19. maj 2026 – Kranj

Kadrovski zajtrk: Pravično nagrajevanje in napredovanje kot konkurenčna prednost podjetja

Na tokratnem kadrovskem zajtrku bomo naslovili, kako od subjektivnosti preiti k jasnemu, strukturiranemu in pravičnemu sistemu, ki deluje v praksi.

19. maj 2026 – Ljubljana

Kako to delajo drugi – in kaj lahko izboljšamo pri nas

Kako različne države pristopajo k sodelovanju med civilnim in obrambnim okoljem na področju kibernetne varnosti? Kaj deluje – in kaj lahko prenesemo v Slovenijo?

20. – 21. maj 2026 – Laško

Iz prakse za boljšo prakso – 11. kadrovska konferenca KAKO?

Na Štajerski gospodarski zbornici si z našimi storitvami prizadevamo prispevati k dvigu strokovne ravni kadrovnikov in strokovnih sodelavcev v kadrovskih službah. Poseben poudarek namenjamo prenosu znanja v prakso ter spodbujanju izmenjave izkušenj med podjetji.

20. maj 2026 – Ljubljana

CE-PRINCE usposabljanja: LCA, EPD in pravne obveznosti podjetij pri krožnih gradbenih proizvodih

Šesto strokovno usposabljanje iz serije dogodkov o krožnem javnem naročanju, namenjeno podjetjem kot ponudnikom na trgu javnih naročil.

20. maj 2026 – Celje

Skupščina Regionalne gospodarske zbornice Celje

Sklicana je 20. redna skupščina in 8. redna seja UO RGZC, ki bo v prostorih podjetja Cetus.

20. maj 2026 – Ljubljana

Zbor članov Zbornice za poslovanje z nepremičninami

Sklican je zbor članov Zbornice za poslovanje z nepremičninami.

21. maj 2026 – spletni dogodek

Uporaba Claude-a in Chat GPT-ja za timsko delo in organizacijo

Na praktični delavnici bomo spoznali, kako orodji umetne inteligence Claude in ChatGPT smiselno vključiti v vsakodnevno delo, izboljšati timsko sodelovanje in organizacijo ter pri tem razumeti priložnosti, omejitve in tveganja.

21. maj 2026 – Ljubljana in spletni dogodek

Vsaka nepremičnina ima svojo zgodbo – od prostorskega akta do uporabnega dovoljenja

Številne spremembe, dopolnitve ter podzakonski akti predstavljajo velik izziv za vse, ki se pri svojem delu srečujejo s to zakonodajo. Pomemben uvod v razumevanje zadnjih sprememb je bila predstavitev obeh zakonov na posvetu v Portorožu, vendar so številna vprašanja ostala odprta.

21. maj 2026 – Frankolovo

Projekt »Spodbujanje samooskrbe«: Prvi praktični delavnici

V okviru projekta bosta na Kmetiji Vrhivšek izvedeni prvi praktični delavnici: Hitra in enostavna priprava zdravih obrokov na delovnem mestu in Peka zdravega kruha.

21. maj 2025 – spletni dogodek

Mesečni regulativni forum: Zakonska obveza rabe OVE in URE v industriji

Člane Zbornice elektroindustrije vabimo na drugi mesečni regulativni forum, ki bo osredotočen na zakonske obveznosti uvajanja rabe obnovljivih virov energije in učinkovitejše rabe energije v industrijskem sektorju.

21. maj 2026 – Ljubljana

Podelitev priznanj najboljšim inovacijam v osrednjeslovenski regiji 2026

Vabimo vas na podelitev priznanj najboljših inovacij Zbornice osrednjeslovenske regije v letu 2026.

22. maj 2026 – Ljubljana

Priprave na praktični del izpita za pridobitev naziva »Strokovni vodja računovodskega servisa«

Zaradi interesa in vprašanj kandidatov za izpit, letos ponovno organiziramo Priprave na praktični del izpita za pridobitev naziva »Strokovni vodja računovodskega servisa«.

22. maj 2026 – spletni dogodek

Priprave na teoretični del izpita za pridobitev naziva »Strokovni vodja računovodskega servisa« s pomočjo aplikacije Jollydeck

Utrdite znanje o računovodstvu, davkih, pravnih vidikih gospodarskega in finančnega poslovanja ter organizaciji in vodenju računovodskega servisa s pomočjo aplikacije Jollydeck.

22. maj 2026 – Dravograd

Srečanje sekcije za človeške vire

Vabljeni na delovno kavico z uporabnimi vsebinami in namenom pogovora, izmenjave mnenj in iskanja skupnih rešitev. Spregovorili bomo o projektih SPIN 2.0 Koroška, UMosfera in Varoška.

25. – 27. maj 2026 – Ljubljana

Krepitev zmogljivosti za prehod v krožno gospodarstvo v gradbeništvu

Vabljeni na tridnevno izobraževanje o pogojih za uvajanje krožnosti na področju gradbenih odpadkov v Sloveniji.

26. – 29. maj 2026 – Lubin

Gospodarska delegacija v Lubin, Poljska

Poslovni klub Triglav-Rysy skupaj s partnerji iz Lublina in Gospodarsko zbornico Slovenije organizira udeležbo predstavnikov slovenskih podjetij na VI. Lokalnem kongresu Treh morij in gospodarskem forumu.

26. maj 2026 – Ljubljana

Jugovzhodna Azija iz prve roke – nova priložnost za slovenska podjetja

Vabimo vas na strokovni dogodek, namenjen podjetjem, ki razmišljajo o vstopu, širitvi ali lokalizaciji poslovanja na trgih Jugovzhodne Azije. Dogodek bo ponudil konkreten, praktičen vpogled iz prve roke – brez teorije, z izkušnjami podjetij, ki na teh trgih že uspešno poslujejo.

26. maj 2026 – spletni dogodek

MePIS MES – Od podatkov do odličnosti proizvodnje

Na dogodku boste izvedeli, kako z OEE in MES digitalizacijo povezati stroje, optimizirati procese ter kako iz delavcev ustvariti operaterje.

26. maj 2026 – Ljubljana

Carinsko poslovanje – seminar v živo

Carinsko poslovanje je kompleksno področje, ki se nenehno spreminja. Na seminarju boste dobili splošen pregled carinskega poslovanja in informacije, ki jih potrebujete za uspešno poslovanje.

26. maj – 2. junij 2026 – Velenje

Usposabljanje Projektni manager pravičnega prehoda s certifikatom

Razvojna agencija SAŠA - CPP SAŠA, skupaj s podjetjem CresCo in SŠGZ, vabi na celovito usposabljanje »Projektni manager pravičnega prehoda« s certifikatom, kjer boste na praktičen in razumljiv način osvojili ključna znanja za uspešno pridobivanje EU sredstev.

27. maj 2026 – Ljubljana

Evropska konkurenčnost v praksi: Večletni finančni okvir EU 2028-2034, Sklad EU za konkurenčnost, nacionalne prednostne naloge

Dogodek bo naslovil ključna vprašanja prihodnje konkurenčnosti Evropske unije ter se osredotočil na prenos evropskih politik v konkretne instrumente in priložnosti za podjetja.

28. maj 2026 – Ljubljana

Praktična šola FIDIC

Vabimo vas na praktično šolo FIDIC, kjer bomo skozi praktične primere prikazali, kako pravilno uporabljati FIDIC pogodbe v praksi.

28. maj 2026 – spletni dogodek

CE-PRINCE usposabljanja: Spremljanje učinkov krožnih meril – kazalniki za nizkoogljične stavbe

Dogodek je namenjen javnim naročnikom, ki želijo nadgraditi svoje prakse pri spremljanju, vrednotenju in dokazovanju učinkov trajnostnih zahtev v gradbenih projektih.

28. maj 2026 – Ljubljana

Od ideje do zaščite: intelektualna lastnina v praksi

Ko podjetja razvijajo nove produkte, storitve ali procese, se pogosto prepozno odpre vprašanje intelektualne lastnine. Kaj je smiselno zaščititi? Kdaj je pravi trenutek? In katere napake lahko podjetje pri tem hitro drago stanejo?

28. maj 2026 – Slovenj Gradec

Podelitev najboljših inovacij Koroške regije

Vabimo vas na podelitev priznanj za najboljše inovacije Koroške regije.

28. maj 2026 – Kisovec

Strokovna ekskurzija: Iz laboratorija v posel

Člane Zbornice elektroindustrije vabimo, da se nam pridružite na strokovni ekskurziji v Center za razvoj, demonstracije in usposabljanje za brezogljne tehnologije v Kisovcu.

30. maj – 5. junij 2026 – Buenos Aires

Gospodarska delegacija v Argentino in Čile

Delegacija bo potekala med 30. majem in 5. junijem 2026, ob okviru Poslovnega in naložbenega foruma Argentina - EU v Buenos Airesu.

1. junij 2026 – Ljubljana

Izpit za pridobitev naziva »Strokovni vodja računovodskega servisa«

Izpit za pridobitev naziva SVRS je namenjen vsem, ki želijo zvišati kakovost znanja na področju računovodstva in pridobiti certifikat o nazivu »Strokovni vodja računovodskega servisa«.

2. – 4. junij 2026 – Brno

Sejem in konferenca URBIS 2026

Dogodek je namenjen obravnavi aktualnih tem, s katerimi se srečujejo mesta in lokalne skupnosti, tudi v okviru uporabe in podpore sodobnih tehnologij. Gre za največji tovrstni dogodek v regiji Centralno vzhodne Evrope.

3. junij 2026 – spletni dogodek

CE-PRINCE usposabljanja: ESG, DNSH in financiranje krožnih projektov (Horizon, Eko sklad)

Spletni seminar je namenjen podjetjem iz gradbeništva, industrije gradbenih materialov in nepremičninskega sektorja, ki želijo bolje razumeti povezavo med trajnostnimi zahtevami, financiranjem projektov in konkurenčnostjo na trgu.

3. – 17. junij 2026 – Ljubljana

Od projektov do produkta: razvoj in lansiranje lastnih produktov z visoko dodano vrednostjo

Usposabljanje je namenjeno ekipam, ki želijo pospešiti prehod v produktno usmerjen poslovni model, povečati dodano vrednost in se samozavestno pripraviti na vstop na trg.

4. junij 2026 – spletni dogodek

Spletno predavanje SeKV: Poročanje po ZInfV-1

Na spletnem predavanju bomo predstavili ključne zahteve in praktične izzive poročanja, s katerimi se podjetja srečujejo v praksi – od razpršenih informacij do časovnega pritiska in pričakovanih regulatorjev.

4. junij 2026 – Brdo pri Kranju

25. Okoljski dan gospodarstva

Kaj imajo skupnega embalaža, električna in elektronska oprema, baterije, vozila, kozmetika, zdravila, gume, fitofarmaceutvska sredstva, nagrobne sveče in tekstil? Evropska okoljska zakonodaja vse bolj posega po strategiji PRO, kjer so proizvajalci dolžni, največkrat finančno, zagotoviti ustrezno ravnanje z naštetimi proizvodi, ko jih potrošniki zavržemo.

4. junij 2026 – Kamnik

Piknik ZPN

Zbornica za poslovanje z nepremičninami bo letošnji piknik izvedla v četrtek, 4. junija, na isti lokaciji kot lani.

5. junij 2026 – Velenje

Dobre prakse za obvladovanje absenzizma

Delavnica bo namenjena pretvorbi izzivov na področju absenzizma v konkretne, uporabne in merljive rešitve.

5. – 7. junij 2026 – Budimpešta in Balaton

13. tradicionalni izlet članov ZRS: Budimpešta in Balaton

Zbornica računovodskih servisov tudi letos organizira tradicionalni izlet članov zbornice.

10. junij 2026 – spletni dogodek

CE-PRINCE usposabljanja: Dokazila, dokumentacija in skladnost za GPP razpise

Usposabljanje bo osredotočeno na praktična vprašanja, s katerimi se podjetja srečujejo pri pripravi ponudb.

11. junij 2026 – Ljubljana

Slovenija – Indija: Strateško partnerstvo v tehnologiji in poslovanju

Dogodek je namenjen ambicioznim slovenskim podjetjem, tako tistim, ki so na indijskem trgu že prisotna, kot tudi tistim, ki Indijo šele umeščajo v svoje poslovne strategije.

17. junij 2026 – Ljubljana

CE-PRINCE zaključni dogodek: Povezovanje naročnikov in podjetij za krožno javno naročanje (matchmaking in predstavitve rešitev)

Dogodek združuje ključne ugotovitve usposabljanj za javni sektor (WP2) in podjetja (WP3) ter jih nadgrajuje z neposrednim dialogom med naročniki, ponudniki in strokovnjaki.

ACEM 2-50 PRIMO

**CEMENT
NOVE
GENERACIJE**

• PROIZVEDEN V SLOVENIJI •

NAMEN
UPORABE

Splošna uporaba v gradbeništvu za manj do srednje zahtevne betonske elemente

APLIKACIJE

Betonske poti, notranji tlaki, temelji, podporni zidovi, stopnice, robniki, masivni betonski elementi

POREKLO

Proizveden v Sloveniji

www.alpacem.si

Alpacem
CEMENT

Oglejte si vsebino
revije Glas gospodarstva na spletni strani
glasgospodarstva.gzs.si

Postanite del vodilnega glasu slovenskega gospodarstva

Glas gospodarstva je osrednji poslovni medij, ki že več kot tri desetletja povezuje vodilne predstavnike slovenskega gospodarstva, stroko in ključne odločevalce.

Revija prinaša:

- aktualne gospodarske tematike
- poglede priznanih strokovnjakov na gospodarske izzive
- primere dobrih praks iz podjetij
- uporabne nasvete, analize, trende, napovedi
- informacije o aktualnih razpisih in dogodkih

Zakaj oglaševati v reviji Glas gospodarstva?

Ker dosežete najvplivnejše predstavnike slovenskega gospodarstva – vodstva podjetij, strokovnjake in odločevalce.

Kot partner revije glas gospodarstva pridobite:

Tematsko partnerstvo (Partner teme)

Celostna vključitev v osrednjo vsebino izbrane številke: advertorial, izpostavitve logotipa partnerja v tiskani izdaji, dodatne možnosti vizualne izpostavitve znotraj tematskih strani ter digitalna podpora e-novičniku Poslovni tednik in vsebine v digitalni izdaji.

Premium oglasni prostor

Izpostavljene oglasne pozicije v reviji ter dodatne možnosti izpostavitve v digitalnih kanalih.

Doseg vplivne poslovne javnosti

Skupni doseg: več kot 33.000 gospodarstvenikov in odločevalcev prek tiskane izdaje, e-novičnika in družbenih omrežij.

Promocija prek poslovnih kanalov GZS

Vidnost tudi prek poslovnih dogodkov, strokovnih srečanj in komunikacijskih kanalov Gospodarska zbornica Slovenije.

Nagrada za zvestobo

Ob zakupu več objav ali dolgoročnem sodelovanju odobravamo dodatne ugodnosti in popuste.

NASLEDNJA ŠTEVILKA IZIDE 16. junija 2026.

Rdeča nit številke:

Internacionalizacija + GG Plus

Ne zamudite priložnosti, da se predstavite v eni ključnih tematskih številka leta. Rezervirajte svoj prostor pravočasno.

Izdajatelj:

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Odgovorna urednica:

Maruša Boh

Izvršna urednica:

Barbara Perko

Oblikovanje:

Samo Grčman

Uredniški odbor:

Grit Ackermann, Antonija Božič Cerar,
Marko Djinović, Ariana Grobelnik, Bojan Ivanc,
Tomaž Kordiš, Tajda Pelicon, Petra Prebil Bašin,
Matej Rogelj, Igor Zorko

Uredništvo:

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000
urednistvo@glasgospodarstva.si

Trženje oglasnega prostora:

031 285 084, 031 604 469
sodelujmo@glasgospodarstva.si

Tisk:

Present, d. o. o.

Datum natisa:

19. 5. 2026

Distribucija:

Pošta Slovenije

ISSN 13183672

Revija Glas Gospodarstva prejmejo člani GZS brezplačno (1 izvod). Letna naročnina za dodatni izvod je: 96,00 evrov + DDV.
Poština za tujino se zaračuna posebej.

Medij Glas gospodarstva izdajatelja Gospodarske zbornice Slovenije, s sedežem v Ljubljani, Dimičeva 13, je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, pod zaporedno številko 516.

Revija je natisnjena na papirju:

SORA QUALITY PAPER
by GORIČANE

Papirnica GORIČANE ima vzpostavljen certificiran sistem ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000 in FSC® ter PEFC sistem zagotavljanja trajnega gospodarjenja z gozdovi.

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne barve na rastlinski osnovi.

Foto na naslovnici: Depositphotos

**SME
EnterPRIZE**

IŠČEMO JUNAKA TRAJNOSTI 2026

Mala in srednje velika podjetja, prijavite svoje trajnostne prakse in poslovne modele na natečaj **SME EnterPRIZE.**

Sodelujete lahko v 2 kategorijah:

- Mikro podjetja
- Mala in srednje velika podjetja

Žirija bo v vsaki od kategorij izbrala po 3 nagrajence:

- 1. nagrada: 10.000 €**
- 2. nagrada: paket poslovnih zavarovanj v vrednosti 2.500 €**
- 3. nagrada: paket poslovnih zavarovanj v vrednosti 1.500 €**

Skupina Generali bo med nagrajenimi podjetji izbrala JUNAKA TRAJNOSTI 2026, ki se bo lahko predstavil na mednarodnem odru v Bruslju.

Prijave odprte
od 8. aprila do
3. junija 2026

Več informacij na: <https://www.generali.si/trajnostnost/sme-enterprize>

Moja vplačila sledijo premišljeni strategiji.

S kodo VEST pa vlagam
brez vstopnih stroškov.

triglav
investments

Zaslužite si več.

triglavinvestments.si

Izkoristite akcijo

Triglav Investments d.o.o., Ljubljana. To je tržno sporočilo. Pred sprejemom, katere koli končne na ložbene odločitve
glejte Prospekt Krovnega sklada Triglav vzajemni skladi z ključnimi pravili upravljanja z informacijami in Ključne
informacije za vlagatelje. Omenjena dokumenta sta v slovenskem jeziku brezplačno na voljo na vseh vpisnih mestih
družbe za upravljanje ter na spletni strani www.triglavinvestments.si, kjer si lahko preberete tudi več o aplikaciji,
vlaganju in akcijski ponudbi.